Zamawiający :

Burmistrz Miasta i Gminy Szczekociny

Senatorska 2, 42-445 Szczekociny

Przedsięwzięcie:

PLAN OGÓLNY GMINY SZCZEKOCINY

Temat opracowania:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowała:

mgr inż. arch. Małgorzata Łapeta

Gliwice, marzec 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. **Streszczenie w języku niespecjalistycznym. 4**

2. **Przedmiot prognozy. 7**

   2.1 Podstawa prawna opracowania. 8
   2.2 Cel i zakres prognozy. 8
   2.3 Materiały i metody wykorzystane do wykonywania opracowania. 9
   2.4 Powiązania z innymi dokumentami na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. 10

3. **Dotychczasowe sposoby zagospodarowania, urządzania oraz użytkowania terenu. 22**

   3.1 Ogólna charakterystyka i lokalizacja obszaru objętego opracowaniem. 22
   3.2 Opis dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu i jego obecnego przeznaczenia. 25

4. **Stan i zasoby środowiska. 28**

   4.1 Uwarunkowania geologiczne, rzeźba terenu. 28
   4.2 Gleby. 30
   4.3 Kopaliny. 31
   4.4 Krajobraz. 33
   4.5 Istotne cechy klimatu. 34
   4.6 Aktualny stan jakości powietrza. 35
   4.7 Hałas. 37
   4.8 Wody powierzchniowe. 38
   4.9 Wody podziemne. 50
   4.10 Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna. 58
   4.11 Rośliny i zwierzęta. 72
   4.12 Struktura przyrodnicza obszaru w tym różnorodność biologiczna. 77
   4.13 Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem. 77

5. **Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska. 86**

6. **Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu. 86**

7. **Dotychczasowe zmiany w środowisku. 87**

8. **Międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe cele ochrony środowiska. 88**

9. **Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi. 88**

10. **Wytyczne do projektu planu ogólnego związane z ochroną środowiska. 89**

11. **Potencjalne zagrożenia środowiska związane z realizacją planu ogólnego. 91**

    11.1 Zagrożenia dla gleb i powierzchni ziemi. 91
    11.2 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych. 92
    11.3 Zagrożenia dla powietrza. 93
    11.4 Zagrożenia dla roślin i zwierząt. 94
    11.5 Zagrożenia dla krajobrazu. 94
    11.6 Zagrożenia dla klimatu. 95
    11.7 Hałas. 95

12. **Ustalenia projektu planu ogólnego. 96**

13. **Identyfikacja oddziaływań związanych z planowanymi funkcjami obszaru. 103**

14. **Ocena zagrożeń dla środowiska, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń. 106**

14.1 Zanieczyszczenie powietrza. 106
14.2 Wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, wytwarzanie odpadów, zanieczyszczenie gleby lub ziemi. . 109
14.3 Ochrona powierzchni ziemi. 111
14.4 Udokumentowane złoża kopalin. 111
14.5 Hałas i wibracje. 112
14.6 Emitowanie pól elektromagnetycznych. 114
14.7 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii. 116
14.8 Klimat. 117
14.9 Przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie, przekształcenia środowiska kulturowego. 117
14.10 Ocena wpływu ustaleń planu ogólnego na świat roślin i zwierząt oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych. 122
14.11 Ocena potencjalnych skutków transgranicznych. 132
14.12 Wpływ na zdrowie ludzi. 132

15. Ocena skutków realizacji ustaleń planu ogólnego dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. 133

16. Ocena określonych w projekcie planu ogólnego warunków zagospodarowania terenów, wynikających z potrzeb ochrony środowiska. 144

17. Ocena ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego. 144
17.1 Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym. 144
17.2 Proporcje pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. 144

18. Uwzględnienie wniosków wynikających z dokumentów powiązanych z projektem planu ogólnego. 144

19. Przewidywane metody analizy realizacji ustaleń planu ogólnego. 146

20. Propozycje działań minimalizujących i zapobiegających w odniesieniu do przedstawionych w prognozie potencjalnych zagrożeń środowiska związanych z realizacją planu ogólnego. 147

21. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu ogólnego. 148

22. Wykorzystane materiały: 148

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szczekociny jest częścią procedury mającej na celu uchwalenie dokumentu planu ogólnego. Potrzeba opracowania prognozy wynika z art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 53 wyżej wymienionej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Przedmiotem prognozy jest oddziaływanie na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szczekociny. Granicami obszaru objętego planem ogólnym są granice administracyjne gminy Szczekociny. Powierzchnia obszaru gminy wynosi 13 529,47 ha.

Przystąpienie do przedmiotowego dokumentu nastąpiło w drodze realizacji uchwały Nr 40/V/2024 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Szczekociny.

Opracowanie to jest niezbędne do realizacji swobody korzystania z własności w zakresie wynikającym z art. 21 i 64 Konstytucji RP i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego. Podstawowym celem prognozy, opracowywanej równocześnie z projektem planu ogólnego, jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska, poprzez identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na abiotyczne, biofizyczne i zdrowotne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie planu ogólnego.

Ustalenia planu ogólnego zostały oparte na analizie istniejącego zagospodarowania terenu oraz na prognozie potrzeb i celów rozwojowych gminy wynikających z lokalnych uwarunkowań obszaru gminy oraz ze strategii rozwoju.

W prognozie opisano uwarunkowania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego, jak również przeprowadzono analizę istniejącego stanu środowiska przyrodniczego pod kątem czystości powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego zawiera m.in. analizę stanu i zasobów środowiska:

- na terenie gminy nie występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi,
- na terenie gminy występują surowce mineralne, którymi są powszechnie występujące

kruszywa naturalne i iły budowlane,

- na terenie gminy występują 1 teren i obszar górniczy,
- na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
    - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
    - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- gmina jest położona w obrębie trzech udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych. Przeważająca część obszaru gminy leży w obszarze GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW). Południowa część gminy znajduje się w granicach GZWP nr 326 Zbiornik Częstochowa (E). Północno-wschodnie fragmenty gminy znajdują się w obrębie GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE),
- na terenie gminy nie ma ustanowionych obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych,
- na terenie gminy funkcjonują ujęcia wód podziemnych przeważnie z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej,
- na terenie gminy występują liczne obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 13):
    - 3 obszary Natura 2000,
    - 1 Obszar Chronionego Krajobrazu,
    - 7 użytków ekologicznych,
    - 11 pomników przyrody.

W prognozie zawarto ocenę istniejącego stanu środowiska w obszarze objętym opracowaniem – środowisko przyrodnicze omawianego obszaru zostało poddane antropopresji o zróżnicowanym stopniu nasilenia.

Kolejno przeprowadzono symulację wariantu „0", który w tym przypadku oznacza sytuację, kiedy plan ogólny nie zostałby uchwalony i proponowane w nim rozwiązania nie zostaną zrealizowane. W przypadku braku realizacji dokumentu obszar ten będzie użytkowany w dotychczasowy sposób, zgodnie z obowiązującymi na terenie gminy planami miejscowymi, z czym nie będą się wiązały niekorzystne zmiany w środowisku.

Następnie dokonano analizy wpływu projektowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze oraz zidentyfikowano najważniejsze zmiany, jakie wynikają z nowego dokumentu. W prognozie przeanalizowano określone w projekcie rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, w zakresie wymaganym

ustawą, między innymi pod kątem zachowania zasad zrównoważonego rozwoju i zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi.

W toku ww. analiz stwierdzono, że ustalenia planu ogólnego w niewielkim stopniu wpłyną na zmianę warunków obecnie istniejących. Projektowane zagospodarowanie terenu nie spowoduje znaczącego pogorszenia warunków naturalnych. Ustalenia planu ogólnego nie zawierają rozwiązań, które mogą zdecydowanie negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze. Stan środowiska, poprzez odpowiednio dobrane ustalenia nie ulegnie pogorszeniu. Ustalenia planu ogólnego, w tym określenie stref planistycznych, obszarów uzupełnienia zabudowy oraz określenie gminnych standardów urbanistycznych, które obejmują gminny katalog stref planistycznych (w tym profil funkcjonalny stref planistycznych, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy, wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej) nie spowodują istotnego wzrostu niekorzystnych oddziaływań na środowisko. Racjonalne zagospodarowanie i zabudowę przestrzeni obszaru realizują, określone w planie ogólnym wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźniki intensywności i powierzchni zabudowy.

W celu zapewnienia właściwych warunków ochrony środowiska i ograniczenia lub wyeliminowania negatywnych skutków realizacji ustaleń planu zastosowano odpowiednie rozwiązania poprzez odpowiednie ukształtowanie stref planistycznych, określenie odpowiedniego zakresu funkcji w profilu funkcjonalnym dodatkowym, określenie standardów urbanistycznych, a także ukształtowanie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Przestrzeganie ustaleń planu ogólnego zapewni ochronę tego obszaru i zabezpieczy w pełni walory środowiskowe, przyrodnicze i kulturowe.

Dotychczasową strukturę użytkowania gminy Szczekociny planuje się dostosować do obecnie obowiązujących przepisów prawa oraz do wytycznych dokumentów wyższego rzędu. Omawiane tereny wymagają zmian w związku z umożliwieniem rozwoju gminy Szczekociny zgodnie z potrzebami mieszkańców.

Przedmiotowy dokument zapewni ład przestrzenny i funkcjonalny gminy Szczekociny.

Ustalenia planu ogólnego zapewniają wystarczającą ochronę środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie spowoduje żadnych skutków negatywnych poza obszarem gminy. Ustalenia planu ogólnego nie wiążą się ze zniszczeniem obiektów cennych z punktu widzenia ochrony przyrody i wartości kulturowych, a także nie spowodują zablokowania lub utrudnień w funkcjonowaniu istotnych korytarzy ekologicznych. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie negatywnie na wartość krajobrazową omawianego terenu oraz nie będzie mieć istotnego wpływu na klimat i środowisko kulturowe.

Nie przewiduje się istotnych zagrożeń dla środowiska wodno-gruntowego w wyniku realizacji

ustaleń planu ogólnego. Projekt planu ogólnego nie wprowadza także zmian w stosunku do aktualnego przeznaczenia tych terenów, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na wzrost emisji hałasu, lub które mogłyby stanowić istotne źródło promieniowania zagrażającego zdrowiu ludzi.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie będzie negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz na inne obszary objęte ochroną.

Ustalenia projektu planu ogólnego uwzględniają niezbędne powiązania z planami i programami nadrzędnymi i równorzędnymi, nie mają wpływu na cele ochrony i spójność sieci obszarów Natura 2000. W prognozie wskazano ustalenia planu ogólnego uwzględniające cele ochrony środowiska określone w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zaproponowane w projekcie planu ogólnego, a także rozwiązania zaproponowane w prognozie, a przede wszystkim przestrzeganie zasad ochrony środowiska to warunki konieczne, by wyeliminować lub ograniczyć lokalne ujemne zmiany w środowisku naturalnym. Na podstawie analizy ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, których źródło wypływałoby bezpośrednio z jego ustaleń.

2. Przedmiot prognozy.

Przedmiotem prognozy jest określenie skutków oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szczekociny, w granicach administracyjnych gminy. Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Podstawę formalną opracowania stanowi uchwała Nr 40/V/2024 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Szczekociny.

Materiałem wyjściowym do sporządzenia prognozy jest projekt planu ogólnego gminy Szczekociny, który został sporządzony w formie danych przestrzennych.

Sporządzenie planu ogólnego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie:

- stref planistycznych,
- gminnych standardów urbanistycznych,

oraz dodatkowo określenie obszarów uzupełnienia zabudowy.

Gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog stref planistycznych, w którym określono profil funkcjonalny stref planistycznych, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy, wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W ramach gminnych standardów urbanistycznych nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Wraz z projektem planu ogólnego sporządzone zostało uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej.

Obszar gminy Szczekociny posiada aktualne „Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru miasta i gminy Szczekociny", opracowane w 2025 r.

2.1 Podstawa prawna opracowania.

Opracowanie wykonano na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

2.2 Cel i zakres prognozy.

Podstawowym celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza rodzaju i zakresu możliwych oddziaływań na środowisko zawartych w ustaleniach projektu planu ogólnego, jak również wskazanie rozwiązań planistycznych zoptymalizowanych dla stanu środowiska, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów ustaleń planu ogólnego na biofizyczne i zdrowotne komponenty środowiska przedmiotowego obszaru,
- eliminację lub optymalizację rozwiązań i ustaleń planu ogólnego niewskazanych ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- pełne poinformowanie podmiotów planu ogólnego, tj. wnioskodawców, społeczności lokalnej lub organów samorządu o skutkach wpływu ustaleń planu ogólnego dla środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z art. 53 wyżej wymienionej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie WOOŚ.411.31.2025.AOK z dnia 1 kwietnia 2025 r. oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zawierciu w piśmie nr NS-NZ.9022.2.12.2025 z dnia 11 marca 2025 r.

Zakres prognozy, który został uzgodniony zawierał wszystkie elementy wymienione w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 112 z późn. zm.) przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem oraz proponowanych rozwiązań planistycznych.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 112 z późn. zm.) informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.
Docelowa realizacja ustaleń planu ogólnego nastąpi poprzez plany miejscowe, które będą zgodne z planem ogólnym lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, które będą mogły być wydawane na obszarze uzupełnienia zabudowy określonym w planie ogólnym.
Jako że prognozowanie potencjalnych oddziaływań środowiskowych na terenie objętym projektem planu ogólnego może okazać się nie w pełni wymierne i adekwatne do zachodzących zjawisk, w niniejszym opracowaniu wskazano jedynie na kierunki prognozowanych zmian w środowisku.

2.3 Materiały i metody wykorzystane do wykonywania opracowania.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki istniejącego stanu zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych i tendencji niektórych zjawisk, procesów przyrodniczych. Podczas analizy wykorzystano również metody analityczne, badania fizyczne, analizy map, zdjęć lotniczych i satelitarnych, zbiory statystyczne i meteorologiczne. Przeprowadzono rozpoznanie terenowe obszaru opracowania z oceną stanu środowiska. Podczas badań terenowych zwrócono szczególną uwagę na zmiany zachodzące w środowisku pod wpływem działalności człowieka.

Ocenę skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko oparto na analizie uwarunkowań środowiska przyrodniczego i jego wrażliwości na zakłócenia związane z działalnością antropogeniczną w powiązaniu z analizą przewidywanych zagrożeń wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Podczas oceny oddziaływań, które będą następstwem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego wzięto pod uwagę:

- charakter zmian (pozytywne i negatywne),

- sposób oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane),
- czas trwania oddziaływań (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe).

Wnioski do projektu planu ogólnego sformułowano w oparciu o zapewnienie podstawowego funkcjonowania terenów przyrodniczych, ochrony obszarów cenniejszych położonych w granicach gminy i w jej sąsiedztwie oraz zgodności projektu planu ogólnego ze wskazaniami do zagospodarowania wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego.

Skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na obszary Natura 2000 oraz na środowisko zostały oszacowane poprzez prognozowanie zmian poszczególnych elementów środowiska, a także prognozowanie oddziaływań na przedmiot i integralność obszarów Natura 2000 i powiązania z innymi obszarami Natura 2000. Punktem odniesienia był aktualny stan środowiska określony w opracowaniu ekofizjograficznym.

Na podstawie zastosowanych metod, analiz i ocen sformułowane zostały wnioski odnośnie rozwiązań przyjętych w projekcie planu ogólnego w aspekcie ich wpływu na środowisko oraz przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz powiązania z innymi obszarami a także sprecyzowane zalecenia odnośnie sposobów minimalizacji potencjalnie negatywnych skutków.

Istotnym elementem okazało się wskazanie metod monitorowania zjawisk zachodzących w analizowanych obszarach oraz skuteczności prowadzonej dla nich polityki ekologicznej.

Na podstawie analizy uwarunkowań środowiskowych, obejmujących zwłaszcza stopień wrażliwości i podatności środowiska na degradację oraz ustaleń planu ogólnego dotyczących projektowanych sposobów zagospodarowania terenów – dokonano weryfikacji rozwiązań planistycznych.

Ponadto w prognozie sprawdzono zgodność planu ogólnego z nadrzędnymi i równoległymi planami i programami z zakresu ochrony środowiska.

Wykaz materiałów źródłowych wykorzystanych przy opracowaniu niniejszej prognozy jest zawarty na końcu opracowania.

2.4 Powiązania z innymi dokumentami na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Prognoza oddziaływania na środowisko tworzona jest w oparciu, m.in. o ustalenia innych dokumentów na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych istotne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

W związku z przynależnością do Unii Europejskiej Polska została zobowiązana do dostosowania

prawodawstwa krajowego do wymogów wspólnotowych. Wdrożenie szeregu dyrektyw związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska w krótkim czasie przyczyniło się do zmian w polityce środowiskowej Państwa, a także wprowadzenia wielu zmian w ustawodawstwie polskim jak również zmian wymagań i norm w ochronie środowiska. Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska mają na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia. Jest realizowany poprzez 7 strategii tematycznych w zakresie: zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych, zapobiegania powstawania odpadów i upowszechniania recyklingu, poprawy jakości środowiska, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, ochrony gleby, zrównoważonego użytkowania pestycydów oraz zachowania środowiska morskiego.

Wśród kluczowych dokumentów na poziomie unijnym należy wyróżnić Program Działań Wspólnoty Europejskiej w Dziedzinie Środowiska. Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska, który wszedł w życie 2 maja 2022 r. Programy działań w zakresie środowiska wyznaczają kierunek rozwoju unijnej polityki środowiskowej od wczesnych lat 70-tych XX wieku. 8. program działań w zakresie środowiska ma przyspieszyć ekologiczną transformację w sposób sprawiedliwy i inkluzywny, a jego długofalowy cel na 2050 r. to „dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety".

Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model regeneracyjnego wzrostu, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie głównych skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.

Rada i Parlament uzgodniły szereg warunków umożliwiających osiągnięcie tych celów, w tym:

- zmniejszenie śladu materiałowego i konsumpcyjnego UE
- wzmocnienie zachęt korzystnych dla środowiska
- stopniowe wycofywanie dotacji szkodliwych dla środowiska, zwłaszcza dopłat do paliw kopalnych.

Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia" została opublikowana przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r. Strategia zapowiada odbudowę różnorodności biologicznej Europy z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety.

Główne cele nowej Strategii to:

- Ustanowienie obszarów chronionych na co najmniej 30% powierzchni lądowej i 30% powierzchni morskiej Europy
- Odtworzenie zdegradowanych ekosystemów na lądzie i na morzu poprzez:

- Wzrost produkcji w systemie rolnictwa ekologicznego i zwiększenie liczby elementów krajobrazu rolniczego przyjaznych przyrodzie
- Zatrzymanie i odwrócenie trendu spadkowego populacji zapylaczy
- Zmniejszenie użycia i ryzyka związanego ze stosowaniem pestycydów o 50% do 2030 r.
- Odtworzenie co najmniej 25 000 km europejskich rzek poprzez przywrócenie do stanu swobodnego przepływu
- Zasadzenie 3 miliardów drzew

– Odblokowanie 20 mld Euro rocznie na różnorodność biologiczną z różnych źródeł, w tym funduszy UE oraz funduszy krajowych i prywatnych. Zagadnienia dotyczące kapitału naturalnego i różnorodności biologicznej zostaną włączone do praktyk biznesowych

– Osiągnięcie przez Unię Europejską wiodącej pozycji na świecie w walce z globalnym kryzysem różnorodności biologicznej. Komisja zmobilizuje wszystkie narzędzia działań zewnętrznych i partnerstwa międzynarodowe na rzecz ambitnych nowych globalnych ram różnorodności biologicznej ONZ na konferencji stron Konwencji o różnorodności biologicznej w 2021 r.

Agenda Terytorialna 2030 to strategiczny dokument Unii Europejskiej, który wyznacza ambitny kurs ku przyszłości, dążąc do harmonijnego i zrównoważonego rozwoju wszystkich regionów Europy. Celem Agendy jest wzmocnienie spójności terytorialnej oraz promowanie równości szans, tak aby każde miejsce w Europie mogło w pełni wykorzystać swój potencjał, niezależnie od wielkości czy położenia geograficznego. Ten dokument, będący kontynuacją wcześniejszych wersji Agendy z 2007 i 2011 roku, został opracowany przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny oraz spójność terytorialną, we współpracy z instytucjami europejskimi: Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim oraz Europejskim Komitetem Regionów. W dokumencie postuluje się wspieranie zrównoważonych rozwiązań, takich jak zielona i niebieska infrastruktura oraz strategii neutralnych klimatycznie jako kluczowych elementów budowania odporności miast i regionów Europy. Zalecane działania obejmują zrównoważone użytkowanie gruntów, ochronę zielonych terenów, przywracanie zdegradowanych obszarów i przeciwdziałanie wylesianiu. Ważne jest również zapobieganie rozrastaniu się miast, poprawa jakości powietrza i integracja planowania przestrzennego.

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku znaleźć można szereg postanowień, które w sposób bezpośredni odnoszą się do ochrony środowiska. Największe jednak znaczenie ma art. 5 Konstytucji RP, który stanowi, iż „Rzeczpospolita Polska (…) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju" co oznacza, iż jedną z podstawowych funkcji państwa polskiego jest zapewnienie ochrony środowiska, a u podstaw realizacji tej i innych funkcji leży zasada zrównoważonego rozwoju - takiego rozwoju społeczno – gospodarczego, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, poprzez zapewnienie dostępu do zasobów zarówno odnawialnych, jak i

nieodnawialnych, wzrostu jakości życia w czystym i naturalnym środowisku, wzrostu ekonomicznego dokonującego się poprzez bardziej efektywne wykorzystanie surowców i innych zasobów przyrody, racjonalizację zużycia energii i pracy, a także rozwój proekologicznych technologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego – w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględniane we wszystkich dokumentach związanych z planowaniem przestrzennym, jak również w politykach, strategiach, planach lub programach obejmujących strategiczne sektory gospodarki.

Do pojęcia trwałego i zrównoważonego rozwoju odwołują się ponadto traktaty Unii Europejskiej oraz liczne dokumenty i umowy międzynarodowe, w tym dokumenty ratyfikowane przez Polskę. Zgodnie z art. 74 KRP ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom, jak również wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska. Jednocześnie każdy obywatel ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. Z kolei art. 86 wskazuje, iż każdy obywatel obowiązany jest do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa Prawo ochrony środowiska.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju, w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

"Polityka ekologiczna państwa 2030"(PEP 2030), została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 lipca 2019 r. Dokument ten jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej i stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. „Polityka ekologiczna państwa 2030" została przygotowana zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1376), art. 4 ust. 1. oraz stanowi strategię w rozumieniu tej ustawy. Jest jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce oraz jedną z dziewięciu strategii, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. Polityka ekologiczna to dokument strategiczny, który poprzez określenie celów i priorytetów ekologicznych wskazuje kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowiska naturalnego.

W systemie dokumentów strategicznych PEP 2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR). Stąd też, cel główny PEP 2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR. Cele szczegółowe PEP2030 dotyczą zdrowia, gospodarki i

klimatu. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe będą monitorowane za pomocą zestawu wskaźników oraz realizowane poprzez kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej, krajobrazu i korytarzy ekologicznych,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Do projektów strategicznych PEP2030 należą:

- Adaptacja do zmian klimatu,
- Audyty krajobrazowe,
- Budownictwo drewniane,
- Czyste powietrze,

- GreenEvo – akcelerator zielonych technologii,
- Kompleksowy program adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatycznych do roku 2020
- Leśne gospodarstwa węglowe,
- Polityka surowcowa państwa,
- System weryfikacji technologii środowiskowych ETV/ Wdrażanie Programu Weryfikacji Technologii Środowiskowych (ETV) w Polsce,
- Woda dla rolnictwa.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028 jest aktualizacją Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 r. uchwalonego Uchwałą Rady Ministrów nr 88 z dnia 1 lipca 2016 r. KPGO wyraża politykę Państwa w jego dążeniu do wdrożenia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. W KPGO scharakteryzowano obecną gospodarkę odpadami, w odniesieniu do wytwarzanych odpadów i sposobów zagospodarowania różnych rodzajów odpadów i instalacji do przetwarzania odpadów. Oceniono realizację celów dotychczasowej polityki w zakresie gospodarowania odpadami. Przeprowadzono także prognozę zmian strumieni odpadów. Prognoza zmiany w gospodarce odpadami dotyczy masy wytwarzanych odpadów i sposobów (ich zagospodarowania w perspektywie 2022 r., 2025 r., 2030 r., 2035 r. i 2040 r.). Prognozy uwzględniają zmiany demograficzne i gospodarcze oraz odnoszą się do spełnienia wymagań prawnych dotyczących gospodarki odpadami z uwzględnieniem wymagań technicznych, środowiskowych i ekonomicznych - w latach 2022-2040. KPGO ustala cele w zakresie gospodarki odpadami z podziałem na różne grupy odpadów. Uwzględnia odpady powstające w Polsce. Cele i kierunki działań określone są w KPGO dla poszczególnych grup odpadów. Jednym z elementów KPGO są ustalenia dot. środków na rzecz zwalczania wszelkich form zaśmiecania i zapobiegania im oraz wszystkich rodzajów odpadów. Szczególną uwagę KPGO poświęca odpadom zawierającym znaczne ilości surowców krytycznych. Integralną częścią KPGO jest krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów. Cele i kierunki działań zawarte w KPGO będą wdrażane poprzez administrację centralną, samorządy oraz przedsiębiorstwa i mieszkańców. Dla administracji centralnej zaplanowano w KPGO działania organizacyjne – odnoszące się do instrumentów legislacyjnych, finansowych, kontrolnych oraz budowania wiedzy i podnoszenia świadomości o właściwym gospodarowaniu odpadami. KPGO wyznacza także ramy dla instalacji w gospodarce odpadami, które będą realizowane przez samorządy regionalne i lokalne oraz przedsiębiorców. Z punktu widzenia Prognozy są one istotne, gdyż wiele z nich należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko. KPGO zawiera wskaźniki monitorowania i oceny realizacji założonych celów. Ustalono listę ponad 120 wskaźników, których wartości pozwolą oceniać postępy wdrażania KPGO w 3-letnich okresach do 2028 r.

Dokument strategiczny Ministra Klimatu i Środowiska pn. „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)" określa działania naprawcze do

realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r., które będą nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym, ale przede wszystkim będą określać nowe kierunki działań w tym obszarze. Dokument ma na celu skoordynowanie działań wynikających z krajowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, a także transportu.

Wśród dokumentów szczebla regionalnego wyróżnić należy:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz. 4619),
- Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr VII/5/1/2024 z dnia 23 września 2024 roku.

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. przyjął Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619). Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ poprzez jego ścisłe powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+" stanowi kluczowy element zintegrowanego planowania strategicznego.

Plan 2020+ określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Cele polityki przestrzennej województwa określone w Planie 2020+ dotyczą gospodarczego wzrostu i innowacyjności, metropolizacji, zapewnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony naturalnych zasobów środowiska i kształtowania krajobrazów kulturowych. Jako dokument regionalny Plan 2020+ określa ramy i warunki merytoryczne dla podejmowania decyzji przestrzennych o charakterze strategicznym i koncentruje się na celach ważnych dla rozwoju województwa. Nie narusza przy tym uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego oraz nie stanowi podstawy wydawania decyzji administracyjnych ustalających lokalizacje inwestycji. Plan 2020+ uwzględnia zapisy dokumentów i programów rządowych oraz wojewódzkich, a także pozostaje w zgodności z dokumentami programowymi Unii Europejskiej. Plan jest adresowany do szerokiego grona odbiorców, obejmującego podmioty samorządowe, rządowe i pozarządowe, środowiska gospodarcze, stowarzyszenia, organizacje społeczne oraz wszystkich obywateli zainteresowanych przyszłością tego obszaru.

Spośród najważniejszych informacji wynikających z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+" należy wskazać na obowiązywanie na terenie gminy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych dla:

- miejskiego obszaru funkcjonalnego,

- wiejskiego obszaru funkcjonalnego,
- obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych (tu: GZWP 326, 408, 409 wraz z projektowanymi obszarami ochronnymi, strefa ochrony bezpośredniej ujęć wód, strefa ochrony pośredniej ujęć wód),
- obszarów terenów zamkniętych,
- obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi (tu: Q10%, Q1%),
- obszarów cennych przyrodniczo (tu: Obszar Natura 2000, regionalne ostoje florystyczno–mykologiczne, ostoje faunistyczne, korytarze ekologiczne dla nietoperzy, ryb, ptaków, ssaków, ptaków wraz z przystankami pośrednimi, korytarze spójności),
- obszaru udokumentowanych złóż kopalin (tu: kruszywa naturalne, surowce ilaste ceramiki budowlanej),
- obszarów wymagających rewitalizacji.

Dokumentem istotnym z punktu widzenia ochrony środowiska na szczeblu regionalnym jest Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr VII/5/1/2024 z dnia 23 września 2024 roku. Dokument ten stanowi politykę ekologiczną województwa śląskiego z uwzględnieniem zagadnień związanych z adaptacją do zmian klimatu oraz jest kontynuacją poprzednich programów ochrony środowiska.

Głównym celem Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska na terenie województwa śląskiego, ograniczenie negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Cele oraz kierunki interwencji określone w Programie są tożsame z celami przyjętymi w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych ze szczególnym uwzględnieniem Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" oraz Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030).

Dokument stanowi kluczowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie województwa śląskiego. W Programie przeprowadzono szczegółową ocenę stanu środowiska w podziale na poszczególne obszary interwencji. Kluczową częścią Programu było wyznaczenia celów i działań, jakie należy podjąć do poprawy stanu środowiska na obszarze województwa śląskiego. Przy wyznaczaniu celów środowiskowych kierowano się również wymogami prawnymi w zakresie ochrony środowiska i koniecznymi działaniami do wdrożenia w zakładanych ramach czasowych. Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono cele strategiczne oraz kierunki interwencji.

W województwie śląskim, mimo wdrażania wielu działań naprawczych oraz wspomagających w

zakresie jakości powietrza, stale odnotowywane jest przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Istotnym problemem jest również zmieniający się klimat, który negatywnie oddziałuje na infrastrukturę miejską i jakość powietrza poprzez coraz częściej występujące ekstremalne zjawiska pogodowe (takie jak np. fale upałów i susze). W obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza wyznaczono cel Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.

W obszarze zagrożenia hałasem stwierdzono występowanie problemu uciążliwości akustycznej. Przekroczenia wywoływane są głównie przez hałas drogowy, hałas kolejowy oraz przez zakłady przemysłowe. Celem wyznaczonym w ramach tego obszaru jest Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

Obserwowany w ostatnich latach na terenie województwa śląskiego dalszy rozwój telekomunikacji bezprzewodowej spowodował konieczność rozbudowy sieci stacji bazowych, co wpłynęło na rejestrację nowych źródeł pól elektromagnetycznych o wysokiej częstotliwości. Uzyskane wyniki pomiarów, mieściły się w zakresie wartości normowanych rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Wyznaczono zatem cel Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych.

W zakresie Gospodarowania wodami kluczowym problemem jest zły stan wód powierzchniowych. Nadrzędnymi zagrożeniami dotyczącymi tego obszaru są zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, spływy z obszarów intensywnej produkcji rolniczej oraz ścieki pochodzące z gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Jako cel wskazano Poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Dodatkowo uwzględniono cel odnoszący się do adaptacji do zmian klimatu, czyli Zwiększenie odporności gospodarki wodnej województwa na zmiany klimatu.

W przypadku rozwoju sieci wodociągowych i kanalizacyjnych widać pozytywną tendencję zmian. Systematycznie zwiększa się długość infrastruktury. Negatywny trend występuje w przypadku zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Znaczący wzrost nastąpił w ilości nieoczyszczonych ścieków, które zostały odprowadzone do wód lub do ziemi. W związku z tym wyznaczono cel Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.

Na terenie województwa śląskiego znajdują się strategiczne, z punktu widzenia państwa, zasoby energetyczne, w tym pokłady węgla kamiennego i gazu ziemnego oraz najbogatsze w Unii Europejskiej zasoby węgla koksowego – surowca metalurgicznego niezbędnego do produkcji stali. W pokładach węgla kamiennego znajdują się także udokumentowane złoża metanu. Północna i północno-wschodnia część województwa śląskiego zlokalizowana jest na terenie śląsko-krakowskiego regionu występowania złóż rud cynkowo-ołowiowych. W obszarze zawierciańskim, występują największe w kraju udokumentowane zasoby tych rud. Na północno-wschodnim obszarze województwa, w Myszkowie, rozpoznano złoże molibdenowo-wolframowo-miedziowe. W związku z tym

wyznaczono cel Zrównoważona gospodarka zasobami geologicznymi.

Degradacja środowiska glebowego w województwie śląskim jest związana z intensywnym użytkowaniem terenów przez przemysł, zwłaszcza górnictwo węgla kamiennego. Przekształcanie terenów poprzemysłowych poprzez nadanie im nowych funkcji gospodarczych, przyrodniczych czy rekreacyjnych jest wyzwaniem dla całego regionu, w szczególności dla administracji na wszystkich szczeblach. Wyznaczono cel Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno- ekonomicznymi.

W 2022 r. na terenie województwa śląskiego, według danych GUS, wytworzono 30 714,9 tys. Mg odpadów, z czego 5,6% stanowiły odpady komunalne (1 713,1 tys. Mg). Na 1 mieszkańca województwa w 2022 r. przypadało 392,9 kg zebranych odpadów komunalnych. Większość z nich stanowiły odpady zmieszane. Na terenie województwa funkcjonuje 17 instalacji do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz 9 instalacji komunalnych do ich składowania. Wyznaczono cel Rozwój systemu zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawania odpadów, a także wdrażanie i udoskonalanie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego głównie na ich selektywnym zbieraniu.

Pomimo znacznej presji związanej z górnictwem oraz przemysłem walory przyrodnicze województwa są wysokie, zwłaszcza na południu województwa. Największym zagrożeniem dla przyrody są duże inwestycje, związane z rozwojem przemysłu i transportem, znacznym zagrożeniem jest również presja zabudowy mieszkaniowej na terenach dotychczas niezurbanizowanych. Wspomniana działalność człowieka negatywnie wpływa na obszary cenne przyrodniczo, stanowiąc bariery ekologiczne i powodując fragmentacje siedlisk, zaburzenie stosunków wodnych, pogorszenia jakości wód powierzchniowych oraz zanieczyszczenia powietrza. Celem wyznaczonym w obszarze Zasoby Przyrodnicze jest Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

W zakresie obszaru Zagrożenia poważnymi awariami wytypowano dwie główne przyczyny zagrożeń: ruch transportowy oraz zakłady przemysłowe. Zarówno w zakresie natężenia transportu jak i ilości zakładów przemysłowych obserwuje się ich ciągły wzrost. Wyznaczonym celem jest ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Do opracowania dołączono również harmonogram realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, w którym wskazano cele i kierunki interwencji wraz z terminem realizacji, jednostką realizującą oraz szacowanym kosztem realizacji. Integralnym elementem Programu jest monitorowanie jego realizacji.

Na szczeblu lokalnym najważniejszym dokumentem określającym cele i działania w dziedzinie ochrony środowiska jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu zawierciańskiego na lata 2024-

2027 z perspektywą do 2031 przyjęty Uchwałą nr LXVIII/659/23 Rady Powiatu Zawierciańskiego z dnia 28 grudnia 2023 r.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 został opracowany jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie powiatu.

Program ochrony środowiska jest podstawowym instrumentem do realizacji zadań własnych i koordynowanych w zakresie ochrony środowiska, które będą w całości lub w części finansowane ze środków będących w dyspozycji powiatu.

Wnioski i podsumowanie w ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska:

- głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w powiecie zawierciańskim jest emisja niska związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości w gospodarstwach domowych oraz emisja związana z działalnością małych zakładów, które nie podlegają obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję do powietrza gazów i pyłów. Istotnym problemem są także zanieczyszczenia związane z komunikacją samochodową. We wszystkich gminach powiatu w 2022 r. odnotowano przekroczenia benzo(a)pirenu ze względu na stężenie średnie roczne w pyle zawieszonym PM10.

- Najistotniejsze źródła hałasu na terenie powiatu zawierciańskiego to źródła komunikacyjne. Na jego obszarze główną uciążliwością pod względem emisji hałasu stanowi intensywny ruch samochodowy, związany z przebiegającymi przez teren powiatu drogami krajowymi i wojewódzkimi o dużym nasileniu ruchu, szczególnie na terenach miast.

- Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono na terenie województwa śląskiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dla punktów pomiarowych na terenie powiatu zawierciańskiego wartości promieniowania elektromagnetycznego od kilku lat utrzymują się na podobnym, niskim poziomie.

- Stan wszystkich badanych JCWP rzecznych na terenie powiatu zawierciańskiego oceniono jako zły. Stan wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie powiatu określono jako wody głównie zadowalającej jakości.

- Obszar powiatu charakteryzujące się różnorodnością przyrodniczo-krajobrazową. Ponad 1/3 powierzchni powiatu zawierciańskiego stanowią obszary prawnie chronione. Zgodnie z CRFOP udostępnionym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w granicach powiatu znajdują się: rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Na terenie powiatu wyznaczone zostały również obszary Natura 2000.

- Na terenie powiatu nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

przemysłowej (ZDR). Potencjale źródło awarii przemysłowej stanowić może transport materiałów niebezpiecznych.

Jako główne kierunki interwencji na terenie powiatu wskazano:

- Poprawa warunków funkcjonowania wybranych stref powiatu wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu w tych strefach.
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu.
- Działania sprzyjające ograniczeniu emisji na terenie powiatu.
- Prowadzenie kontroli emisji na terenie powiatu.
- Podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez eliminację zagrożeń hałasem.
- Podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym.
- Zapobieganie zanieczyszczeniu słodkich wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła.
- Poprawa stanu utrzymania rowów melioracyjnych, rzek i cieków wodnych.
- Ochrona przeciwpowodziowa powiatu.
- Zwiększenie poziomu skanalizowania i zwodociągowania powiatu.
- Ochrona zasobów złóż kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
- Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją.
- Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami.
- Bezpieczne dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu.
- Podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, promowanie proekologicznych postaw, motywowanie mieszkańców do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz ich segregacji.
- Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych.
- Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego.
- Poprawa stanu przygotowania powiatu do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP i wymiany pojazdów OSP na młodsze.

- Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców powiatu w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych.

Ustalenia zawarte w ww. dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym znajdują odzwierciedlenie w ustaleniach planu ogólnego głownie wyrażone poprzez odpowiednie ukształtowanie stref planistycznych, określenie odpowiedniego zakresu funkcji w profilu funkcjonalnym dodatkowym, określenie standardów urbanistycznych, a także ukształtowanie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Przepisy zawarte w ww. opracowaniach zostały uwzględnione również w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń planu na środowisko oraz sposób oddziaływania rozwiązań planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

3. Dotychczasowe sposoby zagospodarowania, urządzania oraz użytkowania terenu.

3.1 Ogólna charakterystyka i lokalizacja obszaru objętego opracowaniem.

Opracowanie planu ogólnego dotyczy gminy Szczekociny, w jej granicach administracyjnych.

Szczekociny to gmina miejsko-wiejska w województwie śląskim, w północno-wschodniej części powiatu zawierciańskiego.

Gmina Szczekociny graniczy z następującymi gminami:

- od północnego zachodu z gminą Koniecpol,
- od zachodu z gminami Lelów, Irządze, Kroczyce,
- od południa z gminami Pilica, Żarnowiec,
- od wschodu z gminami Słupia, Moskorzew, Radków (województwo świętokrzyskie).
- od północy z gminą Secemin (województwo świętokrzyskie).

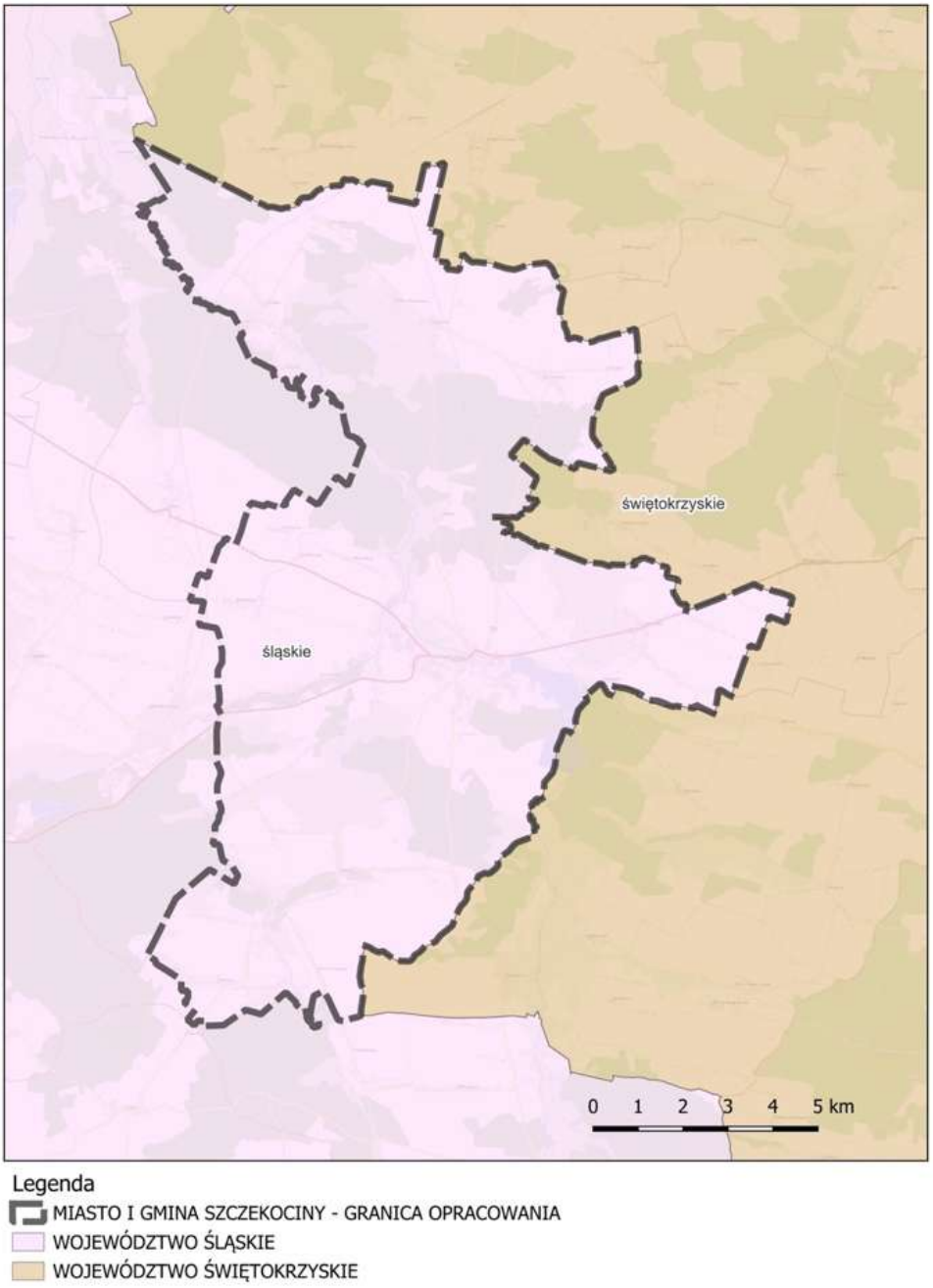

Rysunek 1 Gmina Szczekociny na tle granic województwa

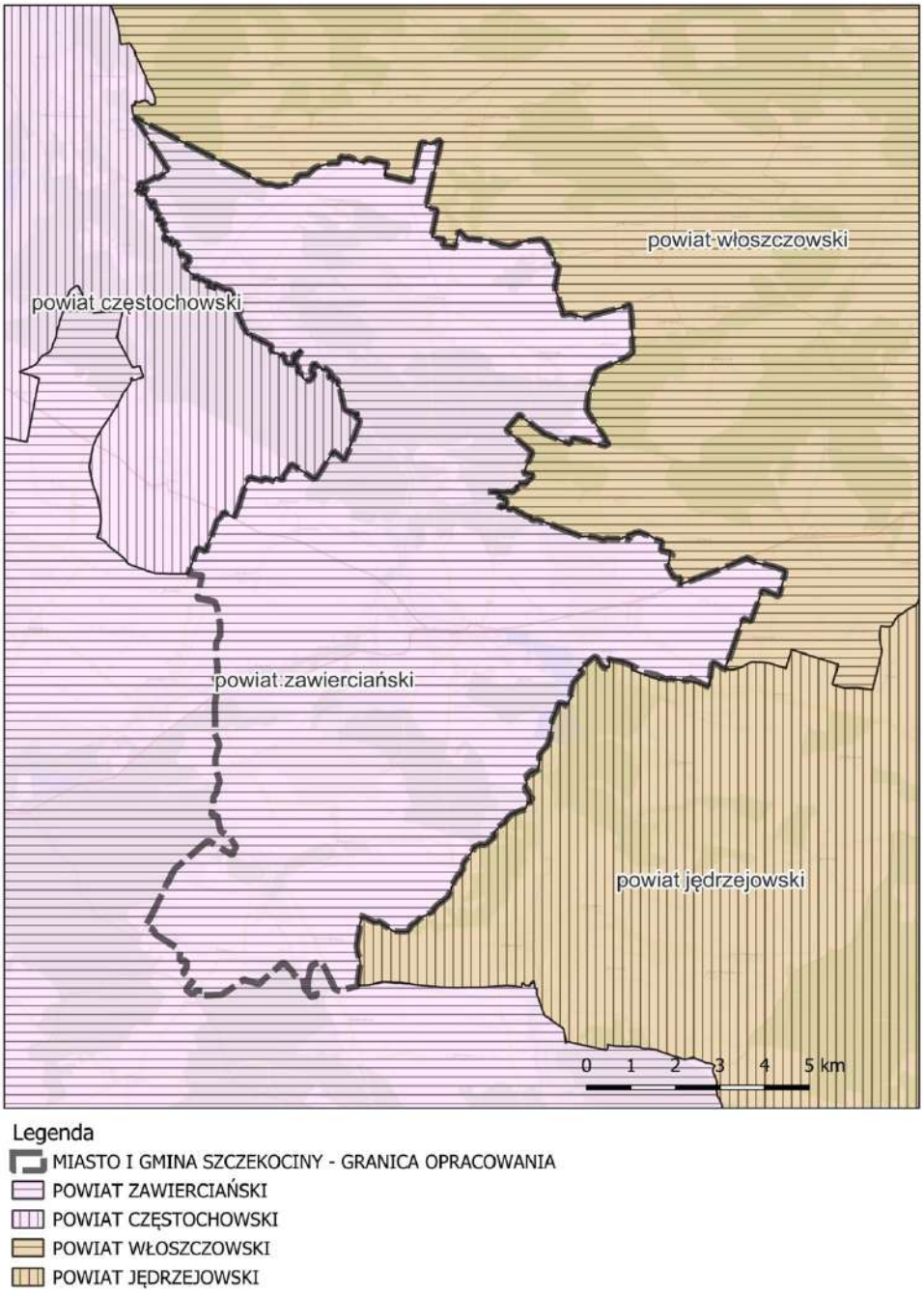

Rysunek 2 Gmina Szczekociny na tle granic powiatów

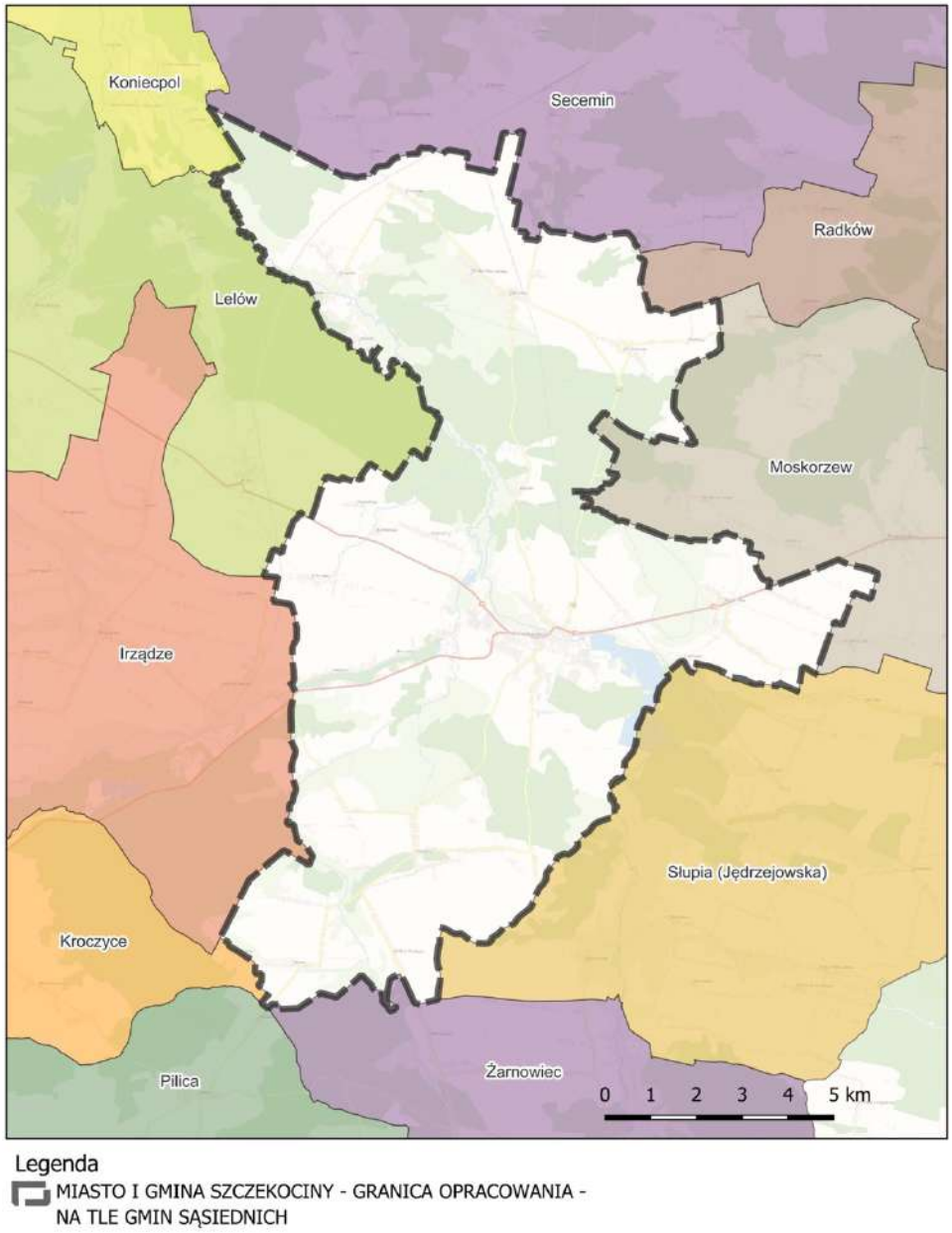

Rysunek 3 Gminy sąsiadujące z Gminą Szczekociny

3.2 Opis dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu i jego obecnego przeznaczenia.

Gmina zajmuje powierzchnię około 135,3 km^2 (13 529,57 ha). Obejmuje swym zasięgiem miasto Szczekociny o powierzchni 18 km^2 (1 802,22 ha) oraz wiejską część gminy o powierzchni 117,3 km^2 (11 727,35 ha), w tym 18 sołectw: Bonowice, Brzostek, Bógdał, Chałupki, Drużynowa, Goleniowy, Grabiec, Gustawów – Małachów, Ołudza, Przyłęk, Rędziny, Rokitno, Siedliska, Starzyny, Szyszki. Tęgobórz, Wólka Ołudzka, Wólka Starzyńska.

Aktualna liczba mieszkańców gminy Szczekociny to wg danych GUS na koniec 2023 r. – 6 874

mieszkańców. Największą miejscowością gminy jest miasto Szczekociny, który pełni rolę ośrodka administracyjnego i kulturalnego gminy.

Szczekociny posiadają dogodne położenie komunikacyjne. Przez miasto i gminę biegną drogi krajowe Kielce – Katowice DK78 oraz Kielce – Częstochowa DK46, a także droga wojewódzka nr 795 łącząca Secemin ze Szczekocinami. Przez gminę Szczekociny biegną dwie linie kolejowe – linia nr 64 Kozłów – Koniecpol i CMK.

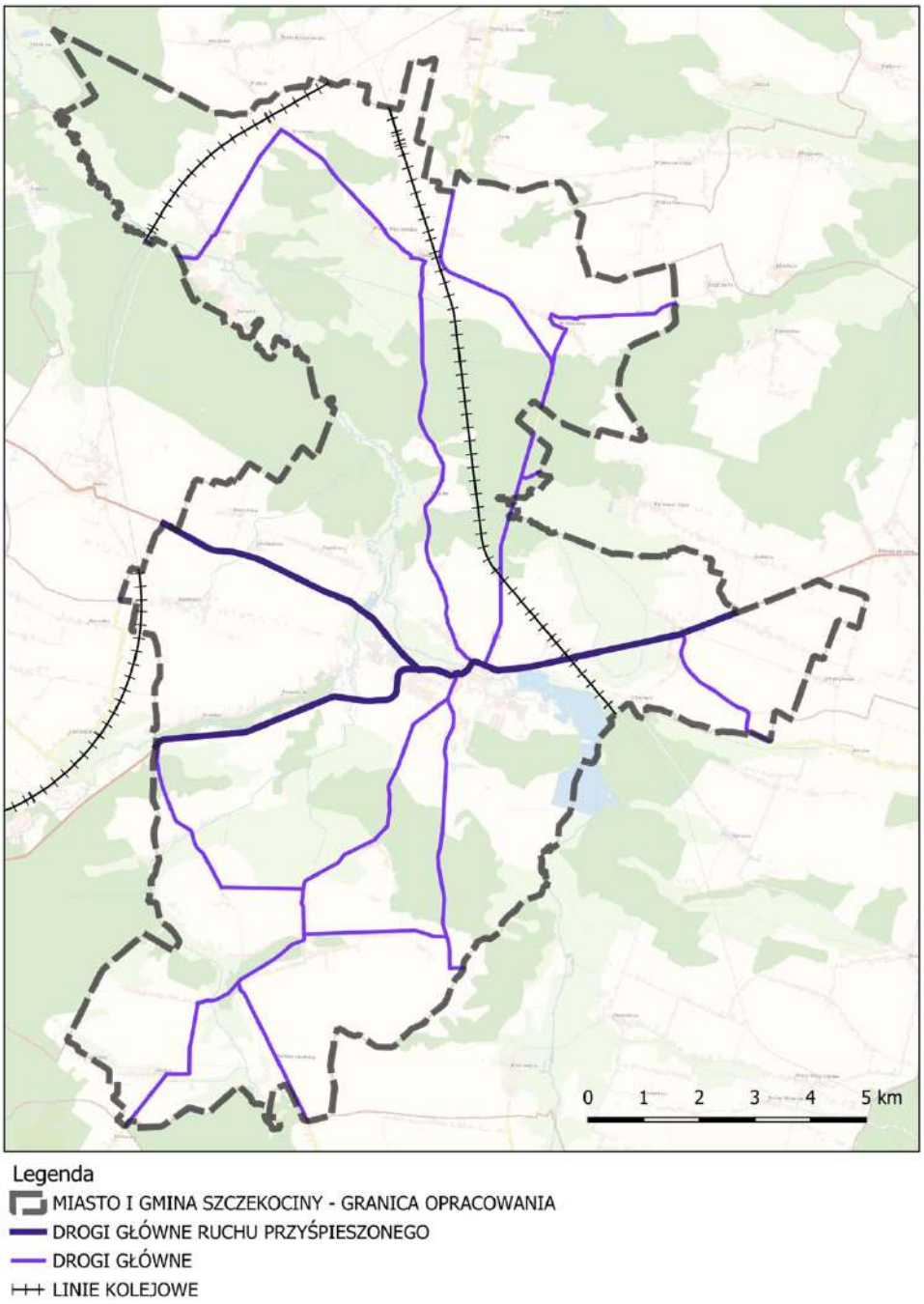

Rysunek 4 Powiązania komunikacyjne - drogowe i kolejowe

Wg danych GUS w strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne zajmujące 8 004,25 ha. Wśród gruntów rolnych większość stanowią grunty orne (6 851,47 ha).

Współczynnik lesistości obszaru gminy jest dość niski - wynosi ok. 23%. Przez teren gminy płyną rzeki Pilica, Krztynia i Żebrówka.

Miasto Szczekociny położone jest w centralnej części gminy, natomiast układ osadniczy na terenach wiejskich składa się z nieregularnie rozmieszczonych miejscowości zlokalizowanych przy drogach krajowych, wojewódzkiej i powiatowej. Większość terenów wiejskich ma charakter rolniczy. Jedynie w części centralnej gminy wzdłuż rzeki Pilicy, gdzie wyraźnie zwiększa się powierzchnia terenów leśnych, funkcja rolnicza ustępuje terenom sprzyjającym wypoczynkowi.

Zgodnie z informacją zawartą w Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030 Gmina posiada charakter typowo rolniczy z uwagi na duży udział gruntów ornych w strukturze użytkowania terenu, jednakże wysoki potencjał przyrodniczy powoduje, że w gminie rozwija się funkcja turystyczna. Głównym ośrodkiem, w którym zlokalizowane są obiekty związane z usługami dla turystów, jest miasto Szczekociny. Miasto pełni wiele różnych funkcji – od administracyjnej i mieszkaniowej po funkcję ośrodka handlowo-usługowego i po części przemysłowego (z przemysłem nieuciążliwym). Tereny przemysłowe zlokalizowane są po wschodniej i południowej stronie miasta, natomiast w pozostałej części miasta dominuje funkcja mieszkaniowa. Centrum miasta ma charakter wielofunkcyjny – handlowo-usługowy, administracyjny, związany z funkcjami społecznymi i kulturalnymi. Funkcję mieszkaniową wyznaczono również w miejscowości Szyszki, która pełni funkcję miejscowości turystycznej. W pozostałych wsiach z uwagi na rozwinięte rolnictwo dominuje funkcja mieszana – rolno-mieszkaniowa z dominacją zabudowy zagrodowej. Na obszarze wiejskiej części w sieci osadniczej dominuje zabudowa zagrodowa, skupiona wzdłuż dróg oraz zabudowa związana z obsługą produkcji rolniczej. Łączna powierzchnia wszystkich terenów zabudowanych w gminie Szczekociny wynosi 698,99 ha, co oznacza, że tereny zabudowane stanowią tylko 5% powierzchni gminy.

W granicach administracyjnych gminy Szczekociny obowiązuje 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pokrywających łącznie 490,66 ha powierzchni gminy, co stanowi tylko 3,6% jej powierzchni. Około 83,73 ha powierzchni obszaru objętego planami miejscowymi stanowią tereny przeznaczone pod funkcje mieszkaniowe (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna). Tereny te są zabudowane w około 37%, co oznacza, że gmina posiada jeszcze rezerwy terenu przeznaczonego pod zabudowę w ustaleniach obowiązujących planów miejscowych, ale jeszcze niewykorzystanego.

Dla gminy Szczekociny obowiązuje również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przestanie obowiązywać w dniu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub 30 czerwca 2026 r.

4. Stan i zasoby środowiska.

4.1 Uwarunkowania geologiczne, rzeźba terenu.

W fizyczno-geograficznym podziale kraju wg J. Kondrackiego (1994) gmina Szczekociny należy do megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Małopolska:

- makroregionu Wyżyna Przedborska, mezoregionu Niecka Włoszczowska (342.14) i mezoregionu Próg Lelowski (342.13),
- makroregionu Niecka Nidziańska, Mezoregionu Płaskowyż Jędrzejowski (342.21).

Rysunek 5 Granice mezoregionów

Niecka Włoszczowska pod względem ukształtowania powierzchni terenu przypomina misę o płaskim dnie i wyniesionych brzegach. Margliste podłoże kredy pokrywają czwartorzędowe piaski, przewiane w wydmy, pomiędzy którymi występują tereny podmokłe, bagniste i torfiaste, spotykane najczęściej w dziale wód Pilicy i Warty. Znaczne powierzchnie na tym terenie zajmują lasy. Wśród powierzchniowych utworów geologicznych występują tu piaski, żwiry i mułki rzeczne, a w rejonie doliny Pilicy i Krztyni przeważają piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Próg Lelowski jest monoklinalnym pasmem wzgórz, wyraźnie rozczłonkowanych przez cieki dorzecza Pilicy i Warty. Próg Lelowski zbudowany jest głównie z piaskowców i margli wieku kredowego, pokrytych warstwą utworów czwartorzędowych (w środkowej części lessem).

Płaskowyż Jędrzejowski od zachodu ograniczony jest doliną Pilicy. Jest zbudowany z margli kredowych. Występują tu także piaski i gliny z okresu czwartorzędu. W jego środkowej, północno-wschodniej i zachodniej części występują łagodne wzniesienia, przeważnie o układzie równoleżnikowym, dochodzące do wysokości 260–326 m n.p.m. Na obszarze tym wykształciły się urodzajne gleby (rędziny). Powierzchniowymi utworami geologicznymi są tu wapienie, kreda pisząca z krzemieniami, opoki, margle, wkładki piaskowców i gezy.

Podłoże obszaru Gminy Szczekociny zbudowane jest z miąższej warstwy skał mezozoicznych zalegających na skałach paleozoicznych. Na powierzchni bardzo rzadko w naturalnych odkrywkach, a zazwyczaj w płytkich sztucznych przekopach odsłaniają się silnie scementowane piaskowce oraz margle i wapienie margliste mastrychtu (górna kreda). Zazwyczaj jednak są one przykryte osadami czwartorzędowymi w postaci glin zwałowych, piasków fluwioglacjalnych i eolicznych miejscami także lessów, a w dolinach osadami rzecznymi. Zachodnią i południową część obejmuje mezoregion Progu Lelowskiego, krainy łagodnych wzgórz z dobrze rozwiniętą rzeźbą lessową.

Prawy, wschodni, brzeg doliny jest wyraźniej zarysowany, powyżej kompleksów zalesionych wydm. Tylko niewielki wschodni kraniec terenu, w okolicach miejscowości Goleniowy, wchodzi w obszar Płaskowyżu Jędrzejowskiego (Niecka Nidziańska). Na powierzchni terenu występują niewielkie eratyki (polodowcowe głazy narzutowe). Rzeźba obszaru dzisiejszej Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Progu Lelowskiego i ich najbliższego sąsiedztwa została ukształtowana w 4 zasadniczych etapach:

- tworzenie się morskich i lądowych skał osadowych ery mezozoicznej,
- paleogeńskie i neogeńskie ruchy tektoniczne orogenezy alpejskiej i procesy erozji starszych skał po ostatecznym ustąpieniu morza z tych terenów (kształtowanie powierzchni zrównań, wycinanie dolin i obniżeń),
- plejstoceński okres zlodowaceń, który ponownie przemodelował krajobraz i poprzez akumulację dużych ilości osadów piaszczystych i lessów doprowadził do złagodzenia rzeźby terenu,
- holocen to kolejny, ostateczny etap modelowania dolin rzecznych i wierzchowin, rozwój rzeźby

lessowej, oraz szczególnie widoczne od średniowiecza, przekształcenia terenu przez działalność człowieka.

Na terenie gminy nie występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi.

Gmina posiada w przeważającej części dobre warunki budowlane. Rejony o korzystnych dla budownictwa warunkach geologiczno-inżynierskich, to obszary gruntów skalistych (margle), gruntów spoistych: zwartych, półzwartych i twardoplastycznych zlodowaceń południowopolskich oraz gruntów sypkich (piasków) zagęszczonych i średniozagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie istnieją w dolinach rzecznych, głównie w dolinie Pilicy i w obrębie jej dopływów Krztyni i Żebrówki. Przeważają tam grunty słabonośne (organiczne lub spoiste w stanach plastycznym lub miękkoplastycznym oraz sypkie, luźne). Zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t.

4.2 Gleby.

W części południowo-zachodniej Gminy Szczekociny występują utwory nawiane, pyły i lessy oraz rędziny. Rędziny występują również w północnej części gminy. W dolinach rzeki Pilicy i jej dopływach występują mady i gleby bagienne.

Na terenie gminy przeważają gleby średnich i niskich klas bonitacyjnych. Największą powierzchnię zajmują gleby IV i VI klasy bonitacyjnej

Gleby, które są narażone na degradację w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej, ulegają degradacji zarówno chemicznej, jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Do problematycznych obszarów związanych z ochroną gleb w Gminie Szczekociny należą tereny narażone na wpływ ruchu drogowego, zwłaszcza na odcinkach o dużym natężeniu ruchu, obszary rolnicze, a szczególnie te, które są zagrożone zanieczyszczeniem azotem, tereny wykorzystywane do wydobycia kruszyw naturalnych, obszary przeznaczone pod zabudowę.

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielicowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są odporne na zagrożenia chemiczne. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogennych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne.

Głównym zagrożeniem dla stanu gleb w Gminie Szczekociny jest niewłaściwie prowadzona gospodarka rolna. W wyniku niewłaściwej działalności rolniczej do gleb i gruntów przedostają się

zanieczyszczenia pochodzące z użytych w nadmiarze nawozów mineralnych i organicznych. Niebezpieczne związki pochodzą także z stosowanych pestycydów i innych środków ochrony roślin.

Szkodliwe substancje zmieniają w znaczny sposób właściwości gleb. Zwiększone zakwaszenie lub alkalizacja gleb negatywnie wpływa na mikrofaunę i mikroflorę glebową, co powoduje zmniejszenie tempa rozkładu szczątek organicznych oraz tworzenie warstwy humusowej. Gleby takie stają się mniej urodzajne, co wpływa na mniejsze ilości i gorszą jakość plonów. Na zakwaszenie wpływają również tzw. kwaśne deszcze, które wymywają zanieczyszczenia z powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenie gleby nadmierną ilością azotanów, powoduje zmniejszenie odporności roślin na choroby i szkodniki.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych reprezentatywnych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W ramach Monitoringu oznaczane są parametry glebowe decydujące o ich jakości i zdolności do wypełniania funkcji produkcyjnych i środowiskowych (m.in. odczyn, zawartość materii organicznej, zasolenie, zawartość pierwiastków śladowych i zanieczyszczeń organicznych i wiele innych).

Na terenie Gminy Szczekociny nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w miejscowości Kromołów (Gmina Zawiercie).

4.3 **Kopaliny.**

Teren gminy jest ubogi w złoża surowców skalnych. Obecnie wydobywany jest tylko piasek na potrzeby miejscowego budownictwa. Niegdyś wydobywano także surowiec ilasty dla zlikwidowanej już cegielni w Szczekocinach. W dolinach rzecznych wydobywano torfy.

Na terenie gminy Szczekociny występują obecnie następujące udokumentowane złoża:

- złoże piasków i żwirów Brzostek KN 13155 – złoże zagospodarowane,
- złoże piasków i żwirów Brzostek KN 2820 – eksploatacja złoża zaniechana,
- złoże piasków i żwirów Bógdał KN 20563 – złoże rozpoznane szczegółowo, nieeksploatowane,
- złoże piasków i żwirów Bonowice I KN 16403 – złoże rozpoznane szczegółowo, nieeksploatowane,
- złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej Szczekociny KN 2987 - eksploatacja złoża zaniechana.

W obrębie złoża piasków i żwirów Brzostek KN 13155 znajduje się obszar górniczy Brzostek i teren górniczy Brzostek. W ww. obszarze górniczym nie został ustanowiony filar ochronny.

Surowce ilaste w złożu „Szczekociny" są reprezentowane przez gliny zwałowe zlodowaceń południowopolskich. Występują one w południowej części miejscowości Szczekociny. W nadkładzie złoża obecne są: gleba, mułki i piaski pyłowate o miąższości od 0,2 do 0,6 m. Surowiec do produkcji ceramiki budowlanej stanowią tu gliny piaszczyste o miąższości od 3,10 do 8,05 m, zawierające widoczne ziarna i okruchy kwarcu, granitów, piaskowców i margli. W części stropowej wykazują znaczne zapiaszczenie, a w partiach spągowych zawierają okruchy margla (od 1,47 do 19,45%), który stanowi szkodliwą domieszkę obniżającą jakość surowca.

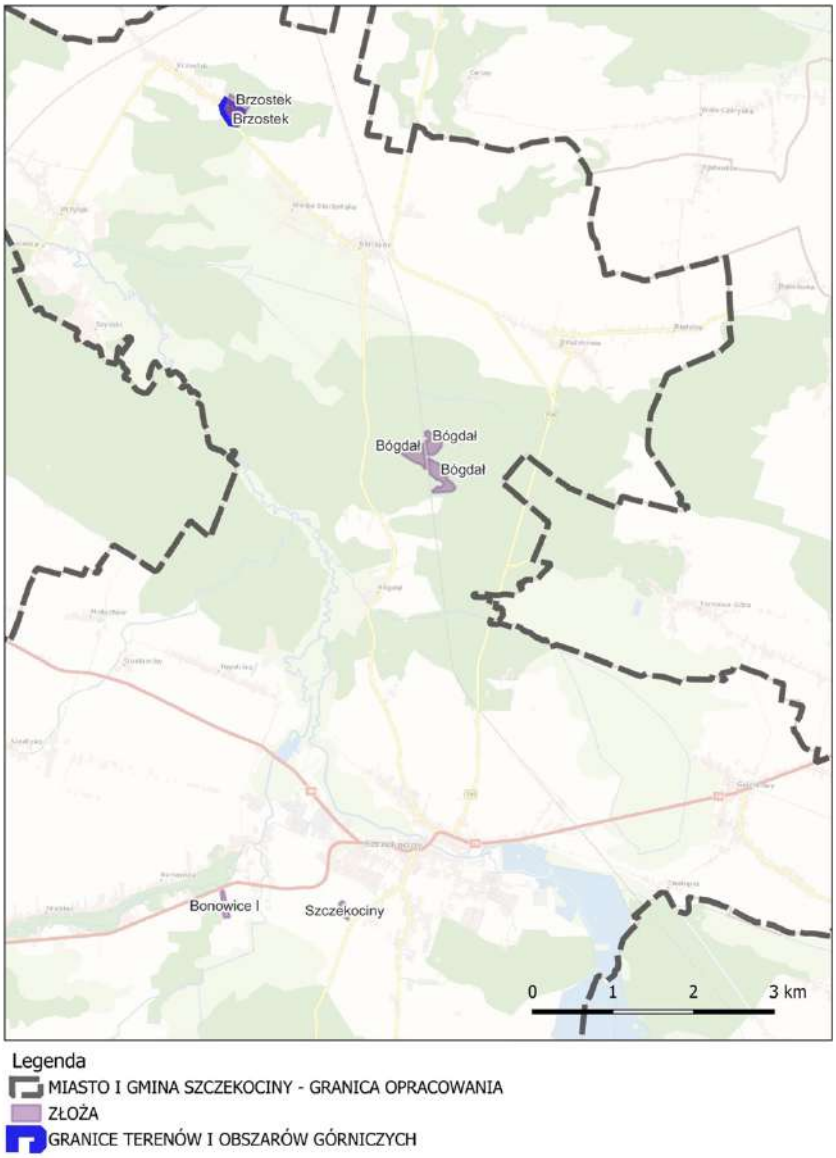

Rysunek 6 Złoża kopalin, tereny i obszary górnicze

4.4 **Krajobraz.**

Pod względem krajobrazów naturalnych w centralnej części gminy w obszarze doliny Pilicy i jej dopływów Krztyni i Żebrówki występuje krajobraz dolin i obniżeń, zalewowych den dolin - akumulacyjnych, równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych, równin zalewowych w terenach górskich.

W południowej części gminy pomiędzy miejscowościami Wólka Ołudzka i Rokitno wzdłuż przebiegu rzeki Żebrówki występuje krajobraz naturalny wyżyn i niskich gór, węglanowych i gipsowo - erozyjnych, zwartych masywów ze skałkami. W północnej części gminy w rejonie granicy z gminą Secemin występuje krajobraz wyżyn i niskich gór, węglanowych i gipsowych - erozyjnych, płaskowyży falistych. W pozostałych obszarach gminy występuje typ krajobrazu naturalnego nizin, peryglacjalnego, równinnego i falistego.

Charakterystyczną cechą przestrzeni gminy Szczekociny jest powszechnie występujący otwarty krajobraz z wysokim udziałem kompleksów rolnych i nieco mniejszym udziałem kompleksów leśnych. Na podstawie obserwacji przestrzeni gminy można wyróżnić cztery typy funkcjonujących obecnie krajobrazów:

- krajobraz łąkowo - pastwiskowy: obejmujący tereny podmokłe i zabagnione,
- krajobraz pól uprawnych: obejmujący grunty orne na średniej jakości glebach,
- krajobraz leśny: obejmujący kompleksy leśne,
- krajobraz osadniczy - obejmujący tereny zabudowane i zainwestowane miasta Szczekociny i w poszczególnych wsiach gminy.

Miasto Szczekociny położone jest w centralnej części gminy, natomiast układ osadniczy na terenach wiejskich składa się z nieregularnie rozmieszczonych miejscowości zlokalizowanych przy drogach krajowych, wojewódzkiej i powiatowej. Zabudowa w gminie występuje w uporządkowanym układzie, skupionym wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Ze względu na fakt, że w strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, większość terenów wiejskich ma charakter rolniczy. Wskaźnik lesistości wynosi około 23%. W centralnej części gminy wzdłuż rzeki Pilicy, wyraźnie zwiększa się udział terenów leśnych, a funkcja rolnicza ustępuje terenom sprzyjającym wypoczynkowi. O walorach krajobrazowych gminy świadczą także nieliczne, niewielkie powierzchniowo zbiorniki wodne. Na terenie gminy znajduje się również kompleks większych stawów hodowlanych "Szczekociny", składający się z dwóch obiektów rybnych: "Szczekociny" o powierzchni 36 ha, oraz "Czarny Las" o powierzchni 24,76 ha.

Krajobraz gminy został zmieniony przez czynniki naturalne i antropogeniczne. W lokalnym krajobrazie pojawiają się również antropogeniczne formy ukształtowania terenu, w tym nasypy wykonane wzdłuż dróg i linii kolejowych, napowietrzne linie elektroenergetyczne.

Największymi walorami krajobrazowymi na terenie gminy odznaczają się tereny leśne, zbiorniki wodne oraz dolina rzeki Pilicy wraz z jej dopływami.

O walorach krajobrazowych gminy świadczy objęcie części jej obszaru różnorodnymi formami ochrony przyrody, takimi jak obszary Natura 2000 Suchy Młyn, Dolina Górnej Pilicy, Źródła Rajecznicy oraz użytki ekologiczne Smuga, Białe Błota, Jeziorka, Kaczeniec, Stawki, Bagienko, Mokradło.

Oprócz walorów przyrodniczych na terenie gminy Szczekociny występują obiekty i obszary o wartościach kulturowych i historycznych, w tym zabytki architektury ujętych w rejestrze zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków, które świadczą o bogatej historii miasta.

Pierwsze wzmianki o Szczekocinach pochodzą z 1307 r., były one wówczas siedzibą rodu Odrowążów. W połowie XV wieku miejscowość ta uzyskała prawa miejskie. W XVI wieku miasto stało się prężnym ośrodkiem gospodarczym. W okresie wojen szwedzkich zostało zniszczone. Z upadku zaczęło się dźwigać dopiero w XVIII wieku, kiedy stało się własnością Franciszka Dembińskiego i Urszuli z Morsztynów Dembińskiej. Granicami zabytkowego zespołu architektonicznego Szczekocin zostały objęte zespoły kościelne, cmentarne, części zespołów dworskich i folwarcznych. W starym parku we wschodniej części miasta znajduje się wczesnoklasycystyczny zespół pałacowy z 1770 r. Został on ufundowany przez Urszulę z Morsztynów Dembińską, i jest zaliczany do I grupy zabytków architektury. Na rynku w Szczekocinach stoi zabytkowy kościół pod wezwaniem św. Bartłomieja. Zbudowano go około 1620 roku na miejscu starej świątyni. Na dawnym rynku stoi barokowa figura św. Floriana (z 1762 r.). W Szczekocinach znajduje się również wystawiony w 1917 roku pomnik Tadeusza Kościuszki ufundowany przez społeczeństwo Szczekocin w setną rocznicę śmierci naczelnika.

W Audycie krajobrazowym dla województwa śląskiego, przyjętym uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. na terenie Gminy Szczekociny zostały wyznaczone następujące krajobrazy priorytetowe, oznaczonych kodami: 24-342.13-016 Irządze, 24-342.14-002 Koniecpol, 24-342.14-033 Szczekociny.

4.5 Istotne cechy klimatu.

Jak wynika z podziału Polski na dzielnice rolniczo - klimatyczne R. Gumińskiego gmina Szczekociny znajduje się w dzielnicy częstochowsko - kieleckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 7,50C. Najniższe temperatury występują w styczniu (-30C), a najwyższe w sierpniu (19,80C). Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 60 do 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego 200-212 dni. Roczna suma opadów, mieści się w przedziale 615 - 650mm. W rejonie tym dominują wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego.

Klimat lokalny kształtuje się pod wpływem uwarunkowań miejscowych, takich jak litologia, rzeźba terenu, stosunki wodne i szata roślinna.

Przez wzgląd na niewielkie zróżnicowanie ukształtowania powierzchni terenu gminy nie występują

tu istotne zróżnicowania mezoklimatyczne. Można jednak wyróżnić elementy przyczyniające się do kształtowania lokalnych mikroklimatów, są nimi występujące w gminie doliny rzeczne oraz tereny leśne. Mikroklimat dolin rzecznych charakteryzuje się zwiększonym parowaniem, na skutek czego powstają poranne mgły i zamglenia. Bardziej korzystne warunki klimatyczne występują na obszarze równinnym oraz w sąsiedztwie obszarów leśnych. Zbiorowiska drzew przyczyniają się do zmniejszania prędkości wiatru.

4.6 Aktualny stan jakości powietrza.

Badanie i ocena jakości powietrza jest realizowana w oparciu o przepisy art. 85-95 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.). Powyższe przepisy wraz z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2024 r. poz. 870) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845) definiują system monitoringu powietrza, określają zakres i sposób badania jakości powietrza, określają minimalną liczbę stacji oraz metody i kryteria oceny.

Stosownie do art. 85 ustawy Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

System Oceny Jakości Powietrza w województwie śląskim jest na bieżąco modernizowany do potrzeb wynikających z procesu dostosowawczego do wymagań UE, zmieniającego się prawa polskiego i oczekiwań związanych z zarządzaniem jakością powietrza. W ramach monitoringu powietrza wykonywane są, analizowane i gromadzone dane dotyczące poziomów stężeń wybranych zanieczyszczeń powietrza w strefach województwa śląskiego. Na podstawie otrzymanych pomiarów dokonuje się oceny poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin. Priorytetowymi obszarami dla monitoringu powietrza są strefy potencjalnych przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń.

Według Raportu wojewódzkiego za rok 2023 pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim", opracowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach roczna ocena jakości powietrza za 2023 rok dla województwa śląskiego przeprowadzona została dla pięciu stref województwa śląskiego: aglomeracji górnośląskiej, aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, miasta Bielsko-Biała, miasta Częstochowa i strefy śląskiej.

Gmina Szczekociny znajduje się w strefie śląskiej.

Ocenę wraz z klasyfikacją stref wykonano w oparciu o funkcjonujący w 2023 roku system monitoringu powietrza prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na który składały

się przede wszystkim intensywne pomiary jakości powietrza (manualne i automatyczne). Metodą uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza było obiektywne szacowanie wykonane w oparciu o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za 2023 rok wykazała dalszą poprawę jakości powietrza. Stężenia średnioroczne i średniodobowe dla pyłu zawieszonego PM10 nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych, wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy A. Po raz kolejny na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie zostały przekroczone stężenia średnioroczne, tak jak w latach 2020-2022, natomiast po raz pierwszy w historii pomiarów na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie została przekroczona dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 35 dni w roku kalendarzowym. Spadła także bardzo znacząco ilość dni z przekroczeniem poziomu informowania z 17 w 2022 roku do 7 w 2023 roku.

W odniesieniu do fazy II dla pyłu zawieszonego PM2,5 był to pierwszy rok w historii pomiarów, w którym na wszystkich stanowiskach pomiarowych wartości stężeń średnich rocznych nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego (20 µg/m3) i zostały sklasyfikowane w klasie A1. W przypadku dodatkowego kryterium poziomu dopuszczalnego I fazy dla pyłu zawieszonego PM2,5, wynoszącego 25 µg/m3, wszystkie strefy dotrzymały tego wymagania, podobnie jak w 2022 roku i zaliczone zostały do klasy A.

Nadal największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza jest przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. W 2023 roku obszar przekroczeń poziomu docelowego dla tego zanieczyszczenia obejmował ponad połowę obszaru województwa, w tym również gminę Szczekociny.

Główną przyczyną występowania przekroczeń wartości dobowej oraz poziomu informowania i alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 i zawartego w pyle benzo(a)pirenu w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (komunalno-bytowa) tzw. „niska emisja". Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego, trwającego od stycznia do marca i od października do grudnia. Przekroczenia wartości dopuszczalnej dobowej dla pyłu zawieszonego PM10 poza sezonem grzewczym występowały sporadycznie, w 2023 roku w kwietniu i we wrześniu. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyle benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa.

Znaczna poprawa jakości powietrza w 2023 roku była wynikiem realizacji działań naprawczych w tym programu ochrony powietrza oraz wyjątkowo ciepłego okresu sezonu grzewczego.

Programy ochrony powietrza wprowadzane były w woj. śląskim od 2010 roku, a w listopadzie 2023 r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął zaktualizowany POP dla stref województwa śląskiego. Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm

jakości powietrza określonych w przepisach prawa na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Programy ochrony powietrza, których podstawą są roczne oceny jakości powietrza, zawierają analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazują działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach województwa śląskiego w danym roku kalendarzowym.

Działania na rzecz poprawy jakości powietrza nabrały w woj. śląskim znaczącego przyspieszenia po uchwaleniu w kwietniu 2017 roku tzw. „uchwały antysmogowej", która w sposób skuteczny wspomogła działania w kierunku poprawy jakości powietrza na terenie całego województwa. Zgodnie z uchwałą sukcesywnie do końca 2027 roku powinny być zlikwidowane w woj. śląskim wszystkie paleniska węglowe, nie spełniające co najmniej 5 klasy jakości.

Oddziaływanie naturalnych źródeł emisji, niezwiązanych z działalnością człowieka, jest przyczyną przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu we wszystkich strefach wg kryterium dla ochrony zdrowia ludzi oraz w strefie śląskiej dla kryterium ochrony roślin.

Od wielu lat nie przekraczają norm i pozostają w województwie śląskim w klasie A zanieczyszczenia gazowe, obejmujące dwutlenek siarki, dwutlenek azotu (z wyłączeniem aglomeracji górnośląskiej, na stacji komunikacyjnej w Katowicach), tlenek węgla i benzen, a także oznaczane w pyle zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Na terenie gminy Szczekociny nie występuje zagrożenie stanu jakości powietrza ze strony przemysłu.

4.7 **Hałas.**

Największym źródłem hałasu w gminie jest układ komunikacyjny, w tym głównie drogi krajowe i droga wojewódzka. Pozostałe drogi emitują znacznie mniejszą ilość hałasu. Na stopień zagrożenia hałasem poza intensywnością ruchu pojazdów wpływa także stan techniczny dróg.

Drogi stanowią główne osie układu komunikacyjnego gminy. Drogi te prowadzą zarówno ruch lokalny, jak i tranzyt. Na stopień zagrożenia hałasem poza intensywnością ruchu pojazdów wpływa także stan techniczny dróg.

Do jednych z zadań WIOŚ w Katowicach należy ocena stanu akustycznego na terenie województwa śląskiego. Ocena jest przeprowadzana w oparciu o pomiary równoważnego poziomu dźwięku dla pory dnia i nocy dla dwóch rodzajów hałasu w środowisku (przemysłowego i drogowego). Na terenie Gminy Szczekociny nie były w ostatnich latach prowadzone pomiary hałasu drogowego.

Do zmniejszenia emisji hałasu z transportu drogowego przyczynić się może realizacja obwodnicy miejscowości Szczekociny i Goleniowy w ciągu drogi krajowej DK78.

Realizacja obwodnicy jest ujęta w Programie Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030. Program ten jest średniookresowym dokumentem programowym w sektorze infrastruktury dróg krajowych, przyjętym przez Radę Ministrów w Uchwale Nr 46/2021 z dnia 13 kwietnia 2021 r. Określa cele i priorytety inwestycyjne w zakresie rozbudowy sieci dróg krajowych, uwzględniając budowę nowych odcinków autostrad, dróg ekspresowych, przebudowy odcinków dróg krajowych, jak i budowę obwodnic.

Celem Programu jest budowa drogowych obejść miejscowości zapewniających efektywne funkcjonowanie drogowego transportu osobowego i towarowego, a także poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i jakości życia mieszkańców. Cele szczegółowe obejmują zwiększenie płynności przejazdu po drogach krajowych oraz wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Realizacja obwodnicy powinna odciążyć Szczekociny oraz Goleniowy od ruchu tranzytowego oraz przyczynić się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa w tych miejscowościach oraz ograniczenia uciążliwości związanych z intensywnym ruchem pojazdów mechanicznych (hałas, drgania, zanieczyszczenia powietrza).

Pozostałe drogi znajdujące się na terenie gminy obsługują przede wszystkim ruch lokalny i emitują znacznie mniejszą ilość hałasu.

W celu zmniejszenia emisji hałasu nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie, które dzięki zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu.

Jednym ze sposobów na zmniejszenie emisji hałasu jest zachęcenie do korzystania z transportu zbiorowego, rowerowego oraz zapewnienie bezpieczeństwa pieszym

4.8 Wody powierzchniowe.

Gmina Szczekociny w całości położona jest w obrębie dorzecza Wisły. Teren gminy znajduje się głównie w regionie wodnym Środkowej Wisły oraz w niewielkim zakresie w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły.

Obszar gminy należy w całości do zlewni lewobrzeżnego dopływu Wisły: Pilicy oraz jej dopływów Krztyni i Żebrówki.

Pilica jest najdłuższym lewym dopływem Wisły, długość rzeki wynosi 332 km. Obszar źródliskowy charakteryzuje się sporą zmiennością, uznaje się punkt w miejscowości Pilica na wysokości ok. 350 m n.p.m. Na terenie Gminy Szczekociny koryto ma formę silnie meandrującą i wąską z licznymi powalonymi drzewami w nurcie. Kształt koryta, jest niemal całkowicie zachowany. Krztynia, to krótki lewy dopływ Pilicy (25,5 km). Źródło znajduje się w centrum Jury Północnej w okolicy Siamoszyc. W granicach obszaru gminy ciek ten ma długość około 8 km. Żebrówka to prawy dopływ Krztyni, źródło znajduje się w Siadczy. Długość całego cieku wynosi 28 km, natomiast na terenie Gminy Szczekociny rzeka ta ma długość 11 km.

W kilku miejscowościach gminy znajdują się niewielkie zbiorniki wodne i stawy rybne. Do takich stawów można zaliczyć kompleks stawów hodowlanych „Szczekociny". Ciekami o mniejszym znaczeniu są Struga z Michałowa, Dopływ spod Drużykowy, Goleniówka.

Na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Przedmiotowy teren na podstawie map zagrożenia powodziowego, udostępnionych do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r.:

- znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie p=10% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 10 lat);
- znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie p=1% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 100 lat);
- znajduje się na obszarze, dla którego prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi p=0,2% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 500 lat);
- nie znajduje się na obszarze narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego,
- nie znajduje się na obszarze narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia budowli piętrzącej.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały zdefiniowane w art. 16 ust. pkt. 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tymi definicjami, za obszary szczególnego zagrożenia powodzią uważa się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

W związku z powyższym, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowanie oraz lokalizowanie nowych cmentarzy.

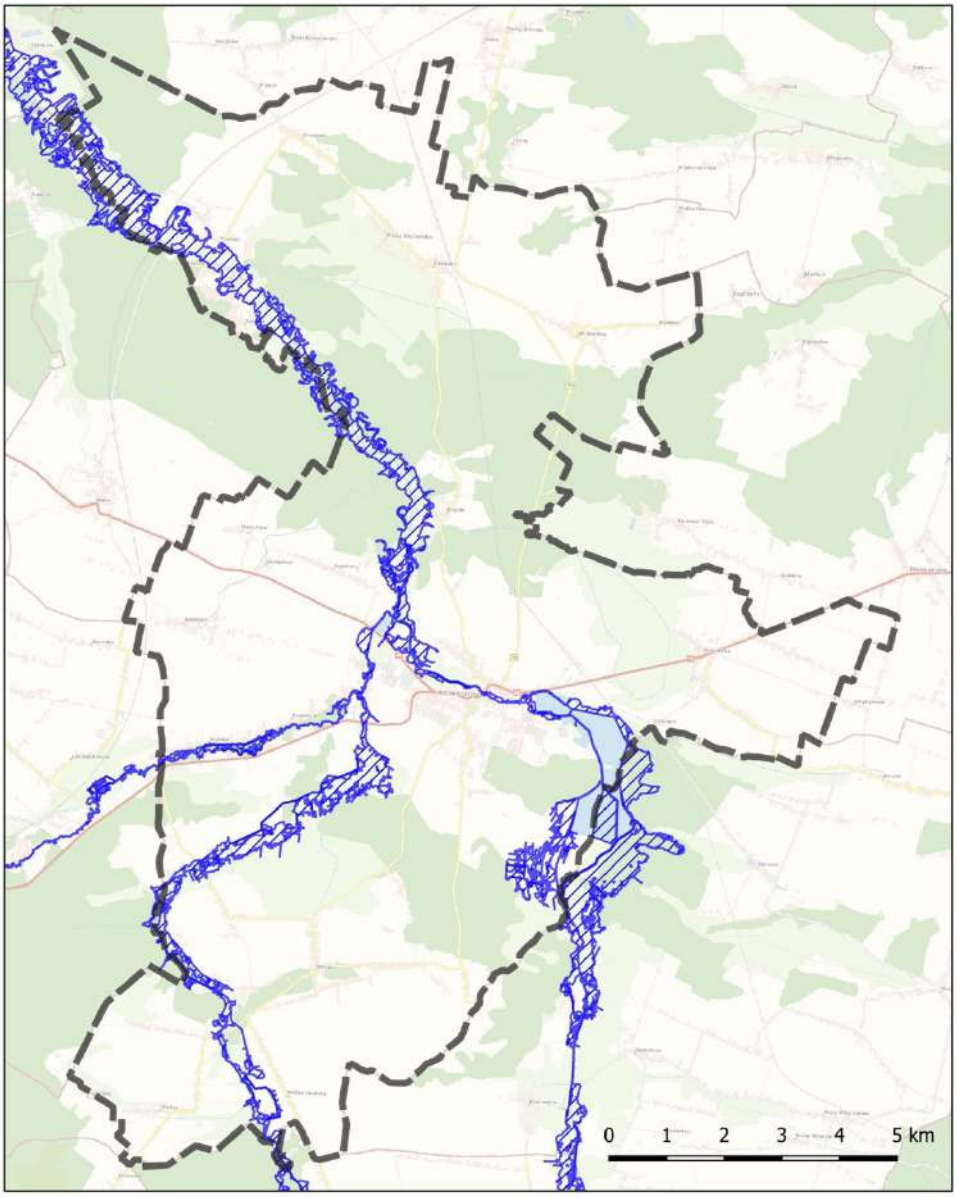

Rysunek 7 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu. Zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi lub środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w

sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. 2022. poz. 2739), zostały zidentyfikowane główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym cel szczegółowy obejmujący zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego.

Zgodnie z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej) planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne w chwili obecnej na obszarze Polski wyznaczonych jest 9 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry, Dniestru, Dunaju, Banówki, Łaby, Niemna, Pregoły, Świeżej. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami.

W obowiązującym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300) w rejonie obszaru objętego opracowaniem występują następujące wydzielenia jednolitych części wód powierzchniowych JCWP PLRW:

- RW200016254149 Krztynia od Białki do ujścia,
- RW2000062541711 Pilica do Kanału Kopanka,
- RW2000062541469 Żebrówka,
- RW200006216159 Nida do Grabówki,
- RW200006254189 Zwlecza,
- RW20000625417149 Struga z Michałowa.

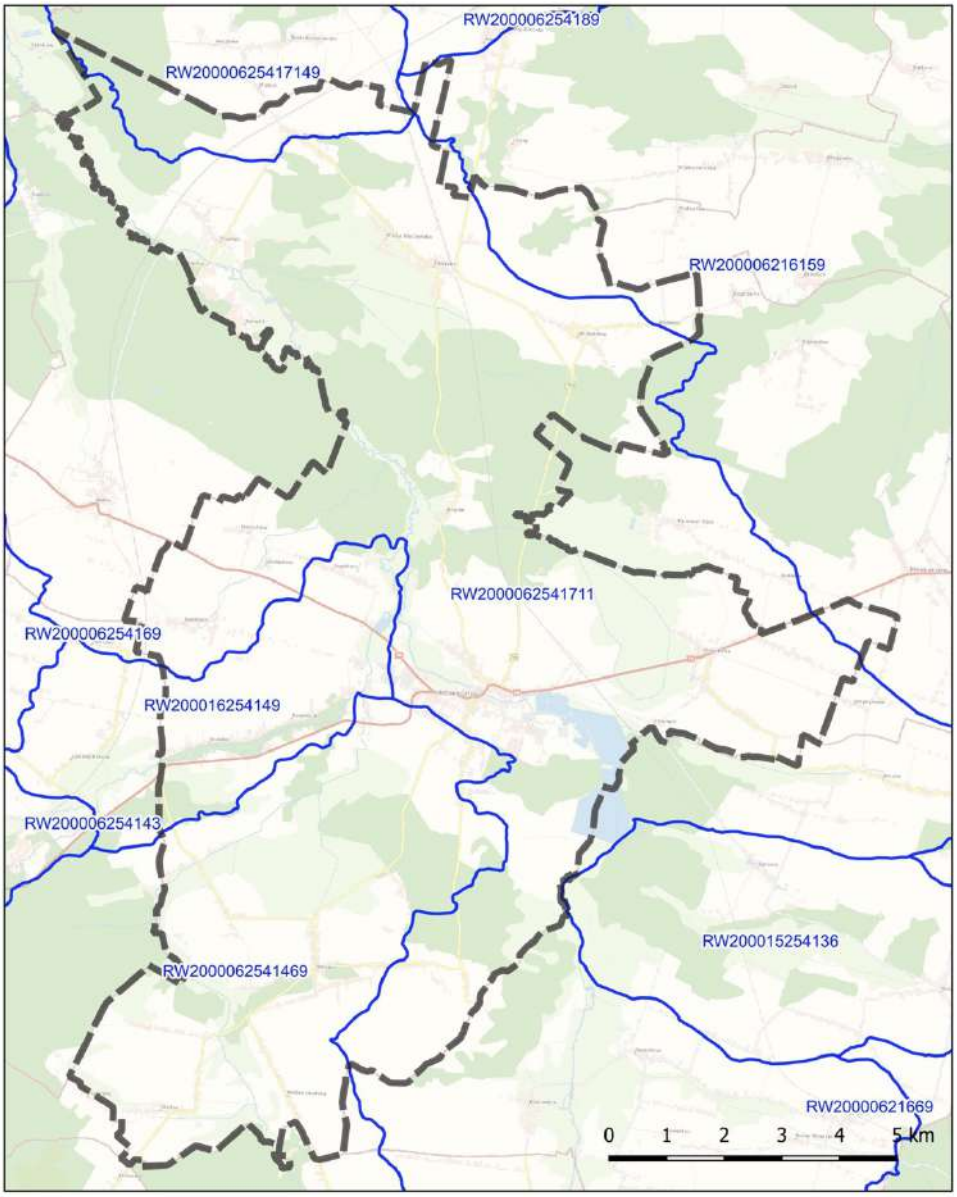

Rysunek 8 Jednolite części wód powierzchniowych

JCWP RW200016254149 Krztynia od Białki do ujścia to rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk. Posiada status naturalnej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości)
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),heptachlor(w)] poniżej stanu

dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fluoranten(w), bromowane difenyloetery(b), rtęć(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren(w), heptachlor(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

JCWP RW2000062541711 Pilica do Kanału Kopanka to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Posiada status naturalnej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych,
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Obszar Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej, Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki, obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy, obszar Natura 2000 Suchy Młyn, obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajski, użytki ekologiczne Dąbrowa, Białe Błota, Mokradło, Stawki, Kaczeniec, Źródliska w Pilicy-Piaski.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 – dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

JCWP RW2000062541469 Żebrówka to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Posiada status silnie zmienionej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji

ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,

- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: rezerwat Kępina, Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy, OWO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

JCWP RW200006216159 Nida do Grabówki to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Posiada status silnie zmienionej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- dobry potencjał ekologiczny

- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Białej Nidy, użytki ekologiczne Płynik, Stara Nida.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; EFI+PL/ IBI_PL; bromowane difenyloetery(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 – dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

JCWP RW200006254189 Zwlecza to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Posiada status naturalnej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków

chronionych,

- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: rezerwat przyrody Ługi, Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy, użytek ekologiczny Torfowisko.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; IO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

JCWP RW20000625417149 Struga z Michałowa to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Posiada status naturalnej części wód, jest monitorowana. JCWP jest w złym stanie, posiada umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i jest zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWP jest:

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych,

- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

JCWP znajduje się w wykazie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły, takich jak: obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy, użytek ekologiczny Misiowa.

Dla tej części wód zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; MMI, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)") a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Dla tej części wód zostało ustanowione również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej, polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, które jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód", które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji"). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Plan gospodarowania wodami stanowi jednolity instrument zarządzania gospodarką wodną na terenie państw Unii Europejskiej. Przedstawia on w myśl art. 114 Prawa wodnego m.in. aktualny stan wód w obrębie obszaru dorzecza, podsumowuje działania niezbędne do osiągnięcia tzw. dobrego stanu wód oraz posłuży jako mechanizm sprawozdawczy do opracowywania raportów dla Komisji Europejskiej.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określa cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalonych na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. W pierwszym cyklu planowania gospodarowania wodami w Polsce, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-

chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Zgodnie z ustawą dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) celem środowiskowym dla silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Ww. cele środowiskowe realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Działania te polegają w szczególności na:

- stopniowej redukcji zanieczyszczeń powodowanych przez substancje priorytetowe oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 1; 2 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.),
- zaniechaniu lub stopniowym eliminowaniu emisji do wód powierzchniowych substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) - Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311).

Jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach odprowadzanych bez oczyszczania z gospodarstw indywidualnych. Tak jest w przypadku Gminy Szczekociny. Stosowanie nadmiernych ilości nawozów sztucznych i chemicznych ochrony roślin w znacznej mierze mogą przyczyniać się do zanieczyszczeń wód powierzchniowych.

Według danych GIOŚ większość wód płynących zlokalizowanych na terenie gminy charakteryzuje się znacznym stopniem zanieczyszczeń. Stan rzek w gminie jest zły.

4.9 Wody podziemne.

Gmina Szczekociny leży w całości w obszarze trzech udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych. Przeważająca część obszaru gminy leży w obszarze GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW). Południowa część gminy znajduje się w granicach GZWP nr 326 Zbiornik Częstochowa (E). Północno-wschodnie fragmenty gminy znajdują się w obrębie GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE).

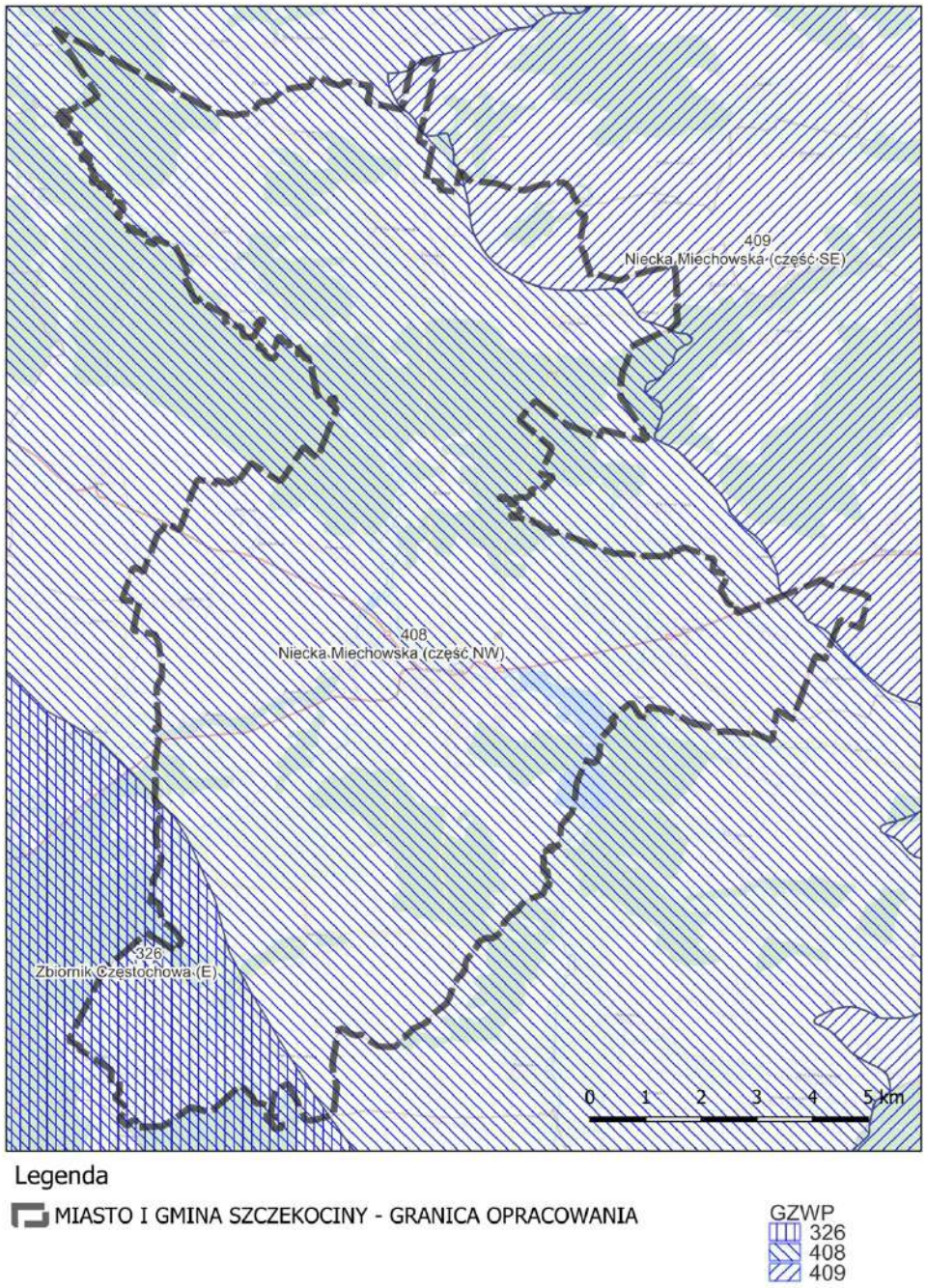

Rysunek 9 Główne zbiorniki wód podziemnych

GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW) jest to zbiornik górnokredowy o charakterze krasowo – szczelinowym, położony w północnej części niecki o całkowitej powierzchni 4 080 km^2.

Cały obszar gminy położony jest w Nidziańskim Regionie Hydrologicznym (Niecce Miechowskiej). Nieckę wypełniają utwory kredowe (margle, wapienie, opoki kredy górnej), będące jednocześnie szczelinowym poziomem użytkowym wód podziemnych. Wody podziemne występują w dwóch piętrach wodonośnych: kredy górnej oraz czwartorzędowym.

GZWP Nr 409 „Niecka Miechowska SE" również jest hydrogeologicznym zbiornikiem górnokredowym typu otwartego, o charakterze porowo - szczelinowym.

Wody ww. zbiorników są ujmowane z poziomu wodonośnego zlokalizowanego w utworach górnokredowych poprzez szereg studni głębinowych. Ich zasilanie odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych oraz pośrednio przez wody rzeczne.

GZWP Nr 326 Częstochowa (Wschód) jest zbiornikiem jurajskim o powierzchni 3 257 km^2. Rozciąga się od okolic Wielunia po północne obrzeża Krakowa. Tworzą go wapienne osady górnej jury. Zasoby dyspozycyjne wynoszą 1 020 tys. m^3/d. Zbiornik charakteryzuje się niskim stopniem naturalnej odporności na zanieczyszczenia. Jest to cecha większości szczelinowo - krasowych zbiorników Monokliny Krakowsko - Śląskiej o dużych zdolnościach infiltracyjnych i przeważnie słabym naturalnym zabezpieczeniu przed infiltracją z powierzchni ziemi.

Wszystkie miejscowości Gminy Szczekociny posiadają zaopatrzenie w wodę z komunalnej sieci wodociągowej. Obecnie na terenie Gminy funkcjonują następujące ujęcia wód podziemnych:

Na obszarze gminy Szczekociny występują ujęcia wód podziemnych:

- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego na terenie stacji paliw PKN ORLEN S.A. nr 4221 przy ul. Stefana Żeromskiego 116 w Szczekocinach, zatwierdzonej decyzją Starosty Zawierciańskiego z dnia 30 maja 2019 r., znak: GL.6531.1.2019.AMD (WAG - 4330);
- ujęcie wód podziemnych wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wody podziemnej Pt-1 z utworów czwartorzędowych na działce nr 844 w miejscowości Szczekociny, pow. zawierciański dla zaopatrzenia budynku podstacji trakcyjnej PKP, zatwierdzonej decyzją Starosty Zawierciańskiego z dnia 7 października 2014 r., znak: ROIII.6531.002.2014.AMD (WAG - 3762);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych na terenie stacji paliw PKN ORLEN nr 431 w miejscowości Bonowice (gm. Szczekociny), zatwierdzonej decyzją Starosty Zawierciańskiego z dnia 25 stycznia 2013 r., znak:

ROIII.6531.002.2012.AMD (WAG - 3538);

- ujęcie wód podziemnych wraz ze strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej z utworów kredy dla Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Szczekocinach, sporządzonej w październiku 1982 r. oraz wg Dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wód podziemnych z utworów kredy górnej; w Szczekocinach, powiat zawierciański, województwo śląskie, zatwierdzonej decyzją Starosty Zawierciańskiego z dnia 20 lipca 2011 r., znak: ROIII.6531.004.2011.AMD (WAG – 471 cz, 3345);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony pośredniej wewnętrznej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w Grabcu, gm. Szczekociny, pow. zawierciański, woj. śląskie, przyjętej zawiadomieniem Starosty Zawierciańskiego z dnia 31 stycznia 2005 r., znak: RO VII/7522/7/04 (WAG - 2365);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej dla Siedliska gm. Szczekociny, woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 24 listopada 1989 r., znak: OS.III.8530/16/89 oraz Uzupełnienia dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów kredy górnej w Siedliskach, gm. Szczekociny, pow. zawierciański, woj. śląskie, przyjętej zawiadomieniem Starosty Zawierciańskiego z dnia 2 lipca 2002 r., znak: RO.VII/7522/1/02 (WAG – 621 cz, 1933);
- ujęcie wód podziemnych wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredy górnej dla stacji paliw w Szczekocinach gm. Szczekociny, woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1998 r., znak: OS.III.7531/B/15/98 (WAG – 763 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów górnokredowych w Szczekocinach ul. Spacerowa woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 19 lutego 1992 r., znak: OS.III.7531/1/91 (WAG – 664 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów kredy górnej w miejscowości Siedliska, gmina Szczekociny, województwo częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 7 lipca 1989 r., znak: OS.III.8530/4/89 (WAG – 614 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych w miejscowości Ołudza, gmina Szczekociny, województwo częstochowskie, zatwierdzonej

decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 10 grudnia 1986 r., znak: OS.III.8530/30/86 (WAG – 560 cz);

- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody z utworów górnokredowych dla Rejonowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Szczekocinach ul. Przemysłowa 2 woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 11 listopada 1986 r., znak: OS.III.8530/23/86 (WAG – 555 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych dla wodociągu komunalnego dla Szczekocin, województwo częstochowskie, sporządzonej w lutym 1981 r. (WAG – 524 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej powykonawczej ujęcia wody podziemnej dla Przedszkola „BUMARU" w Szczekocinach przy ul. Cmentarnej woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 25 kwietnia 1985 r., znak: OS.III.8530/13/85 (WAG – 515 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej powykonawczej ujęcia wody podziemnej dla Pałacu w Szczekocinach woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 kwietnia 1985 r., znak: OS.III.8530/10/85 (WAG – 512 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów jury górnej w miejscowości Szczekociny, gmina Szczekociny, województwo Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 12 lipca 1984 r., znak: OS.III.8530/16/84 (WAG – 488 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej w kat. „B" dla Kombinatu Urządzeń Mechanicznych „BUMAR" Łabędy – Wydziału Mechniczno-Montażowego w Szczekocinach woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 2 lutego 1984 r., znak: OS.III.8530/7/84 (WAG – 483 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej powykonawczej ujęcia wody podziemnej z utworów górnokredowych na terenie Spółdzielni Pracy Metalowców „Rozwój" przy ul. Lelowskiej w Szczekocinach, woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 11 stycznia 1984 r., znak: OS.III.8530/1/84 (WAG – 479 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony

bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej dla Ośrodka Zdrowia w Szczekocinach woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 27 sierpnia 1982 r., znak: OS.III.8530/12/G/82 (WAG – 445 cz);

- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej z utworów górnokredowych na terenie Spółdzielni Inwalidów „GALMET" w Szczekocinach przy ul. Cmentarnej woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 15 maja 1981 r., znak: GT.I.8530/9/G/81 (WAG – 421 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody z utworów kredowych dla Fermy Krów S.K.R.S. w Szczekocinach woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 5 maja 1981 r., znak: GT.I.8530/8/G/88 (WAG – 419 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych dla Zajazdu Turystycznego i Stacji Obsługi Samochodów w Szczekocinach, woj. Częstochowa, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 20 sierpnia 1980 r., znak: GT.I.8530/11/G/80 (WAG – 400 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej dla Spółdzielczego Kombinatu Rolno-Spożywczego w Szczekocinach, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 27 października 1978 r., znak: GT.I.8530/15/G/78, Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredy górnej (pogłębienie otworu nr 30/VI SKRS) w Szczekocinach, woj. częstochowskie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 15 stycznia 1994 r., znak: OS.III.7530/15//93 oraz wg Aneksu do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredy górnej dla Spółdzielczego Kombinatu Rolno-Spożywczego w Szczekocinach woj. częstochowskie, zatwierdzonego decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 22 maja 1995 r., znak: OS.III.7530/5//95 (WAG – 351 I, II, III cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Aneksu do dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych – miejscowość Tęgobórz, gmina Szczekociny, wojew. Częstochowa, sporządzonego w sierpniu 1980 r. (WAG – 282);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej dla Fermy Tuczu Drobiu RSP w miejscowości Szczekociny, zatwierdzonej decyzją Wojewody Kieleckiego z dnia 25 lutego 1975 r., znak: G.II-

421/33/75 (WAG – 279 cz);

- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych - mastrychtu dla Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Front Narodowy" w Szczekocinach, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 6 maja 1970 r. (WAG – 261);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B" ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych we wsi Wólka Starzyńska gm. Szczekociny, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego z dnia 5 listopada 1982 r., znak: OG.III.8530/27/82 (WAG – 277 II cz);
- ujęcie wód podziemnych wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych w rejonie Szczekocin, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach nr 166/64 z dnia 28 listopada 1964 r. (WAG – 273 cz);
- ujęcie wód podziemnych wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych w rejonie Szczekocin, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach nr 17/65 z dnia 8 marca 1965 r. (WAG – 266 cz);
- ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochrony sanitarnej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych w rejonie Rokitna, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach nr 142/63 z dnia 26 lipca 1963 r. (WAG – 260 cz).

Na terenie gminy brak ustanowionych stref ochrony obejmującej teren ochrony pośredniej.

Obszar gminy znajduje się w wydzieleniu trzech jednolitych części wód podziemnych GW200084, GW2000100, GW2000113. Wszystkie jednolite części wód podziemnych są w dobrym stanie, w tym w dobrym stanie chemicznym i dobrym stanie ilościowym. JCWPd nie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zasoby wód podziemnych są wystarczające dla zapewnienia wydajności istniejących stacji na ujęciach wody.

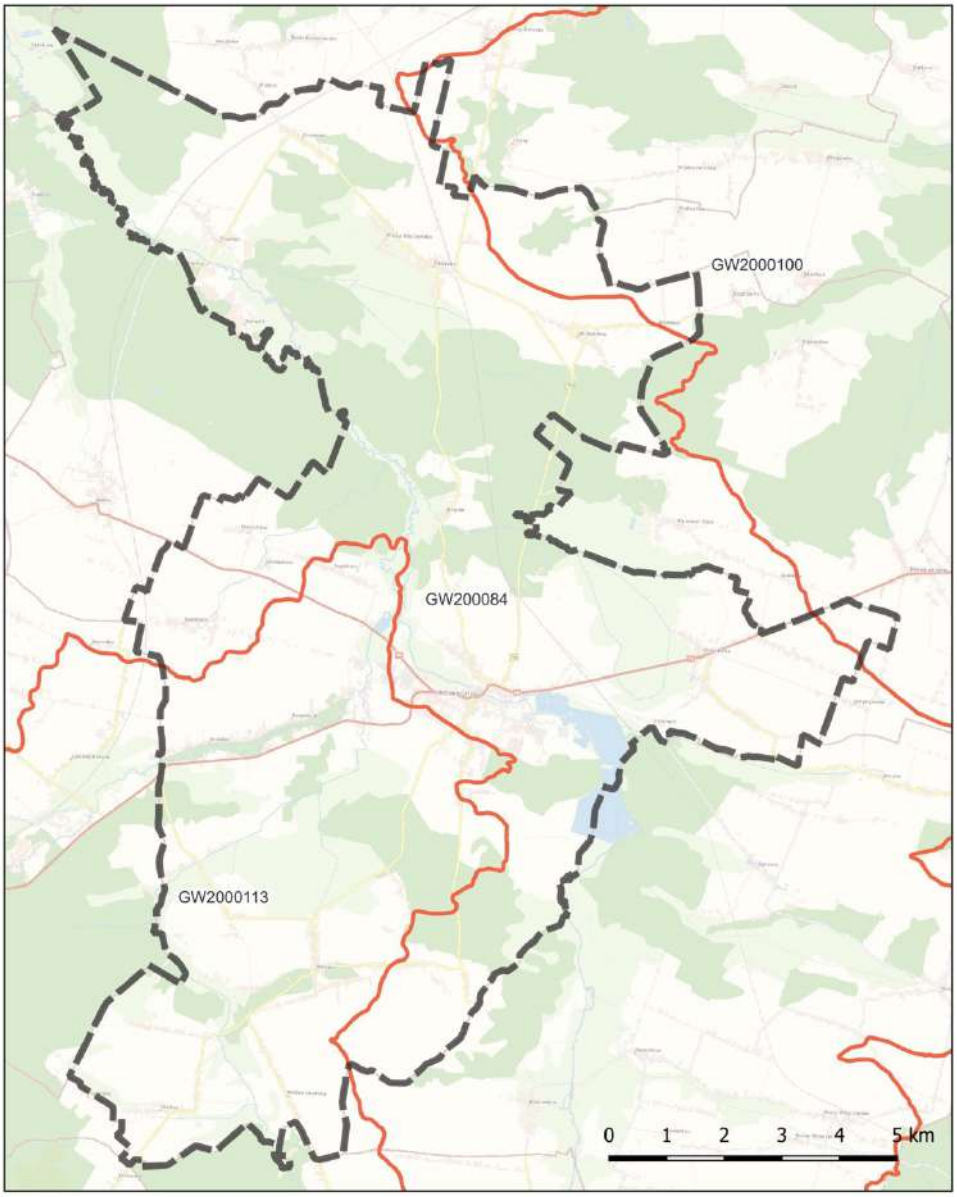

Rysunek 10 Jednolite części wód podziemnych

Zasilanie JCWPd GW2000113 odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych na wychodniach poszczególnych pięter budujących ośrodek szczelinowo-krasowy. Wodonośność i przepływ wód podziemnych w wapieniach J3 odbywa się przede wszystkim: szczelinami, oddzielnościami międzyławicowymi i systemem połączonych kawern krasowych. Granice zachodnia i południowa biegną po działach wód powierzchniowych. Natomiast jej granica wschodnia jest zbliżona do granicy stratygraficznej piętra J3 i K1. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Pilica (płynąca w kierunku na wschód). Funkcję drenażu pełnią także liczne ujęcia wód podziemnych

(źródła, studnie ujęcie w Parkoszowicach dla Zawiercia). Kierunki krążenia wód podziemnych są komplikowane zróżnicowaną przepuszczalnością warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów półprzepuszczalnych. Na ogół jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych odpływają do naturalnych stref drenażu. Duży lej depresji, jako skutek drenażu górniczego zaznacza się w piętrze triasowo- dewońskim. Wapienie jury górnej są podścielone marglami oraz ilastymi utworami.

Zasilanie JCWPd GW2000100 warstw wodonośnych odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Moduł infiltracji efektywnej jest bardzo zróżnicowany przestrzennie. Zależy od wielkości opadów i przepuszczalności skał odsłaniających się na powierzchni terenu. Pozostałe granice są hydrodynamiczne i biegną po działach wód podziemnych, które z pewnym przybliżeniem pokrywają się z działami wód powierzchniowych zlewni cząstkowej rzeki Nidy poniżej ujścia Czarnej Nidy. Funkcję drenażu pełnią również liczne ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane). Kierunki krążenia wód podziemnych są często bardzo skomplikowane ze względu na zróżnicowaną przepuszczalność warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów półprzepuszczalnych.

Zasilanie JCWPd GW200084 odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Granice JCWPd są strukturalne i biegną po zasięgu utworów kredy dolnej K1 oraz hydrodynamiczne i biegną podziałach wód podziemnych/powierzchniowych. Wodonośność ośrodka skalnego jest zróżnicowana, zależy od stopnia szczelinowatości jak i od warunków zasilania i drenażu. Kredowe piętro wodonośne zasilane jest przez infiltrację wód atmosferycznych, drenowane przez współczesne i kopalne doliny rzeczne oraz studnie głębinowe. Podstawą regionalnego drenażu są rzeki – głównie Pilica i jej dopływy (m.in. Czarna, Luciąża, Strawa). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na zróżnicowane parametry hydrogeologiczne poziomu (miąższość, współczynnik filtracji, przewodność wodną). Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych odpływają do naturalnych stref drenażu, w tym przypadku bazą drenażu jest dolina Pilicy (Q-K3).

Zgodnie z ustawą dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) celem środowiskowym celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Cel środowiskowy realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Działania te polegają w szczególności na stopniowym redukowaniu

zanieczyszczenia wód podziemnych przez odwracanie znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka, przy czym znacząca i utrzymująca się tendencja wzrostowa oznacza znaczący statystycznie i pod względem środowiskowym istotny wzrost stężenia substancji zanieczyszczającej, grupy tych substancji lub substancji wyrażonej jako wskaźnik w jednolitej części wód podziemnych.

Zgodnie z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska wykonuje uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych. Właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska dokonuje oceny stanu wód na obszarach dorzeczy na podstawie wyników oceny dokonanej przez Państwową służbę hydrogeologiczną, z wykorzystaniem wyników badań wykonanych przez właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska.

W 2022 r. na terenie gminy Szczekociny w miejscowości Goleniowy wyznaczony był punkt pomiarowy monitoringu diagnostycznego uwzględniony w ocenie stanu chemicznego JCWPd GW200084 za rok 2022 (Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022, opracowany przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, listopad 2023 r.). Wody badane w tym punkcie posiadały III klasę jakości.

4.10 Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna.

Na terenie gminy występują następujące obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 13):

- 11 pomników przyrody,
- użytek ekologiczny Smuga,
- użytek ekologiczny Białe Błota,
- użytek ekologiczny Jeziorka,
- użytek ekologiczny Kaczeniec,
- użytek ekologiczny Stawki,
- użytek ekologiczny Bagienko,
- użytek ekologiczny Mokradło,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260018 Dolina Górnej Pilicy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH240016 Suchy Młyn,

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260033 Źródła Rajecznicy,
- Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu.

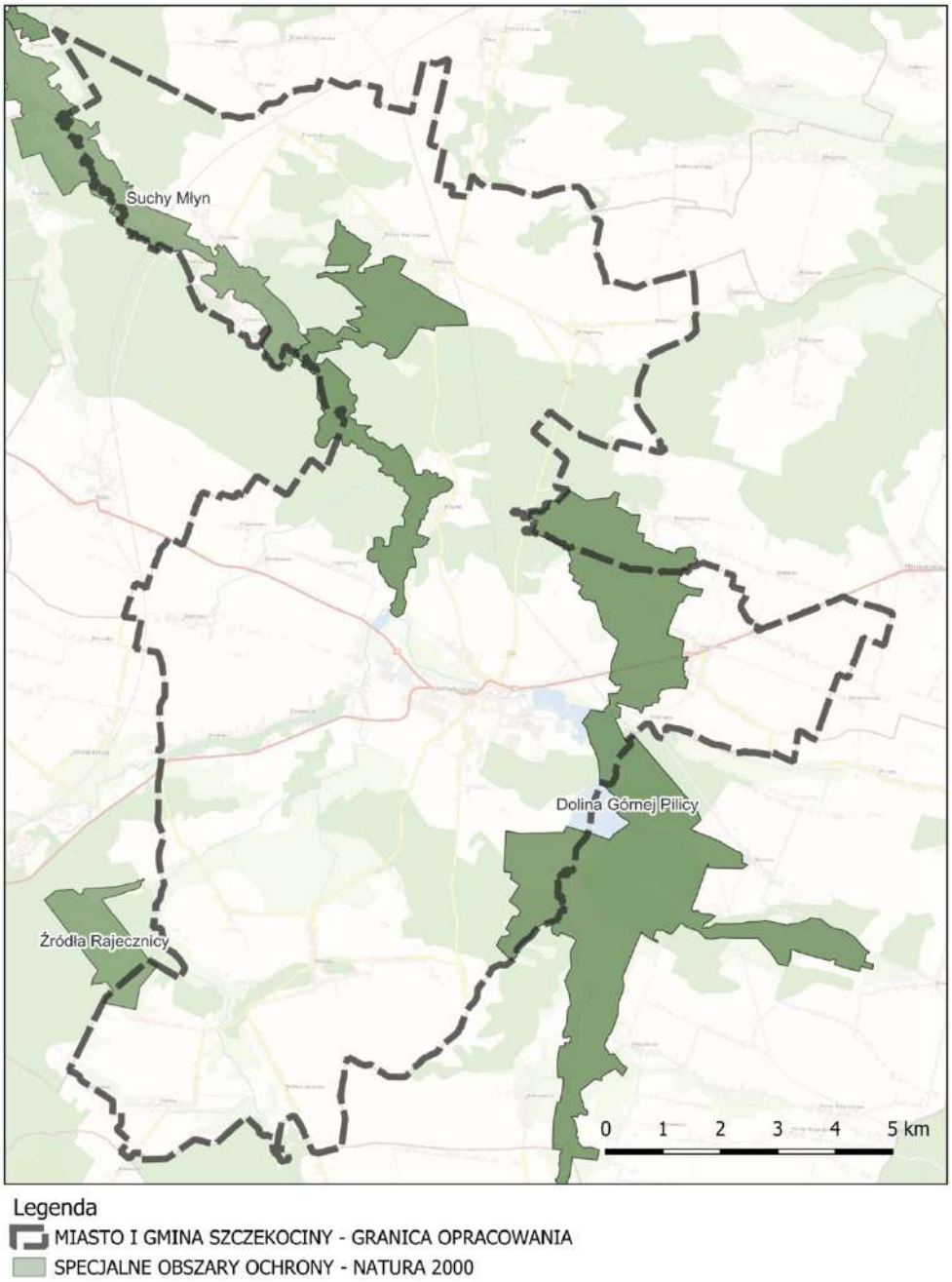

Rysunek 11 Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Szczekociny znajduje się cześć Ostoi siedliskowej o kodzie PLH260018 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy. Ostoja obejmuje duży obszar 11 193,22 ha i położona jest w Krainie Świętokrzyskiej w okręgu Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Ostoja ta obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych kraju. Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne i zbiorowiska łąkowe. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe, bardzo dobrze zachowane lasy łęgowe, bory bagienne oraz (rzadziej) bory chrobotkowe. Obszar ostoi ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych.

Zlokalizowane są tu liczne popularne gatunki roślin chronionych i ginących. Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej.

Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: traszka grzebieniasta, kumak nizinny, minóg ukraiński, pachnica dębowa, modraszek telejus, modraszek nausitous i czerwończyk fioletek. Wśród rozlewisk Pilicy występują mikrosiedliska poczwarówki jajowatej i skójki gruboskorupowej.

Do podstawowych zagrożeń fauny na terenie ostoi należą: niedostosowana do potrzeb ochrony gatunków gospodarka leśna i stawowa, utrata siedlisk gatunków w wyniku zaorywania łąk i pastwisk, zanikanie tradycyjnego użytkowania łąk i pastwisk, niewłaściwe lokowanie zalesiania i plantacji wierzby energetycznej, zarastanie (sukcesja w kierunku zarośli i lasu) siedlisk półnaturalnych – muraw na piaskowcach, łąg świeżych i wilgotnych, torfowisk przejściowych, presja urbanizacyjna, obniżenie się poziomu wód gruntowych, miejscami niewłaściwa gospodarka leśna – nasadzenia niezgodne z typem siedliska, a także chemizacja rolnictwa.

Dla Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 PLH260018 Dolina Górnej Pilicy nie został dotychczas opracowany plan ochrony ani plan zadań ochronnych.

Zgodnie z „Opisem założeń do opracowywanych projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Łysogóry, Ostoja Jeleniowska, Góry Pieprzowe, Ostoja Żyznów, Kras Staszowski, Ostoja Brzeźnicka, Ostoja Pomorzany, Przełom Lubrzanki, Dolina Warkocza, Ostoja Barcza, Dolina Czarnej Nidy, Dolina Górnej Mierzawy, Dolina Mierzawy, Uroczysko Pięty, Lasy Skarżyskie, Ostoja Sieradowicka, Ostoja Sobkowsko-Korytnicka, Wzgórza Kunowskie, Dolina Kamiennej, Dolina Białej Nidy i Dolina Górnej Pilicy" opracowaniem projektu planu zadań ochronnych objęte zostaną tereny leżące poza gruntami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe tj. fragmenty obszaru obejmujące w województwie śląskim, m. in. część gminy Szczekociny.

Głównym celem projektu planu jest wskazanie celów działań ochronnych, zagrożeń oraz działań ochronnych dla ww. siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt.

Przedmiotami ochrony w obszarze objętym opracowaniem planu zadań ochronnych są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)
- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoeto Nanojuncetea
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion,
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (Ranunculion fluitantis)
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p.,
- 4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphylion)
- 6230 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphylion)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- 6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium),
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricete),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
- 91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum Pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe,
- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum
- 1617 starodub łąkowy (Angelica palustris (= Ostericum palustre)
- 1337 bóbr europejski Castor fiber
- 4038 czerwończyk fioletek Lycaena helle
- 1060 czerwończyk nieparek Lycaena dispar
- 1163 głowacz białopłetwy Cottus gobio

- 1149 koza Cobitis taenia
- 1188 kumak nizinny Bombina bombina
- 1098 minóg ukraiński Eudontomyzon mariae
- 6179 modraszek nausitous Maculinea (Phengaris) nausithous
- 6177 modraszek telejus Maculinea (Phengaris) teleius
- 1324 nocek duży Myotis myotis
- 1084 pachnica dębowa Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)
- 1145 piskorz Misgurnus fossilis
- 1016 poczwarówka jajowata Vertigo moulinsiana
- 1014 poczwarówka zwężona Vertigo angustior
- 1166 traszka grzebieniasta Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)
- 1037 trzepla zielona Ophiogomphus cecilia
- 1355 wydra Lutra lutra
- 4056 zatoczek łamliwy Anisus vorticulus

Dla ww. obszaru Natura 2000 przyjęto tymczasowe cele ochrony dla siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy PLH260018, wynikające z warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony (załącznik do obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach znak: WPNLIII.6320.21.2017.DB z dnia 6 czerwca 2022 r.)

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 o kodzie PLH240016 Suchy Młyn znajduje się na obrzeżach Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Ostoja obejmuje torfowisko niskie w obrębie doliny Pilicy oraz odcinek Pilicy od ujścia Krzytni do miejscowości Przyłęk. Ostoja ma łączną długość ok. 11 km. Pilica będąca największym lewym dopływem Wisły jest na tym odcinku nieuregulowana i płynie w głębokim, naturalnie wyżłobionym i silnie meandrującym korycie. Ostoja jest ostatnim, niezmeliorowanym odcinkiem górnego biegu rzeki Pilicy zachowanym z stosunkowo naturalnym stanie. O naturalności doliny Pilicy świadczy duża mozaika siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla terenów podmokłych i nadrzecznych oraz meandrujący charakter rzeki. Dolina jest tu płaska, w dużej części zabagniona, a w wielu miejscach zachowały się starorzecza. Dno doliny porastają niżowe łąki kośne, wśród których, w miejscach zabagnionych, rozwijają się torfowiska przejściowe i niskie m.in. torfowisko Białe Błota i Goleniowy. Rzeka płynie w głębokim, naturalnie wyżłobionym, silnie meandrującym korycie. Do krawędzi doliny dochodzą duże kompleksy leśne, wśród których spotkać można także priorytetowe siedliska lasów i borów bagiennych. Największym problemem w ostoi jest niekorzystna zmiana łąk ekstensywnie użytkowanych na ziołorośla, głównie o

charakterze Filipendulion, a w dalszej konsekwencji zarastanie otwartych siedlisk murawowych przez samosiew drzew i krzewów. Ostoja jest jednym z trzech istniejących w Polsce stanowisk języczki syberyjskiej - gatunku ważnego dla UE. W 2002 roku odnaleziono tu 100 pędów wegetatywnych oraz tylko 4 pędy kwitnące tej rośliny. Obszar charakteryzuje się ponadto cenną ichtiofauną. Na terenie ostoi odnotowano 2 gatunki ryb cennych dla europejskiej przyrody: głowacza białopłetwego i zanikającego w skali kraju przedstawiciela krągłoustych - minoga strumieniowego. Występuje tu 7 rodzajów siedlisk ważnych dla ochrony przyrody w Europie, które zajmują w sumie ponad 75% powierzchni ostoi. Połowę powierzchni ostoi pokrywają łąki użytkowane ekstensywnie. Występują tu również cenne torfowiska przejściowe oraz priorytetowe dla ochrony europejskiej przyrody - lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

Przedmiotami ochrony w obszarze objętym opracowaniem planu zadań ochronnych są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt:

- 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
- języczka syberyjska (Ligularia sibirica)
- głowacz białopłetwy (Cottus gobio)
- minóg strumieniowy (Lampetra planeri)
- minóg ukraiński (Eudontomyzon mariae)
- wydra (Lutra lutra)

Ponadto na terenie obszaru stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych takich jak: 91D0 Bory i lasy bagienne, 9190 Kwaśne dąbrowy Quercetea robori-petraeae, bobra europejskiego.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 lutego 2023 r. ustanowiony został plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2023.1472). Plan ten został zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 czerwca 2024 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2024.4696).

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH240033 Źródła Rajecznicy obejmuje obszar źródliskowy Rajecznicy. Na terenie gminy Szczekociny występuje tylko fragment obszaru Natura 2000 położonego w większej części na terenie gminy Irządze. W sąsiedztwie kilku strumieni dających

początek Rajecznicy wykształciły się przede wszystkim lasy łęgowe reprezentujące łęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum). Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 91E0-3* Niżowy łęg jesionowo-olszowy (Fraxino-Alnetum), typowy dla płaskich teras dolin niewielkich cieków. Woda obecna jest przez cały rok płytko pod powierzchnią gruntu. Podłoże jest lekko zabagnione na skutek stagnowania wody. Spośród wszystkich typów łęgów, łęg jesionowo-olszowy wykazuje najsilniejsze nawiązania do olsów. Łęgi zajmują zdecydowaną większość obszaru źródliskowego Rajecznicy. W wyżej położonych miejscach, na przykład pasie wydm w północno-wschodniej części obszaru, występują drzewostany z dominacją sosny. W obszarze źródliskowym jednego ze strumieni dających początek Rajecznicy znajduje się stanowisko zastępcze warzuchy polskiej (Cochlearia polonica). Na terenie Ostoi, na obszarze ponad 100 hektarów, zachował się całkowicie zalesiony system hydrologiczny w postaci łączących się kilku śródleśnych strumieni. Co więcej, stan zachowania lasów łęgowych należy w większości uznać za doskonały. Drzewostany osiągnęły nawet V klasę wieku, co w przypadku olszy czarnej stanowi górną granicę, a pozostałe warstwy fitocenoz są równie dobrze wykształcone, zarówno jeśli chodzi o skład gatunkowy, jak i o strukturę przestrzenną i warstwową. Jest to sytuacja bardzo rzadko spotykana nie tylko na terenie województwa śląskiego, lecz także na rozległych obszarach Polski środkowej i południowej, gdzie doliny rzeczne, a nawet doliny niewielkich strumieni zostały w większości wylesione, a siedliska leśne zostały zamienione na siedliska wilgotnych łąk kośnych. Stanowisko warzuchy polskiej w źródliskach Rajecznicy jest w chwili obecnej jednym z trzech istniejących, a drugim co do wielkości, stanowisk tego gatunku. Dodatkowo, źródliskowy obszar Rajecznicy zasiedla trwała populacja bobrów, których żeremia w istotny sposób kształtują warunki siedliskowe lasu. Weryfikacja terenowa zasięgu siedlisk przyrodniczych wykazała występowanie trzech stanowisk siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe). Zajmuje ono powierzchnię 106,70 ha, co stanowi ok. 91,5 % całkowitej powierzchni obszaru.

Przedmiotami ochrony w obszarze objętym opracowaniem planu zadań ochronnych są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin:

- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
- Warzucha polska (Cochlearia polonica).

Plan zadań ochronnych dla tego obszaru został przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2018.1142). Zarządzenie to zostało zmienione:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru

Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2022.8039),

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 stycznia 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2025.382).

W granicach gminy Szczekociny występuje 7 użytków ekologicznych obejmujących obszary torfowisk i bagien, które zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

nazwa	data utworzenia	pow. (ha)	Wartość przyrodnicza	Cel ochrony	
Białe Błota	23.12.1997	3,56	torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	Granice użytku ekologicznego "Białe Błota określa załącznik do uchwały Nr 221/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska pod nazwą "Białe Błota" w gminie Szczekociny
Mokradło	23.12.1997	0,5	Brak danych	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagna, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	Granice użytku ekologicznego "Mokradło" określa załącznik do uchwały Nr 224/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny bagna pod nazwą "Mokradło" w gminie Szczekociny
Stawki	23.12.1997	0,41	Bagno ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagna ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Granice użytku ekologicznego "Stawki" określa załącznik do uchwały Nr 226/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny bagna pod nazwą "Stawki" w gminie Szczekociny
Smuga	23.12.1997	0,74	Bagno ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagna, ze stanowiskami	Granice użytku ekologicznego "Smuga" określa załącznik do uchwały Nr 225/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20

			gatunków roślin	regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny bagna pod nazwą "Smuga" w gminie Szczekociny
Kaczeniec	23.12.1997	0,45	torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	Granice użytku ekologicznego "Kaczeniec" określa załącznik do uchwały Nr 223/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska pod nazwą "Kaczeniec" w gminie Szczekociny
Jeziorka	23.12.1997	0,29	torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Granice użytku ekologicznego "Jeziorka" określa załącznik do uchwały Nr 222/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska pod nazwą "Jeziorka" w gminie Szczekociny
Bagienko	23.12.1997	0,15	torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Granice użytku ekologicznego "Bagienko" określa załącznik do Uchwała Nr 220/XXXIV/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska pod nazwą "Bagienko" w gminie Szczekociny

Wszystkie użytki ekologiczne występujące na terenie gminy zostały utworzone na mocy Rozporządzenia 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego z 1996 r. Nr 2 poz. 6).

Sprawowanie nadzoru nad użytkami ekologicznymi powierzono Nadleśnictwu Koniecpol.

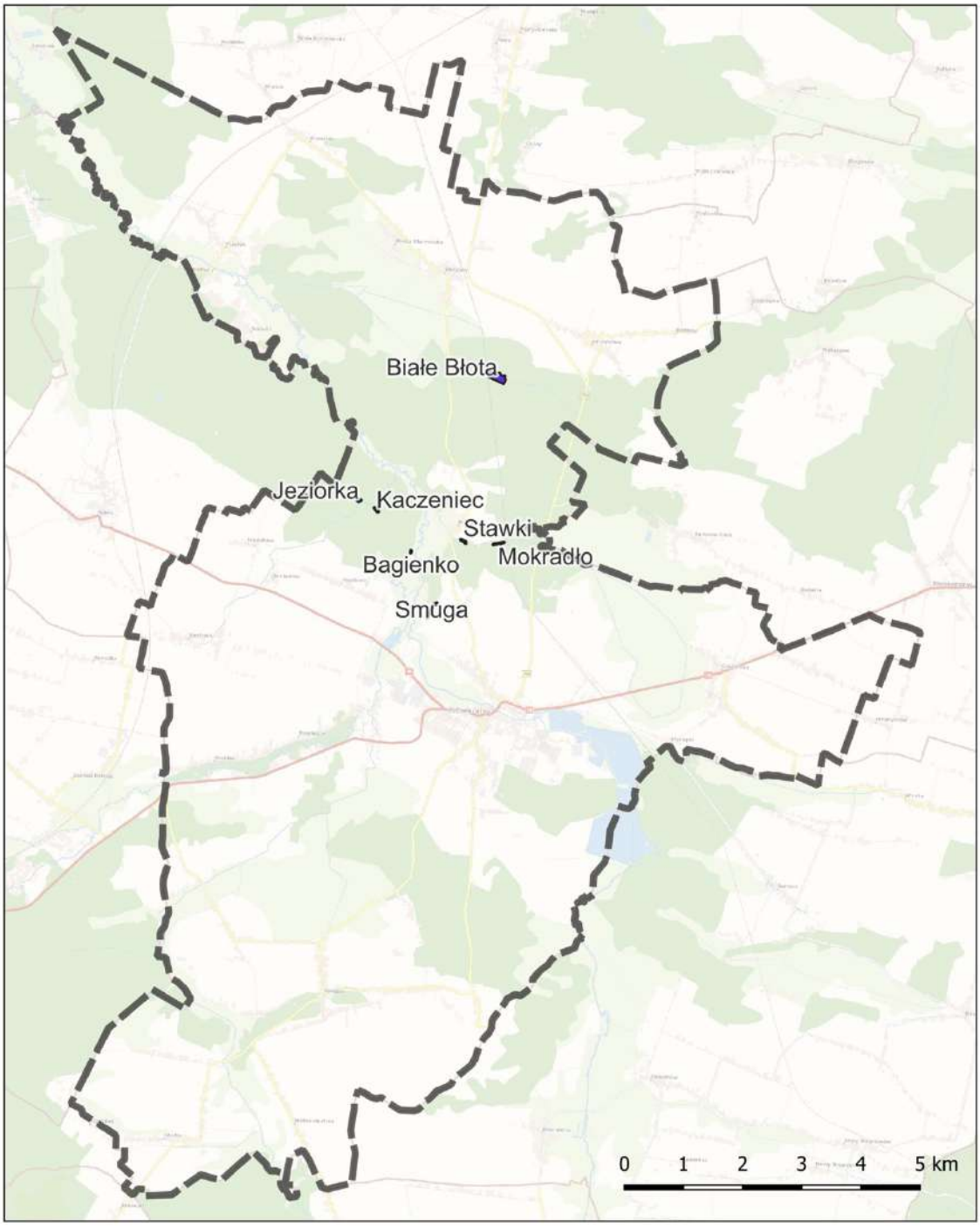

Rysunek 12 Użytki ekologiczne

Dla użytków ekologicznych Uchwałami Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. wprowadzono następujące zakazy:

- niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Na terenie gminy Szczekociny występują drzewa pomnikowe, których większość została ustanowiona Rozporządzeniem Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego z 1995 r. Nr 2, poz. 5) oraz Rozporządzeniem Nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 6 lutego 1996 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego z 1996 r. Nr 2, poz. 5). Łącznie ustanowionych zostało 11 pomników przyrody, które zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

lp	Data utwo-rzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
1	1994-12-30	Park Pałacowy w Siedliskach	Wieloobiektowy - grupa drzew	1 szt. drzewa z gatunku Lipa drobnolistna (Tilia cordata) (pierwotnie 2 szt.)
2	1994-12-30	Obok Plebanii w Goleniowach	Wieloobiektowy - grupa drzew	Lipa drobnolistna 3 szt. (pierwotnie 5 sztuk) (Tilia cordata)
3	1994-12-30	Park Pałacowy w Siedliskach	Wieloobiektowy - grupa drzew	Wielogatunkowa grupa (11 szt.): lipa drobnolistna (2 szt.) - 390, 400 cm (zniesione w 2019 r.), dąb szypułkowy (2 szt.) - 450, 470 cm, jesion wyniosły (2 szt.) - 310, 360 cm, klon pospolity (1 szt.) - 350 cm, buk pospolity (2 szt.) - 220, 262 cm, choina kanadyjska (1 szt.) -
4	1994-12-30	Zespół Pałacowo-Parkowy w Szczekocinach	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)
5	1994-12-30	Tęgobórz - ferma trzody chlewnej "Agrofirmy"	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur)
6	1994-12-30	Drzewo rośnie - Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Dębowiec, oddział 226m	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur)
7	1994-12-30	Drzewo rośnie - Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Dębowiec, oddział 226c	Jednoobiektowy	Daglezja zielona (Pseudotsuga menziesii)
8	1994-12-30	Drzewo rośnie - Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Dębowiec, oddział 226m	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (Larix decidua)
9	1996-02-06	Tęgobórz, przy drodze dojazdowej do fermy trzody chlewnej	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis (Ulmus pedenculata, Ulmus effusa)
10	2013-10-17		Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna - Tilia cordata
11	1996-02-06		Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna - Tilia cordata

Od strony południowo-wschodniej gmina Szczekociny graniczy z Miechowsko-Działoszyckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu wchodzi w granice mezoregionów Garbu Wodzisławskiego, Wyżyny Miechowskiej i w małym fragmencie Płaskowyżu Jędrzejowskiego (w okolicach Słupi Jędrzejowskiej), będących elementami makroregionu geograficznego Niecki Miechowskiej. Jest to ważny obszar wododziałowy Nidy, Pilicy i Wisły. W Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu zachowała się szata roślinna, która należy do najbardziej interesującej na terenie całej Niecki Nidziańskiej. Na jej bogactwo składają się lasy, wśród których największe znaczenie biocenotyczne, naukowe i dydaktyczne maja zbiorowiska grądowe i świetlistej dąbrowy.

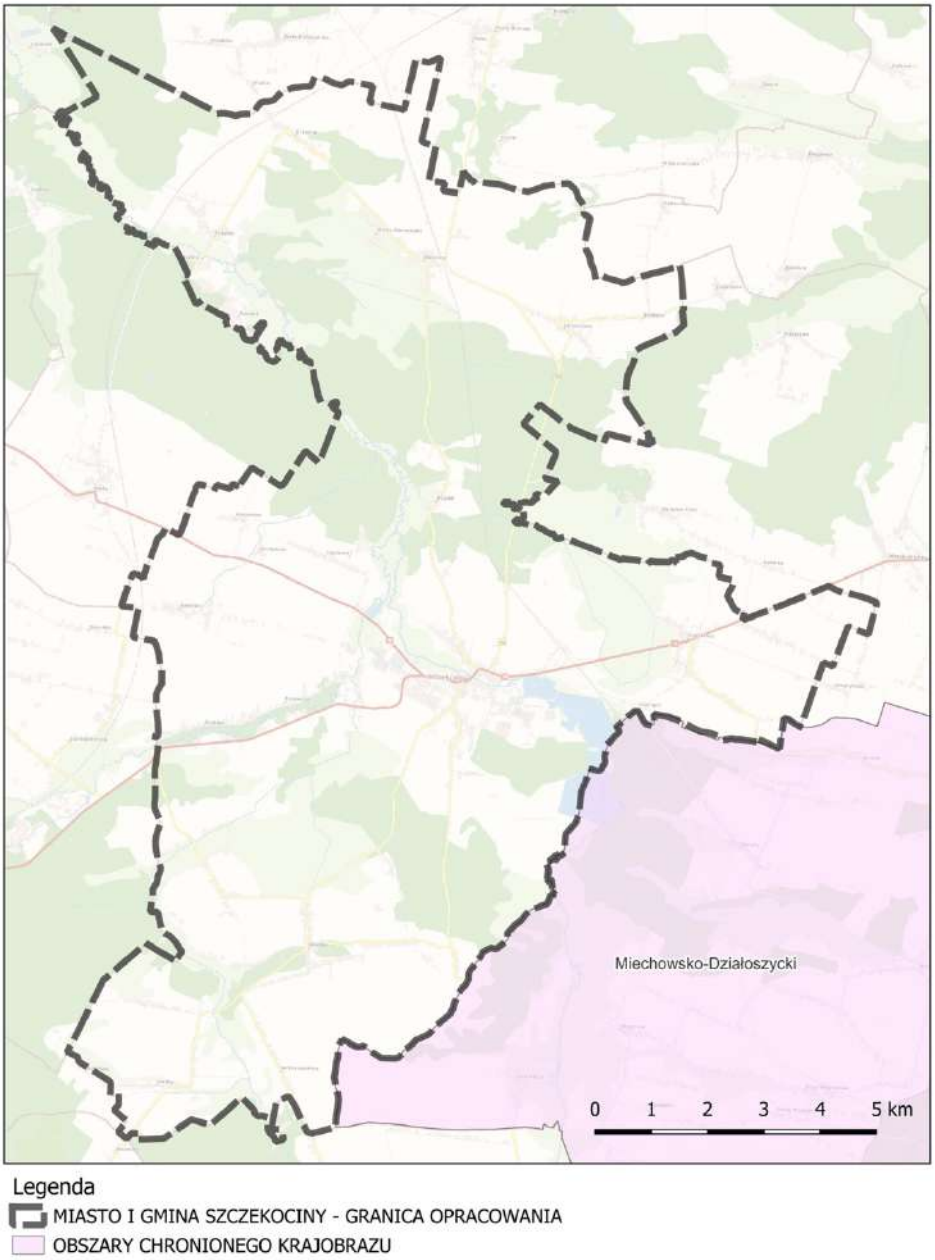

Rysunek 13 Obszar chronionego krajobrazu

W zasięgu Miasta i Gminy Szczekociny znajduje się ponad 1889 ha gruntów własności Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Koniecpol (rejestr gruntów, stan na 11.03.2025 r.), na których prowadzona jest gospodarka leśna. Dla tych terenów nadrzędne pozostają ustalenia zawarte w obowiązującym Planie Urządzenia Lasu sporządzonym dla Nadleśnictwa Koniecpol, dotyczące granic i powierzchni lasów, w tym lasów ochronnych, zgodnie z art. 20 ustawy o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 567 z późn. zm.) w powiązaniu z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

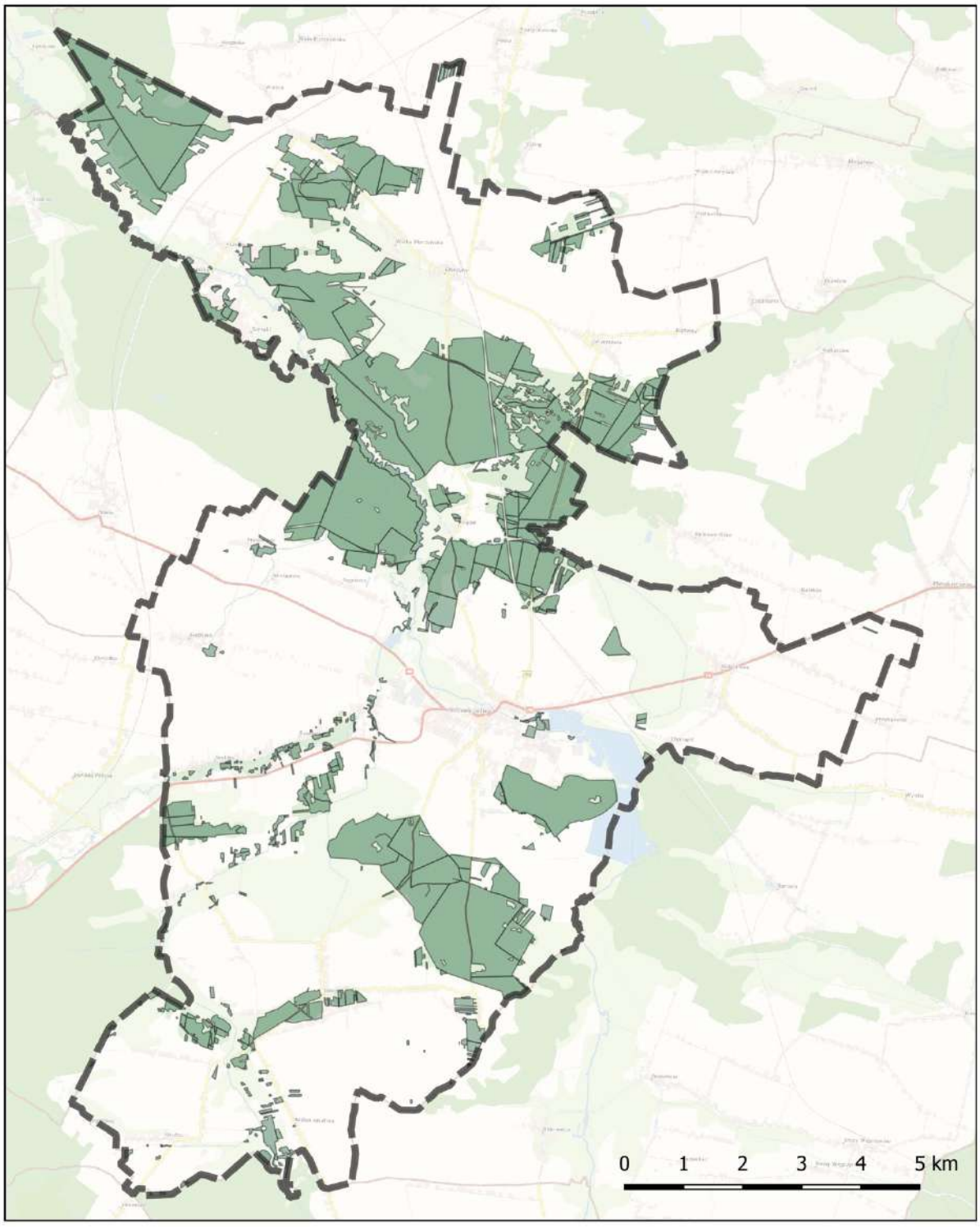

Rysunek 14 Grunty leśne

4.11 Rośliny i zwierzęta.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo - leśną teren gminy Szczekociny leży w krainie Małopolskiej (VI), w obrębie trzech mezoregionów:

- mezoregionu Niecki Włoszczowskiej (VI.19) – północna część gminy,
- mezoregionu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (VI.18) – niewielkie fragmenty w południowej i zachodniej części gminy,
- mezoregionu Płaskowyżu Jędrzejowskiego (VI.20) – południowa część gminy.

Mezoregion przyrodniczo-leśny Niecki Włoszczowskiej obejmuje północną część gminy w granicach małopolskiej krainy przyrodniczo-leśnej. W mezoregionie tym lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują około 40%. Krajobrazy roślinne występują w postaci mozaiki. Tworzą ją: krajobraz śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie małopolskiej w podwariancie z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów, krajobraz borów mieszanych i grądów w odmianie małopolskiej w podwariancie z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów, krajobraz borów mieszanych i grądów w odmianie małopolskiej, krajobraz borów, borów mieszanych i grądów oraz krajobraz borów mieszanych, dąbrów świetlistych i grądów.

W Lasach Państwowych dominują siedliska Bsw 32%, BMśw 21% i BMw 18%. Gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, która zajmuje 86%. Średni wiek drzewostanów wynosi 58 lat.

Mezoregion Płaskowyżu Jędrzejowskiego obejmuje południową część gminy. W granicach tego mezoregionu lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 18%. Obszar gminy Szczekociny obejmuje zachodnią część tego mezoregionu, w której występują nieliczne krajobrazy borów mieszanych i grądów w odmianie małopolskiej oraz pojawiający się głównie w części północnej mezoregionu, krajobraz śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie małopolskiej w podwariancie z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów.

Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 17%. W Lasach Państwowych dominują siedliska Lśw 22%, BMśw 18%, LMśw 18% i Bśw 12%. Gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, która zajmuje 67%; dąb zajmuje 16% a olsza 6%. Średni wiek drzewostanów wynosi 68 lat.

Gmina Szczekociny cechuje się niskim wskaźnikiem lesistości - 23%. Największe skupiska obszarów leśnych znajdują się w rejonie wsi: Brzostek, Szyszki, Bógdał, Starzyny i Rokitno.

Główne typy siedliskowe lasu stanowią siedliska boru świeżego, boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego. Pojawiającymi się w tych okolicach gatunkami drzew liściastych są: buk, dąb, jesion, klon a także jawor. Część lasów w gminie Szczekociny została objęta ochroną jako lasy wodochronne. Lasy te zabezpieczają lokalnie występujące cieki i zbiorniki wodne.

Wg podziału geobotanicznego Polski Matuszkiewicza, obszar gminy Szczekociny zlokalizowany jest w Dziale Wyżyn Południowopolskich, Krainie Wyżyn Środkowomałopolskich, Okręgu Niecki Włoszczowskiej, w obrębie jednostek Szczekocińskiej, Lelowskiej, Koniecpolskiej i Secemińskiej.

Szata roślinna gminy jest zróżnicowana. Tereny wykorzystywane jako łąki i pastwiska występują w głównej mierze wzdłuż dolin rzecznych oraz w miejscach okresowo podmokłych. Są to głównie łąki wilgotne, na których występuje roślinność łęgowa, w dolinie rzeki Pilicy i jej dopływów Krztyni i Żebrówki.

Obszary występujące w dolinie rzeki Pilicy w okolicach miejscowości Tęgobórz–Bógdał oraz w dolinach rzek Krztyni i Żebrówki są obszarami o szczególnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Obszary bytowania i lęgu zwierzyny oraz ptactwa znajdują się w miejscowościach: Bógdał, Węgrzcza, Szczekociny–Zarzecze. Niektóre partie łąk są potencjalnym siedliskiem występowania rzadkich gatunków roślin łąkowo-torfowiskowych.

Wzdłuż koryt cieków ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi.

Terenom okresowo podmokłym towarzyszą siedliska wilgotne - hydrofilne lasy liściaste, głównie łęgi jesionowo - olszowe. Obszarem występowania roślinności wodolubnej są liczne zagłębienia, bagna i torfowiska. W ich obrębie pojawiają się śródleśne bagienne łąki z turzycami.

W strukturze użytkowania gruntów rolnych dominują grunty orne. Roślinność upraw polowych reprezentowana jest przez różnorodne gatunki zbóż, warzyw i owoców. W strukturze upraw dominują podstawowe zboża pszenica, jęczmień, owies, żyto. W uprawach spontanicznie rozrastają się liczne gatunki chwastów, tworząc specyficzne zbiorowiska segetalne, typowe dla terenów uprawnych i ich obrzeży. Występują tutaj zbiorowiska chwastów upraw zbożowych ze rzędu Centauretalia cyani (klasa Stellarietea mediae), w tym rośliny takie jak miotła zbożowa Apera spica-venti, chaber bławatek Centaurea cyanus, przetacznik polny Veronica arvensis, rumian polny Anthemis arvensis, mak polny Papaver rhoeas, ostrożeń polny Cirsium arvense, skrzyp polny Equisetum arvense, powój polny Convolvulus arvensis, szczaw polny Rumex acetosella, fiołek polny Viola arvensis, wyka drobnokwiatowa Vicia hirsuta.

Rośliny te są typowe dla środowisk, które są poddawane częstym zabiegom agrotechnicznym, ale również dla terenów o dość ubogiej glebie i niewielkiej konkurencji ze strony innych roślin, zwłaszcza w okresie po zakończeniu upraw. Związane są głównie z siedliskami ruderalnymi oraz terenami upraw zbożowych, ale mogą również występować w innych zakłóconych przez człowieka miejscach. Zbiorowiska te są cennym siedliskiem dla różnorodnych gatunków roślin i zwierząt, choć narażone jest na zanik w wyniku intensyfikacji rolnictwa, stosowania herbicydów i zmian w użytkowaniu gruntów.

Na terenie gminy uprawiana jest też kukurydza, ziemniaki i warzywa. Uprawom towarzyszą liczne gatunki chwastów, tworzące zbiorowiska chwastów upraw okopowych i ogrodowych (rząd Polygono-Chenopodietalia, klasa Stellarietea mediae). Charakterystyczne dla tych zbiorowisk gatunki to komosa biała (Chenopodium album), rdest plamisty (Polygonum persicaria), rdest zwyczany (Polygonum aviculare), skrzyp polny (Equisetum arvense), żółtlica orzęsiona Galinsoga ciliata, żółtlica drobnokwiatowa G.parviflora.

W pobliżu miedz oraz dróg polnych rosną liczne gatunki roślin łąkowych i ziołoroślowych. Wśród nich można wyróżnić takie jak: kupkówka pospolita (Dactylis glomerata), życica trwała (Lolium perenne), wiechlina łąkowa (Poa pratensis), wiechlina roczna (Poa annua), kostrzewa łąkowa (Festuca pratensis), kłosówka wełnista (Holcus lanatus), perz właściwy (Elymus repens), mietlica pospolita (Agrostis capillaris), szczaw kędzierzawy (Rumex crispus), babka lancetowata (Plantago lanceolata), babka zwyczajna (Plantago major), mniszek lekarski (Taraxacum officinale), rdest ptasi (Polygonum aviculare), pięciornik gęsi (Potentilla anserina) oraz niemal wszystkie inne gatunki chwastów polnych, które zostały wcześniej wymienione.

Wzdłuż linii kolejowych oraz intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacji samochodowej występuje roślinność ruderalna. W miejscach silnie przekształconych przez działalność człowieka, takich jak nieużytki, obrzeża dróg czy tereny porzucone, występują rośliny takie jak: bylica pospolita (Artemisia vulgaris), łopian większy (Arctium lappa), łopian pajęczynowaty (Arctium tomentosum), cykoria podróżnik (Cichorium intybus), wrotycz pospolity (Tanacetum vulgare), pokrzywa zwyczajna (Urtica dioica). Te rośliny, występujące w obszarach silnie zmienionych przez człowieka, charakteryzują się dużą odpornością na trudne warunki, takie jak zanieczyszczenie, intensywne użytkowanie terenu czy obecność innych zakłóceń.

W przestrzeni całej gminy wyraźnie zaznaczającym się elementem szaty roślinnej są zadrzewienia przydrożne i śródpolne, które stanowią istotny element chroniący gleby przed erozją wietrzną. Obszarom zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej towarzyszy zieleń urządzona - roślinność ozdobna w formie ogrodów przydomowych.

Na obszarze gminy występują chronione siedliska przyrodnicze, objęte ochroną jako obszary Natura 2000.

Ostoja Dolina Górnej Pilicy obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe (6410 i 6510), bardzo dobrze zachowane lasy łęgowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60). Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski Castor fiber, traszka grzebieniasta Triturus cristatus, kumak nizinny Bombina bombina, minóg ukraiński Eudontomyzon mariae, koza Colitis taenia, głowacz białopłetwy Cottus gobio, trzepla zielona Ophiogomphus cecilia, czerwończyk

fioletek Lycaena helle i zatoczek łamliwy Anisus vorticulus. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwończyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju.

Wśród rozlewisk Dolinie Pilicy występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej Vertigo moulinsiana. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem dla występowania skójki gruboskorupowej Unio crassus. Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej Osmoderma eremita, piskorza Misgurnus fossilis, modraszka telejusa Maculinea teleius (=Phengaris teleius) i modraszka nausitousa Maculinea nausithous (=Phengaris nausithous).

W obszarze objętym ochroną jako obszar Natura 2000 Suchy Młyn występuje duża różnorodność ekosystemów wodnych i lądowych. Spośród wszystkich siedlisk występujących w ostoi, największą powierzchnię zajmują siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie 65% pokrycia), następnie lasy liściaste (21% pokrycia), siedliska rolnicze (ogólnie 10% pokrycia), a najmniej lasy iglaste (4% pokrycia). Szata roślinna "Suchego Młyna" w niemal 90% zdominowana jest przez zbiorowiska łąkowe i bagienne. Pozostały obszar zajmują bagienne lasy olchowe (łęgi i olsy) oraz różne postacie borów sosnowych (głównie bory świeże Leucobryo-Pinetum). Pomimo uregulowania w minionym okresie niektórych odcinków koryta, stan zachowania opisanego odcinka Pilicy i jej doliny jest dobry. Ze względu na występowanie szuwarowisk, podtopień i ogólnie trudną dostępność brzegów, odcinek rzeki i doliny jest stosunkowo dobrze zabezpieczony przed penetracją. Również jego kondycja przyrodnicza nie budzi większych zastrzeżeń. Występują oczywiście zagrożenia dla funkcjonowania tutejszych siedlisk, lecz w większości mają one charakter potencjalny albo związane są z czynnikami zewnętrznymi, nie zaś zlokalizowanymi bezpośrednio na SOO "Suchy Młyn".

W obszarze Natura 2000 Źródła Rajecznicy drzewostan łęgów jesionowo-olszowych jest zdominowany przez olszę czarną (Alnus glutinosa), udział jesionu (Fraxinus excelsior) jest zwykle znacznie mniejszy. W łęgach na terenie obszaru jesion pojawia się wyjątkowo. Oprócz olszy, głównym składnikiem drzewostanu jest tu brzoza omszona (Betula pubescens). Występuje ona w dużej ilości niemal we wszystkich drzewostanach, zwłaszcza w części północnej i wschodniej. Lokalnie brzozy częściowo obumierają (m.in. w związku podtopieniami), co powoduje pewne rozluźnienie drzewostanu, ale też zwiększenie ilości martwego drewna. Oprócz powyższych gatunków, w domieszce spotyka się świerk (Picea abies) oraz jawor (Acer pseudoplatanus). Oba gatunki są typowym elementem drzewostanów tego typu łęgów. Również warstwa krzewów jest typowa. Budują ją przede wszystkim czeremcha zwyczajna (Padus avium) i porzeczka czarna (Ribes nigrum), a także trzmielina zwyczajna (Evonymus europea) oraz dereń świdwa (Cornus sanguinea). Runo łęgów na terenie obszaru jest bujne i bogate w gatunki – jest to typowe dla łęgu jesionowo-olszowego. Duże znaczenie ma pokrzywa (Urtica dioica), w części płatów zdecydowanie dominująca. Częste są też jednak typowe gatunki lasów liściastych, zwłaszcza szczyr trwały (Mercurialis perennis). Zaznacza się udział gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi, takich jak kosaciec żółty (Iris pseudacorus). Z typowych gatunków tego typu łęgów, które stwierdzono w obszarze Źródła Rajecznicy, należy wymienić śledziennicę skrętolistną (Chrysosplenium alternifolium) oraz niecierpek pospolity

(Impatiens noli-tangere).

W obszarze Natura 2000 Źródła Rajecznicy stwierdzono ponadto występowanie innych cennych gatunków roślin związanych z lasami, nie wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród pozostałych gatunków cennych najliczniejszy jest objęty ochroną częściową wawrzynek wilczełyko (Daphne mezereum). Występuje on w rozproszeniu w starszych drzewostanach. Zdecydowanie rzadsza jest objęta również ochroną częściową ciemiężyca zielona (Veratrum lobelianum). Występuje ona w grupach liczących po kilka osobników w starszych drzewostanach w zachodniej i południowej części obszaru. Jeszcze mniej liczne są pierwiosnka wyniosła (Primula elatior) (objęta ochroną częściową) oraz lilia złotogłów (Lilium martagon) (ochrona ścisła). Z nieco innymi typami lasów niż łęgi związane są dwa dodatkowe gatunki objęte ochroną częściową. Występowanie widłaka jałowcowatego (Lycopodium annotinum) stwierdzono w suchym lesie sosnowym w zachodniej części obszaru. Bagno zwyczajne (Ledum palustre) jest z kolei gatunkiem występującym na torfowiskach i w borach bagiennych.

Obszar gminy Szczekociny nie jest jednolity pod względem występowania lokalnego świata fauny. W przestrzeni analizowanej jednostki można wyróżnić tereny zamieszkiwane przez gatunki rzadkie i chronione, charakterystyczne dla dolin rzecznych i obszarów podmokłych, takie jak np. bóbr europejski (Castro fiber), wydry (Lutra lutra) oraz obfitujące w przedstawicieli typowych środowisk wiejskich (większość gminy).

Na terenie gminy odnotowano również obecność gatunków takich jak rzęsorek rzeczek (Neomys fodiens), chomik europejski (Cricetus cricetus) oraz liczne płazy takie jak ropucha szara (Bufo bufo), ropucha zielona (Bufo viridis), traszka zwyczajna (Triturus vulgaris), traszka grzebieniasta (Triturus cristatus), żaba trawna (Rana temporaria), żaba wodna (Rana esculenta), żaba moczarowa (Rana avalis), kumak nizinny (Bombina bombina). W dolinach cieków występują gady reprezentowane przez gatunki takie jak zaskroniec zwyczajny (Natrix natrix), padalec zwyczajny (Angius fragilis), jaszczurka zwinka (Lacerta agilis), żmija zygzakowata (Vipera berus), jaszczurka żyworodna (Lacerta vivipara). Wśród gatunków większych ssaków występujących na obszarach opracowania można wyróżnić jelenie, sarny, dziki, lisy i zające.

Zgodnie z opracowaniem „Raport z rocznego monitoringu chiropterologicznego, ornitologicznego oraz opis botaniczny projektowanej farmy wiatrowej w okolicach miejscowości Szczekociny (powiat zawierciański) w województwie śląskim" gatunkami lęgowymi lub żerującymi w okresie lęgowym zaobserwowanymi w obszarze gminy są: bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, gąsiorek i ortolan. Na przedmiotowym terenie lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie wykryto stanowiska lęgowe: bociana białego Ciconia ciconia, myszołowa Buteo buteo, kruka Corvus corax, błotniaka stawowego, derkacza, gąsiorka, ortolana, czajki, dymówki, oknówki, kuropatwa, makolągwa, mazurka, potrzeszcza, przepiórki, skowronka, szpaka oraz wróbla.

W okresie migracji wiosennej oraz jesiennej zanotowano przeloty następujących gatunków ptaków:

pustułka, krogulec, myszołów i błotniak stawowy. Zanotowano pojedyncze pojawy dużych ptaków blaszkodziobych (gęsi) oraz żurawi, a poza nimi myszołowa i błotniaka stawowego, a także myszołowa włochatego, drzemlika, pustułki, krogulca, jastrzębia i trzmielojada.

Poza wyżej wspomnianymi przykładami świat zwierzęcy w gminie reprezentowany jest głównie przez gatunki typowe dla obszarów wiejskich (tj. gryzonie polne) oraz terenów sąsiadujących ze zbiorowiskami leśnymi. Szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt napotykają na swej drodze bariery antropogeniczne w postaci osad ludzkich, dróg o wysokim natężeniu ruchu pojazdów mechanicznych, a także linii kolejowych.

4.12 Struktura przyrodnicza obszaru w tym różnorodność biologiczna.

Struktura przyrodnicza analizowanego obszaru jest zróżnicowana. Obszar gminy obejmuje zarówno tereny cenne pod względem przyrodniczym, jak również przekształcone antropogenicznie rejony istniejącego osadnictwa. W rejonach zabudowy i ich bezpośredniego sąsiedztwa występują najczęściej agrocenozy i niezbyt intensywnie użytkowane łąki.

4.13 Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem.

Przez obszar gminy Szczekociny biegną korytarze ekologiczne wyznaczone w „Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego" (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015):

- korytarze ekologiczne ssaków drapieżnych – korytarz D/JURA-PILICA biegnący na południe od miasta Szczekociny i korytarz D/JURA-N biegnący na północ od miasta, obszar newralgiczny tych korytarzy znajduje się na wschód od miasta. Przebiegi tych korytarzy pokrywają się z przebiegiem korytarzy ssaków kopytnych,
- korytarze ekologiczne ssaków kopytnych – korytarz K/JURA-PILICA biegnący na południe od miasta Szczekociny i korytarz K/PILICA-N biegnący na północ od miasta, obszar newralgiczny tych korytarzy znajduje się na wschód od miasta,
- korytarze spójności obszarów chronionych –M6 „Pilica" oraz M7 „Kępina-Suchy Młyn",
- korytarz ekologiczny dla ryb – „Korytarz rzeki Pilica", wraz z obszarami rdzeniowymi w obrębie dopływów rzeki Pilicy, np. w ciągu rzeki Krztyni, Żebrówki,
- korytarz ekologiczny ptaków Dolina górnego biegu Pilicy (od Szczekocin po Okołowice) – obejmujący prawie cały obszar gminy, za wyjątkiem północno-wschodnich i południowo-zachodnich fragmentów jej obszaru. Na terenie gminy znajduje się też obszar przystankowy Kompleks stawów w Szczekocinach,
- korytarze chiropterologiczne (korytarze łączące) wzdłuż dolin rzeki Pilica oraz Krztynia.

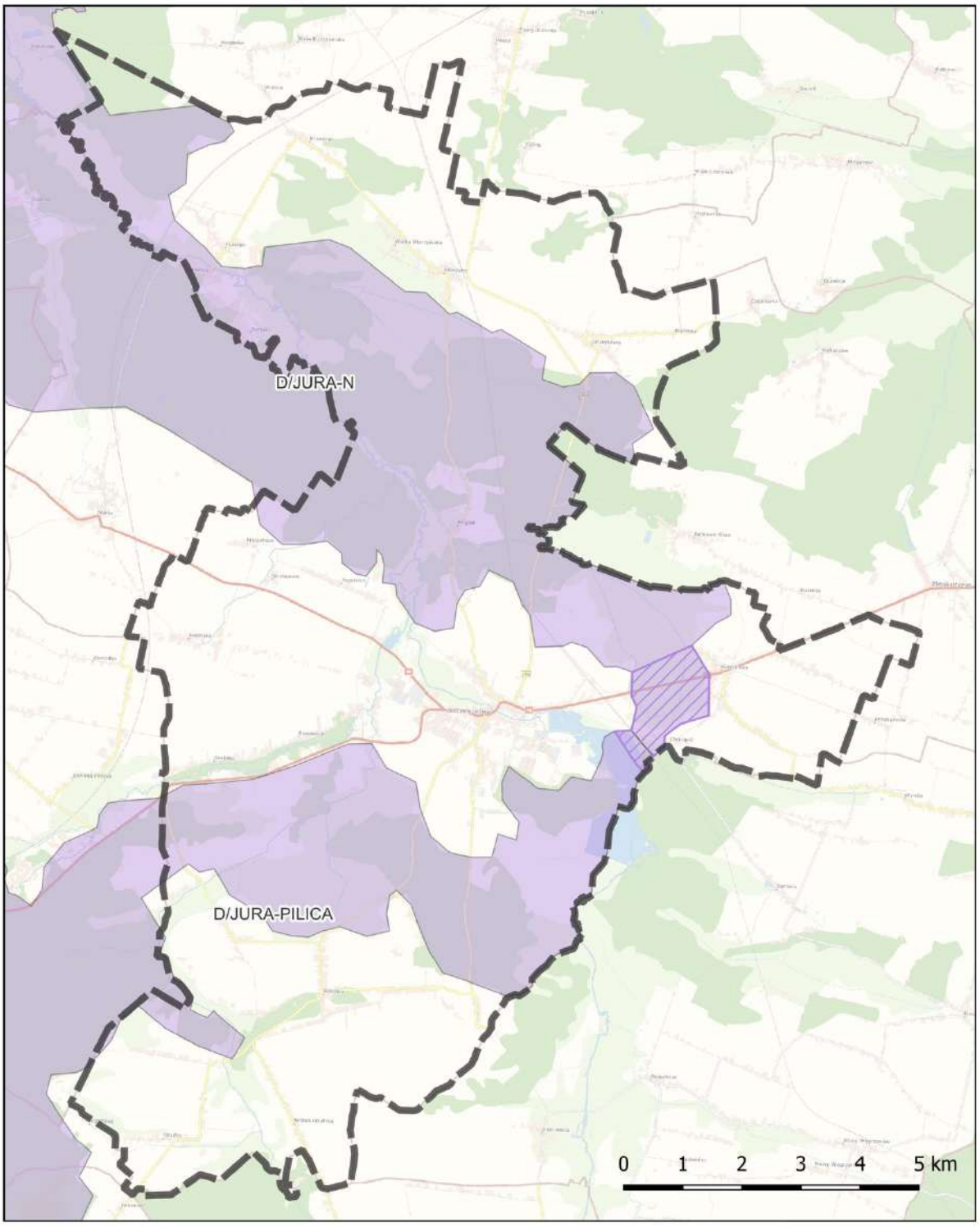

Rysunek 15 Korytarze ekologiczne ssaków drapieżnych

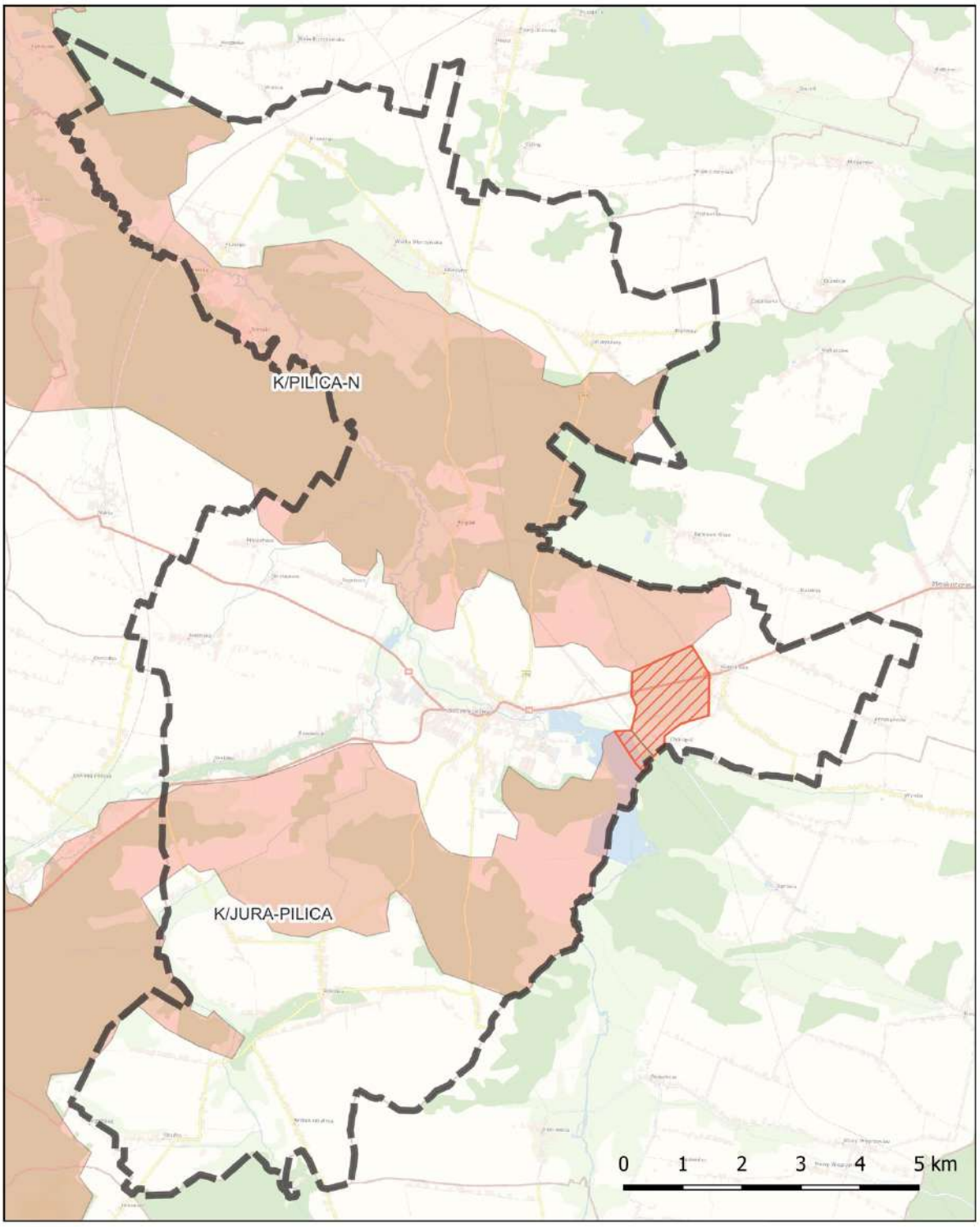

Rysunek 16 Korytarze ekologiczne ssaków kopytnych

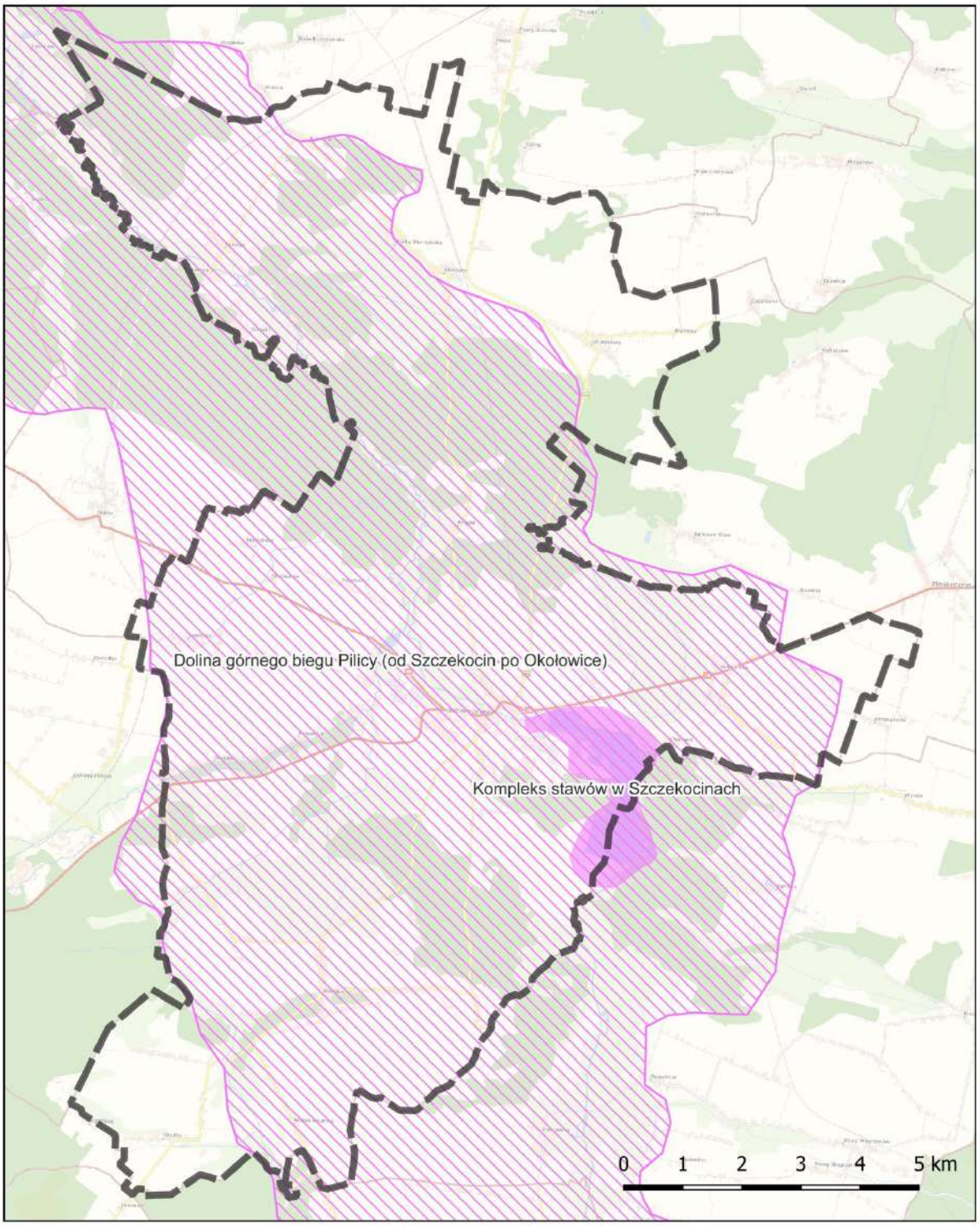

Legenda

MIASTO I GMINA SZCZEKOCINY - GRANICA OPRACOWANIA

KORYTARZ EKOLOGICZNY PTAKÓW

KORYTARZ EKOLOGICZNY PTAKÓW - OBSZAR PRZYSTANKOWY

Rysunek 17 Korytarze ekologiczne ptaków

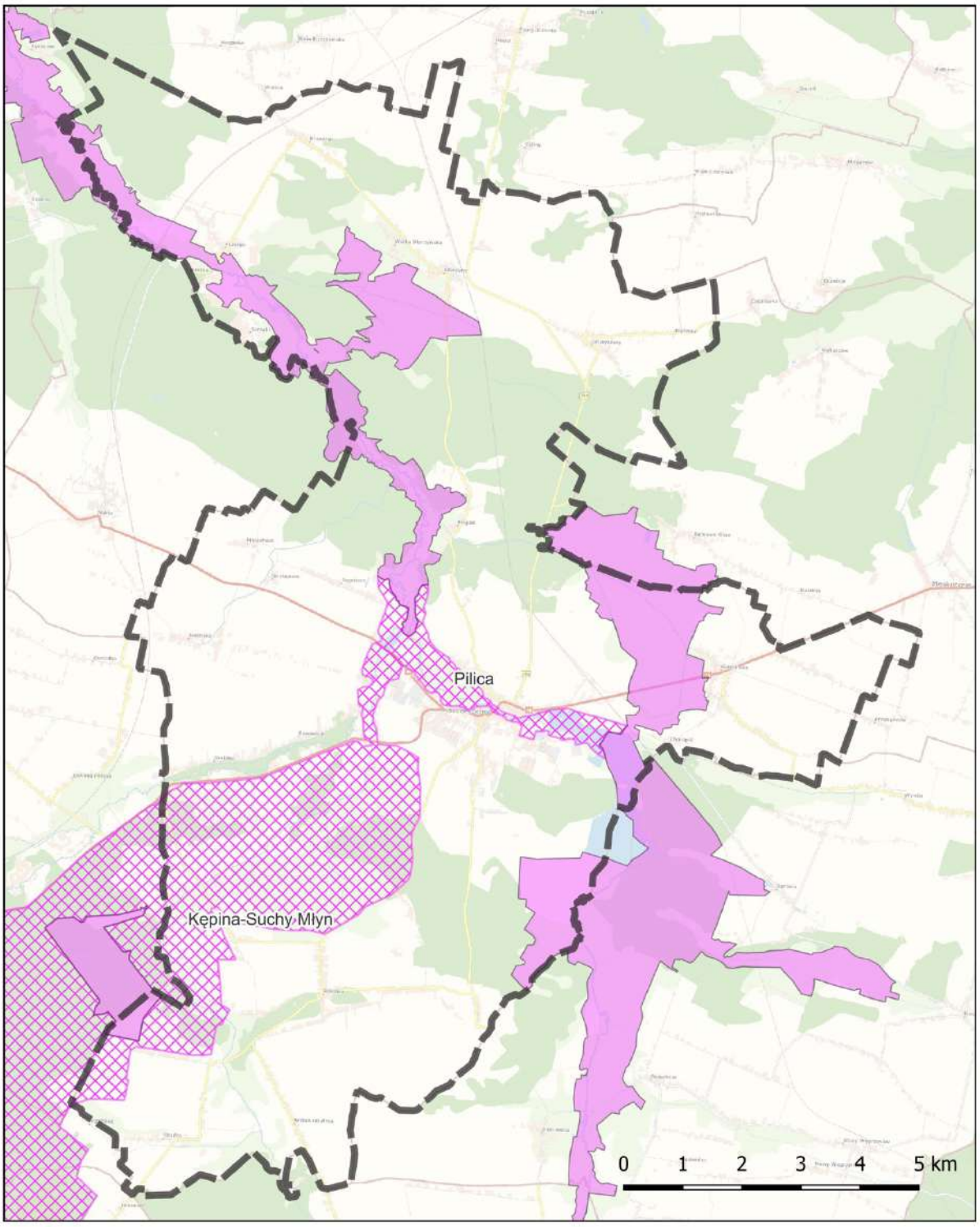

Legenda

MIASTO I GMINA SZCZEKOCINY - GRANICA OPRACOWANIA

OBSZARY CHRONIONE

KORYTARZE SPÓJNOŚCI OBSZARÓW CHRONIONYCH

Rysunek 18 Korytarze spójności obszarów chronionych

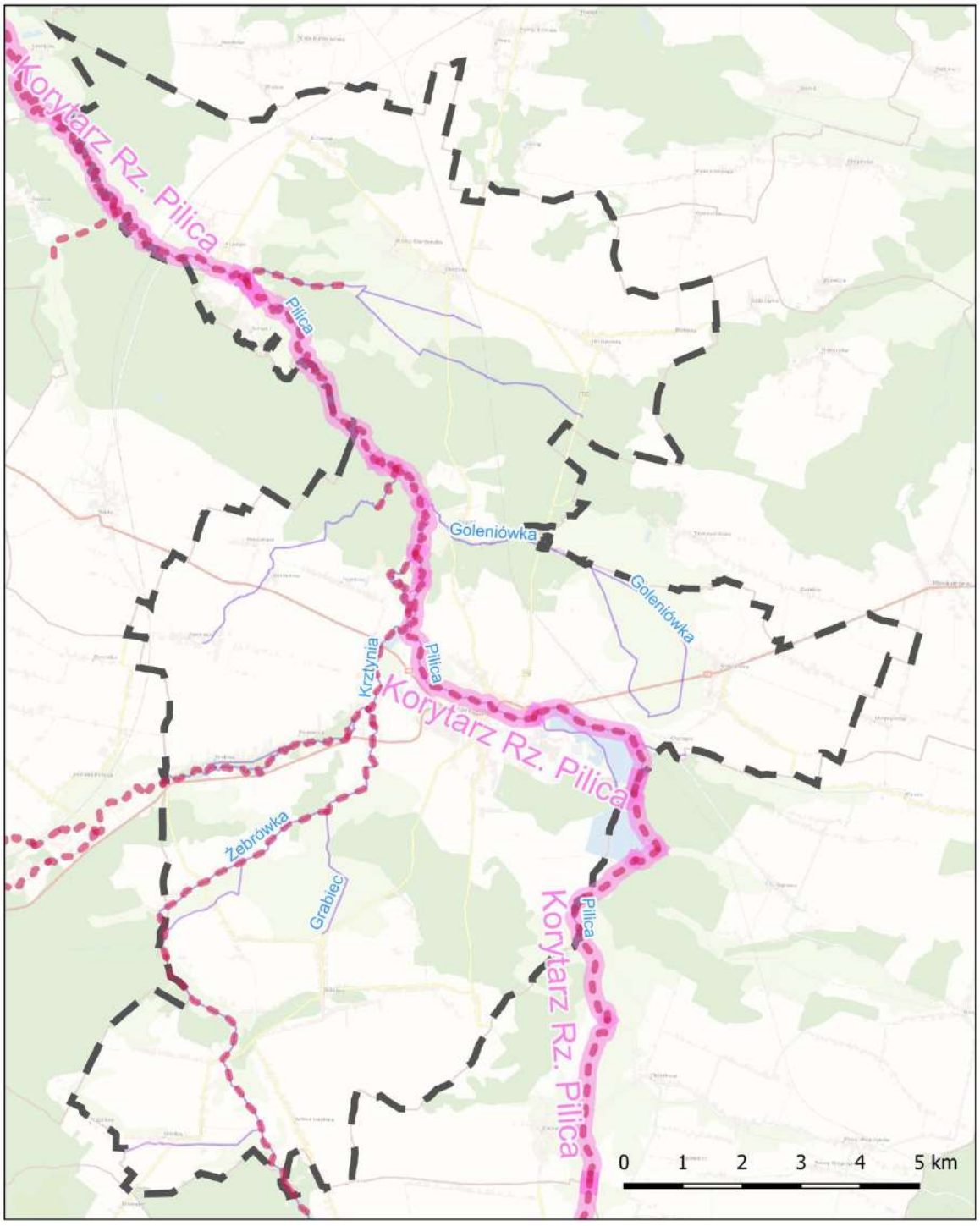

Rysunek 19 Korytarze ekologiczne ryb

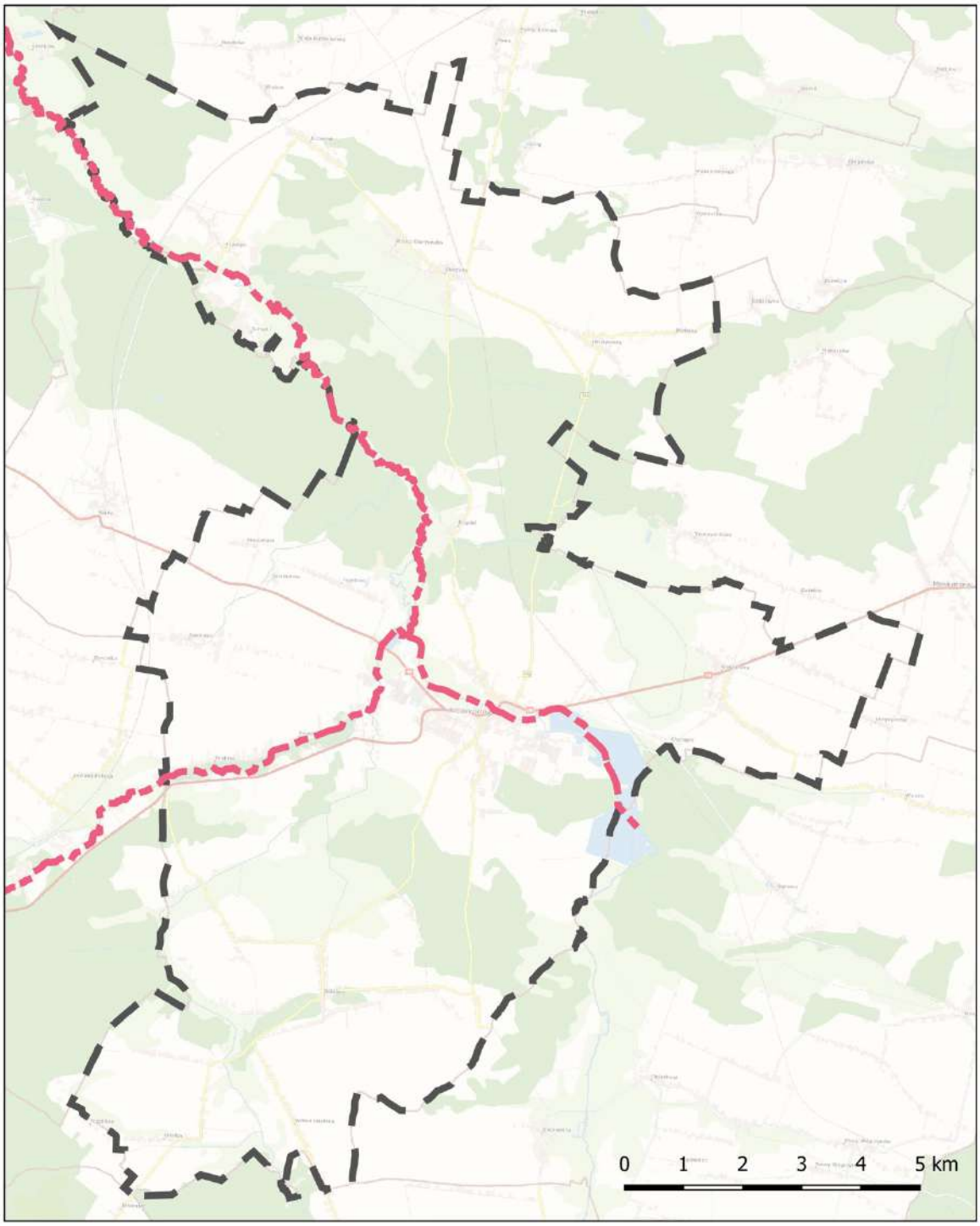

Rysunek 20 Korytarze chiropterologiczne

Wg etapu I (2005 r.) projektu realizowanego przez Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk (IBS PAN), na terenie gminy znajdują się również korytarze ekologiczne Dolina Nidy oraz Częstochowa wschód. W ramach etapu II nn. Projektu (2012 r.) przeprowadzono aktualizację występowania korytarzy ekologicznych - aktualnie w obrębie gminy wyznaczono korytarz ekologiczny GKPdC-10A „Bory Stobrawskie – Lasy Przedborskie".

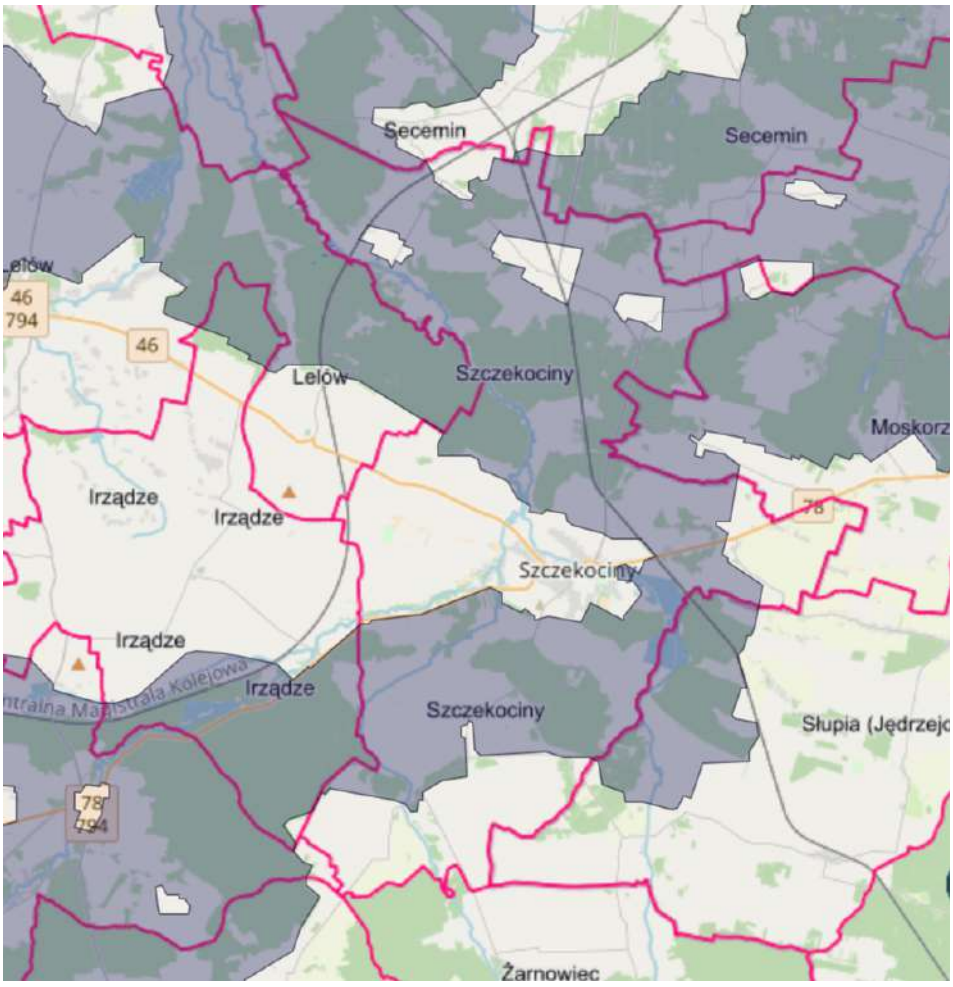

Rysunek 21 Korytarz ekologiczny GKPdC-10A „Bory Stobrawskie – Lasy Przedborskie"

W niektórych częściach Gminy istnieją mało zmienione siedliska. Tak sprzyjające warunki stwarzają dobre warunki dla rozwoju różnych grup gatunków roślin.

Poza obszarem miasta Szczekociny gmina jest obszarem typowo wiejskim, z lokalnie zauważalnym wpływem działalności antropogenicznej. Wiejska część gminy wyróżnia się naturalnym, w niewielkim stopniu przekształconym środowiskiem przyrodniczym. Do najcenniejszych pod tym względem elementów zalicza się kompleksy leśne oraz obszary podmokłe w dolinach rzek i pomniejszych cieków. Przyrodniczo cenne obszary gminy zostały objęte ochroną przyrody jako użytki ekologiczne i Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000: PLH260018 Dolina Górnej Pilicy, PLH240016 Suchy Młyn oraz PLH260033 Źródła Rajecznicy.

Poprzez objęcie obszarów gminy ww. formami ochrony przyrody uczestniczy ona w powiązaniach

przyrodniczych o charakterze krajowym, regionalnym i lokalnym.

Lasy stanowią zauważalny element w lokalnej strukturze przestrzennej gminy i odgrywają niezmiernie ważną rolę w systemie przyrodniczym obszaru. Okresowo lub stale podmokłe obszary dolin rzecznych stanowią łąki i pastwiska, które są istotnym składnikiem lokalnego systemu przyrodniczego. Są one miejscem bytowania dla wodolubnej fauny i flory, kształtując jednocześnie lokalną sieć powiązań ekologicznych i korytarzy migracyjnych. Uzupełnieniem terenów otwartych występujących w gminie Szczekociny są rozpościerające się na gruntach do tego przydatnych pola uprawne.

Występująca na obszarze gminy dolina rzeki Pilicy oraz jej dopływów Krztyni i Żebrówki stanowi istotny korytarz ekologiczny charakteryzujący się wysoką bioróżnorodnością. Dolina ta, wraz z otoczeniem wchodzi w skład wielkoprzestrzennego systemu obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi - krajowej sieci ekologicznej Econet - Polska. Tereny leśne oraz łąki i pastwiska uznane zostały za fragment korytarza ekologicznego o randze krajowej, związanego z doliną rzeki Pilicy. Tak wyznaczona koncepcja powiązań przyrodniczych Econet - Polska nie posiada umocowania prawnego, jest jedynie wytyczną polityki przestrzennej.

W przestrzeni gminy Szczekociny można wyróżnić lokalne korytarze ekologiczne, którymi są doliny rzeczne oraz doliny niewielkich cieków, które to mogą pełnić funkcję sięgaczy ekologicznych. Największymi barierami ekologicznymi, przecinającymi korytarze i ciągi ekologiczne oraz zakłócającymi ich prawidłowe funkcjonowanie, są obiekty liniowe (drogi, linie kolejowe, linie elektroenergetyczne) oraz powierzchniowe (zwarta zabudowa).

Utrzymywanie powiązań przyrodniczych jest w dużej mierze zależne od wielkości szeroko rozumianej antropopresji. Świadomości występowania w przestrzeni gminy Szczekociny istotnych elementów systemu ekologicznego powinna towarzyszyć dbałość o przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju. Wszelkim działaniom powinna przyświecać idea polegająca na racjonalnym kształtowaniu rozwoju społeczno - gospodarczego jednostki samorządowej przy jednoczesnym uwzględnianiu potrzeb wynikających z ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych.

Za lokalne korytarze ekologiczne uznaje się doliny rzeczne, które to stanowią ostoje dla wielu gatunków związanych z ekosystemami wodno - łąkowymi. Cieki są ważnym środowiskiem życia ryb a także miejscem wylęgania i bytowania płazów oraz wielu owadów. Doliny rzeczne stanowią szlaki migracyjne dla licznych gatunków fauny i flory.

5. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.

W przestrzeni gminy Szczekociny można wyodrębnić tereny w mniejszym lub większym stopniu odporne na degradację środowiska.

Lokalizacja terenów podmokłych, porośniętych przyrodniczo najcenniejszą, w skali analizowanego obszaru, roślinnością raczej zapewnia im niezagrożone degradacją funkcjonowanie. Jedynym zagrożeniem byłaby tutaj jakakolwiek działalność wpływająca na zmianę stosunków wodnych.

Środowisko przyrodnicze na omawianym obszarze zostało w znacznej części przekształcone, z uwagi na rolnicze wykorzystanie terenu, realizację zabudowy oraz dróg, kolei i sieci infrastruktury technicznej. Wśród obecnie występujących elementów negatywnie oddziałujących na środowisko wyróżnia się przebiegające przez gminę dwie drogi krajowe, droga wojewódzka (emisja hałasu), linie kolejowe (emisja hałasu), niewystarczające skanalizowanie gminy (przenikanie szkodliwych substancji z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do warstw wodonośnych). Obszarami wysoce wrażliwymi na wszelkie zmiany warunków przyrodniczych i krajobrazowych są doliny rzeczne, obszary źródliskowe, bagna i mokradła. Na degradację narażone są wody powierzchniowe i podziemne, fauna i flora oraz lokalne walory krajobrazowe.

Zaburzona równowaga biologiczna w dużym stopniu ograniczyła zdolności regeneracyjne i odporność na dalszą degradację środowiska przyrodniczego. Tym cenniejsze stają się na danym terenie ostoje naturalnych i półnaturalnych fitocenoz, będące bazą genetyczną dla procesów renaturalizacji na siedliskach o jedynie częściowo zaburzonej równowadze biologicznej. Przyrodniczo najcenniejsze obszary zostały wskazane do zachowania w dotychczasowym stanie w ramach obszarów objętych ochroną przyrody w formie obszarów Natura 2000 i użytków ekologicznych.

Elementem wpływającym pozytywnie na jakość środowiska przyrodniczego gminy byłaby rozbudowa zbiorczego systemu odprowadzania ścieków, aby włączyć do zbiorczego systemu odprowadzania ścieków większą liczbę mieszkańców.

W przypadku wód powierzchniowych obecność w środowisku czynników zanieczyszczających natychmiast znajduje swe odbicie w jakości wody. Jednocześnie wody płynące mają zdolność do szybkiej regeneracji, po usunięciu źródła zanieczyszczeń, szczególnie w przypadku stosunkowo dużych przepływów wód.

6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nowy dokument planu ogólnego będzie aktem planowania przestrzennego, którego ustalenia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach uzupełnienia zabudowy wskazanych w planie ogólnym. Ustawodawca

przewidział na uchwalenie planów ogólnych termin do 30 czerwca 2026 r. Po tej dacie brak planu ogólnego na terenie gminy uniemożliwi uchwalanie nowych planów miejscowych i zmian planów obowiązujących. Bez planu ogólnego nie będą mogły być także wydawane decyzje o warunkach zabudowy.

W przypadku braku realizacji dokumentu planu ogólnego, do którego jest sporządzana niniejsza prognoza obszar gminy Szczekociny będzie użytkowany w dotychczasowy sposób, a nowa zabudowa będzie mogła być lokalizowana zgodnie z aktualnie obowiązującymi planami miejscowymi, z czym nie będą związane niekorzystne zmiany w środowisku. Dopóki gmina nie uchwali planu ogólnego, dopóty nie będzie mogła uchwalać nowych planów miejscowych, ani też wydawać nowych warunków zabudowy, zatem realnie będzie pozbawiona możliwości kształtowania polityki przestrzennej.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że w opracowaniu planu ogólnego uwzględnione są wyniki przeprowadzonego bilansu terenów zabudowy w zakresie funkcji mieszkaniowej. Przeprowadzony bilans terenów zabudowy nie wykazał możliwości lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej) poza obszarami, dla których w obowiązujących planach miejscowych ustalona była możliwość realizacji funkcji mieszkaniowej oraz w wyznaczonych w planie ogólnym obszarach uzupełnienia zabudowy.

7. Dotychczasowe zmiany w środowisku.

Zmiany zachodzące w środowisku mają dwojaki charakter: naturalny i antropogeniczny. Zmiany naturalne zachodzą stosunkowo wolno – na przestrzeni kilkunastu, kilkudziesięciu lat – i w konsekwencji poprawiają walory środowiska. Pozytywne zmiany elementów środowiska mogą być przyspieszone świadomą działalnością człowieka. Wówczas poprawa jednego elementu przyczynia się do pozytywnych zmian innych zachodzących procesów. Negatywne antropogeniczne zmiany w środowisku zachodzą znacznie szybciej i mają różne, czasami trudne do przewidzenia skutki. Najczęściej zmiany w środowisku zachodzące na skutek działalności człowieka mają charakter negatywny i prowadzą do jego degradacji.

Przykładem pozytywnych zmian na terenie gminy jest zalesianie obszarów. Skutkuje ono zwiększeniem bioróżnorodności środowiska, poprawą walorów krajobrazowych, zwiększa retencję wód opadowych, spowalnia spływ powierzchniowy i ogranicza erozję.

Negatywnymi zmianami w środowisku gminy jest zajmowanie nowych obszarów pod zabudowę i budowa infrastruktury technicznej.

Obecny stan środowiska, należy uznać za rezultat wieloletnich zmian spowodowanych działalnością ludzką, jednak zmiany te nie były zbyt intensywne, jak to zazwyczaj ma miejsce na terenach przemysłowych lub miejskich. Obecny sposób wykorzystania obszaru objętego opracowaniem nie prowadzi do gwałtownych, niekorzystnych zmian w środowisku.

8. Międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe cele ochrony środowiska.

Podstawowym celem ochrony środowiska i ochrony przyrody jest zachowanie różnorodności biologicznej oraz takich biocenoz, których szczególny charakter wynikający ze ściśle określonych warunków siedliskowych jest terytorialnie mocno ograniczony. Polska będąc członkiem Wspólnoty Europejskiej ma obowiązek objęcia ochroną siedlisk, ostoi oraz stanowisk gatunków, których szczególne wymagania co do jakości środowiska sprawiają, że podlegają one zagrożeniom o różnym stopniu nasilenia oraz ograniczeniu areałów występowania. W ciągu ostatnich dziesięcioleci utworzono kilka systemów służących ochronie przyrody zarówno w skali regionalnej, krajowej, jak i międzynarodowej. W latach 90. powstały w Polsce dwie duże koncepcje z zakresu ochrony przyrody: system CORINE biotopes oraz ECONET-PL. Przyjęcie w 1995 r. w Sofii Paneuropejskiej Strategii Różnorodności Biologicznej i Krajobrazowej stworzyło nowe możliwości działania na tym polu. W UE powstały dwie ważne dyrektywy tzw. Dyrektywa Ptasia (1979) oraz Dyrektywa Habitatowa (siedliskowa) (1992), które zapoczątkowały realizację programu NATURA 2000. Jego celem jest utworzenie spójnej, funkcjonalnej sieci terenów chronionych na obszarze Wspólnoty Europejskiej, określanej mianem europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713) uaktualniono listę tzw. siedlisk priorytetowych oraz siedlisk, które powinny podlegać monitoringowi i ochronie z uwagi na ich szczególną wartość przyrodniczą.

Na terenie gminy Szczekociny występują trzy obszary Natura 2000 utworzone na podstawie dyrektywy siedliskowej:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260018 Dolina Górnej Pilicy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH240016 Suchy Młyn,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260033 Źródła Rajecznicy.

9. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Opierając się na zasadach zrównoważonego rozwoju, można stwierdzić, że obszar był dotychczas właściwie zagospodarowany, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Zgodność ta szczególnie dotyczy obszarów gruntów rolnych i leśnych. Na terenach leśnych gospodarka prowadzona jest zgodnie z planami urządzeniowymi lasów, a zachowane fragmenty roślinności leśnej stanowią ostoje umożliwiające bytowanie cennym i rzadkim gatunkom roślin i zwierząt. Kompensuje to straty

poniesione w części obszaru przystosowanej do użytkowania gospodarczego.
Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym miały największy zasięg w jego części biotycznej. Istotnym zmianom uległo środowisko w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych oraz obiektów infrastruktury technicznej i turystycznej. Zaburzenie warunków wodnych i niezorganizowany zrzut ścieków komunalnych z gospodarstw rolnych oraz domów mieszkalnych może być przyczyną zagrożeń mikrobiologicznych.

10. Wytyczne do projektu planu ogólnego związane z ochroną środowiska.

Poniżej wymieniono najistotniejsze wytyczne do projektu planu ogólnego związane z ochroną środowiska, sformułowane w opracowaniu ekofizjograficznym:

W „Opracowaniem ekofizjograficznym na potrzeby planu ogólnego Gminy Szczekociny", opracowanym w 2025 r. sformułowano wnioski z analiz i ocen, w tym określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Największe ograniczenia możliwości lokalizacji poszczególnych funkcji użytkowych na terenie gminy wynikają z występowania ustanowionych form ochrony przyrody, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Ze względu na występowanie na znacznym obszarze gminy istniejących form ochrony przyrody takich jak obszary Natura 2000 i użytki ekologiczne w opracowaniu ekofizjograficznym nie wskazano dodatkowych terenów proponowanych do ochrony prawnej.

Wskazano natomiast tereny nieprzydatne dla budownictwa, które powinny zostać wyłączone z nowego zainwestowania takie jak:

- obszary, których przeznaczenie pod funkcje związane z zabudową spowodowałoby przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych i naruszenie zwartych kompleksów leśnych. Istotne jest dążenie do utrzymania naturalnego charakteru tych obszarów, wszelkie inwestycje w ich rejonie nie powinny przyczyniać się do pogarszania ich stanu,
- zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne,
- tereny podmokłe,
- tereny źródliskowe,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

W opracowaniu ekofizjograficznym wskazano również, że w związku z planowaną lokalizacją obwodnicy miejscowości Szczekociny i Goleniowy w ciągu drogi krajowej DK78 zmienią się warunki i możliwości funkcjonowania korytarzy ekologicznych, w tym korytarza spójności obszarów chronionych – Kępina-Suchy Młyn i Pilica, korytarza ekologicznego ssaków kopytnych K/PILICA-N i

korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych D/JURA-N. Szczególnie w przypadku korytarza spójności obszarów chronionych – Kępina-Suchy Młyn i Pilica budowane nasypy dla przeprowadzenia obwodnicy spowodują, że funkcjonowanie korytarza będzie ograniczone do obszaru, w którym biegną cieki Krztynia i Pilica. Zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego węzła drogowego pod funkcje związane z zabudową, pomimo położenia w obrębie korytarza ekologicznego nie spowoduje już dalszego pogorszenia warunków funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

W opracowaniu ekofizjograficznym wskazano również, że należy dążyć do ograniczenia przeznaczania na cele nierolnicze zwartych kompleksów gruntów rolnych, w obszarach występowania III klasy bonitacyjnej.

Największe ograniczenia możliwości lokalizacji poszczególnych funkcji użytkowych na terenie gminy wynikają z występowania ustanowionych form ochrony przyrody.

Przez wzgląd na cechy naturalne nie należy na obszarze gminy lokalizować przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na tereny cenne pod względem przyrodniczym (obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy wodochronne, gleby najwyższych klas bonitacyjnych) oraz na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego.

Obszary istniejącego osadnictwa i tereny położone w ich sąsiedztwie są najbardziej przekształcone działalnością człowieka i jako takie nie były włączane do ww. obszarów ochrony przyrody.

Tereny osadnictwa nie zawierają najczęściej elementów o wysokich walorach przyrodniczych, stanowią je bowiem w dużej mierze fitocenozy pochodzenia antropogenicznego, to jest agrocenozy i użytki zielone. W przypadku kompleksów znajdujących się w granicach terenów zainwestowanych proces dalszego ich zabudowywania nie wpłynie negatywnie na stan różnorodności biologicznej.

Przydatne do rozwoju funkcji użytkowych są przede wszystkim tereny gminy położone w obszarach przeznaczonych pod różne rodzaje zabudowy w obowiązujących planach miejscowych. Nowe obszary zabudowy powinny zostać wyznaczone w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy jako ich poszerzenia i uzupełnienia w ramach obszarów uzupełnienia zabudowy.

Występowanie na terenie gminy obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami rodzi konieczność uwzględniania ograniczeń i nakazów wynikających z tych przepisów.

W opracowaniu ekofizjograficznym wskazano również tereny przydatne do rozwoju funkcji użytkowych, a w szczególności: mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej, wypoczynkowo - rekreacyjnej i turystycznej, rolniczej, leśnej.

11. Potencjalne zagrożenia środowiska związane z realizacją planu ogólnego.

Analizując ustalenia projektu planu ogólnego można rozważać wystąpienie niekorzystnych oddziaływań na środowisko m.in. z tytułu:

- wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,
- wytwarzania odpadów,
- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz zanieczyszczeń gleb,
- odprowadzania wód w fazie budowy i likwidacji przedsięwzięcia,
- wykorzystywania zasobów środowiska,
- przekształceń naturalnego ukształtowania terenu,
- emitowania hałasu.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, może wpłynąć, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

11.1 Zagrożenia dla gleb i powierzchni ziemi.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i glebę ma charakter bezpośredni, stały i długoterminowy.

Istotnym zagrożeniem dla gleb i powierzchni ziemi są procesy erozyjne na otwartych wylesionych powierzchniach. Zagrożenie erozją wietrzną gleb obniżające jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest efektem wieloczynnikowej degradacji powierzchni ziemi: deficytu wód powierzchniowych, zakwaszenia gleb spowodowanego zanieczyszczeniem powietrza, zabiegów agrotechnicznych. Do intensyfikacji procesów erozyjnych przyczynia się rzeźba terenu, warunki klimatyczne a także przekształcenie powierzchni terenu związane z rozwojem zabudowy.

Źródłem zanieczyszczenia gleb mogą być miejsca składowania odpadów, zbiorniki i urządzenia przeładunkowe materiałów niebezpiecznych, ścieki odprowadzane do gruntu bez właściwego oczyszczenia, nadmierne nawożenie. W glebie akumulują się zanieczyszczenia pochodzące z atmosfery – opady pyłu oraz zanieczyszczeń chemicznych, jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, przenoszone często na duże odległości. Emisje te pochodzą z działalności przemysłowej, energetyki, metalurgii, chemii itp. Ponadto skażenie gruntu może nastąpić w pobliżu tras komunikacyjnych w wypadku awarii środków transportu przewożących niebezpieczne materiały i zakładach przemysłowych w wypadku awarii urządzeń lub niewłaściwej eksploatacji instalacji. Nawożenie terenów upraw rolnych nawozami mineralnymi prowadzi do stopniowej degradacji gleby. W

wyniku ich stosowania następuje zanikanie humusu w ziemi, bez możliwości jego odnowienia.

Istotnym zagrożeniem jest przekształcenie powierzchni terenu i zmiana jego funkcji z rolniczej na przemysłową, mieszkaniową, usługową. Po zabudowaniu tych terenów nigdy nie zostaną one przywrócone do użytkowania rolniczego.

Zgodnie z informacją zawartą w Prognozie oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego opracowanej w maju 2020 r., przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska dla obszaru położonego w zlewni Pilicy określono ryzyko związane z wystąpieniem suszy atmosferycznej oceniając je jako słabe lub umiarkowane. Jako największe zagrożenie określono natomiast wystąpienie suszy glebowej, zwłaszcza na obszarze w okolicy Szczekocin. Tereny te oznaczono jako bardzo narażone oraz silnie narażone na wystąpienie zjawiska.

11.2 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych jest następstwem oddziaływań na środowisko o charakterze pośrednim, stałym i długoterminowym.

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest odprowadzanie do nich niewłaściwie oczyszczonych ścieków oraz ich zanieczyszczenie w wyniku przedostania się substancji niebezpiecznych do gruntu lub bezpośrednio do wód w wypadku awarii lub wypadków drogowych.

Skutkiem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych poprzez nieuporządkowaną gospodarkę ściekową jest powstanie nieodwracalnych zmian we florze i faunie, powstanie skażeń i deficytów wodnych.

Poszerzenie terenów osadniczych związane z powstawaniem dodatkowych miejsc wytwarzania ścieków i odpadów stałych, w rejonach nowych obiektów przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi oraz dla działalności produkcyjnej i gospodarczej może niekorzystnie wpłynąć na stan sanitarny wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadami, zwłaszcza w rejonach o podwyższonym poziomie wód gruntowych.

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych są także nawozy wypłukiwane przez wody opadowe z terenów rolniczych.

Negatywne oddziaływania tras komunikacyjnych będą również dotyczyć możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez ścieki spływające z pasa drogowego. Ścieki deszczowe z dróg i parkingów mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne głównie substancjami ropopochodnymi spłukiwanymi z nawierzchni, co może stanowić zagrożenie dla znajdujących się tu zbiorników GZWP.

Do głównych zagrożeń związanych z wodami na terenie gminy Szczekociny można zaliczyć: zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, ze stacji paliw, obszarów magazynowo – usługowych i innych, a także zanieczyszczenie

atmosferyczne (związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem).

Oprócz zagrożeń dotyczących zanieczyszczenia zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych (często powstałych w tych samych okolicznościach), negatywnym zjawiskiem jest również systematyczne obniżanie poziomów wodonośnych, które jest związane z rozwojem zagospodarowania miasta, a co za tym idzie ze stosowaniem odwodnień, w związku z płytkim występowaniem wód podziemnych. Problem obniżania się zwierciadła wód podziemnych jest już obserwowany na terenie torfowiska Królewskie Bagno, które w wyniku przeprowadzonej melioracji uległo przesuszeniu. Dużym zagrożeniem zasobów wodnych są też zabiegi irygacyjne stosowane przez właścicieli ogrodów. Jest to o tyle niebezpieczne, że ogrody są tym intensywniej podlewane, im głębsza jest niżówka hydrologiczna. Zagrożenia środowiskowe (wodne) mogą być wynikiem nasilonego procesu inwestycyjnego bez planowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej (kanalizacja deszczowa), w wyniku czego dochodzi do podtopień posesji.

Zły stan czystości wód powierzchniowych na terenie gminy może powodować ograniczenie możliwości ich wykorzystania do celów rekreacyjnych, uprawiania sportów wodnych oraz do urządzania zorganizowanych kąpielisk.

11.3 Zagrożenia dla powietrza.

Na terenie gminy głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są:

- niska emisja (emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw takich jak węgiel kamienny i koks, ze znacznym udziałem asortymentów węgla niskiej jakości, m. in. mułów węglowych),
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń (lokalny wzrost poziomu zanieczyszczeń na obszarach przylegających do dróg związany z postępującym wzrostem natężenia ruchu tranzytowego i lokalnego na drogach wojewódzkiej, powiatowej, w połączeniu z niewystarczającymi parametrami i złym stanem technicznym dróg),
- emisja przemysłowa, w tym także transgraniczna (napływ zanieczyszczeń z terenów przemysłowych, w tym także znajdujących się poza terenem gminy).

Stan sanitarny powietrza na terenie gminy kształtowany jest przede wszystkim przez emisję z indywidualnych gospodarstw domowych oraz przez emisję z dróg.

W obszarach sąsiadujących z drogami wzrastają stężenia zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw samochodowych, w tym dwutlenku azotu, tlenku węgla, węglowodorów alifatycznych i aromatycznych, pyłów, dwutlenku siarki oraz związków ołowiu. Największe stężenia utrzymują się w pobliżu drogi.

Oddziaływania te mają charakter stały.

11.4 Zagrożenia dla roślin i zwierząt.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego mogłoby zakłócać powstanie barier, które przegradzałyby korytarze ekologiczne i wywoływałyby brak łączności przestrzennej pomiędzy obszarami węzłowymi.

Największe liniowe bariery ekologiczne przecinające korytarze i ciągi ekologiczne oraz zakłócające ich prawidłowe funkcjonowanie stanowią przede wszystkim drogi, linie energetyczne oraz zwarta zabudowa. Wszystkie drogi jezdne mają negatywny wpływ na obszar, na którym się znajdują, co jest związane między innymi ze spływem środków utrzymania nawierzchni drogi w okresie zimowym, spalinami lub naruszeniem szlaków migracyjnych fauny. Ewentualna rozbudowa liniowej infrastruktury komunikacyjnej może ograniczyć możliwości migracyjne fauny, a także stanowić zagrożenie dla ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych w miejscach, w których układy drogowe krzyżują się z elementami sieci przyrodniczej, przyczyniając się do fragmentacji siedlisk i powstawania izolowanych „wysp ekologicznych". Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy węzłami, co z kolei skutkuje zakłóceniem równowagi ekologicznej i prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego.

Intensywną rozbudowę układu osadniczego mogą odczuć najbardziej obszary o wysokich walorach przyrodniczych, wrażliwe na zanieczyszczenia zbiorowiska leśne lub roślinności łąkowej, znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie dróg. Ułatwiony dostęp komunikacyjny może skutkować także wzrostem intensywności penetracji naturalnych siedlisk. Rozwój systemów komunikacyjnych może spowodować wzrost presji turystycznej na obszary najcenniejsze przyrodniczo i atrakcyjne turystycznie, gdyż dotarcie do nich zostanie ułatwione.

Zagrożenie dla zasobów przyrodniczych gminy dotyczy przede wszystkim cennych przyrodniczo obszarów gminy, położonych w obszarach Natura 2000 oraz w obszarze użytków ekologicznych. W rejonach pozostałych obszarów gminy nie zaobserwowano szczególniejszych zagrożeń zarówno dla flory, jak i fauny poza standardowymi zagrożeniami związanymi z użytkowaniem dróg, niską emisją zanieczyszczeń z gospodarstw domowych itp.

Największym zagrożeniem dla flory i fauny hydrofilnej byłaby również ingerencja w poziom wód gruntowych. Opadnięcie ich poziomu przesuszy dotychczas wilgotne podłoże, co uniemożliwi roślinom i zwierzętom o najwęższym spektrum siedliskowym przetrwanie w nowych, niesprzyjających warunkach. Znaczącym zagrożeniem dla równowagi biologicznej byłoby również ingerencja w naturalne funkcjonowanie lasów łęgowych stanowiących biologiczną obudowę cieków.

Ubytek powierzchni terenów biologicznie czynnych jest skutkiem oddziaływań na środowisko o charakterze stałym i długoterminowym.

11.5 Zagrożenia dla krajobrazu.

W chwili obecnej brak jest naturalnych zagrożeń dla krajobrazu. Zagrożenia pojawiają się ze strony

człowieka na skutek nieprzemyślanej i nieracjonalnej działalności gospodarczej. Antropogeniczne zmiany w krajobrazie, związane przede wszystkim z przeznaczeniem terenu pod różne formy zainwestowania mogą doprowadzić do obniżenia walorów krajobrazowych oraz naruszenia harmonii otoczenia. W odniesieniu do obszaru objętego opracowaniem szczególne zagrożenie może stanowić lokalizacja obiektów stanowiących nowe dominanty przestrzenne i wysokościowe w miejscach eksponowanych widokowo, nieumiejętne kształtowanie przestrzeni i form architektonicznych połączone z brakiem szacunku dla istniejącej szaty roślinnej oraz realizacja obiektów budowlanych o nieestetycznej formie architektonicznej.

Do obniżenia walorów krajobrazowych przyczynia się również degradacja pozostałych komponentów środowiska, zwłaszcza zanieczyszczenie wód i powietrza oraz zubożenie szaty roślinnej. Szczególnie istotne dla zachowania i poprawy walorów krajobrazowych omawianego obszaru będzie kształtowanie zieleni towarzyszącej zabudowie, która powstanie w przyszłości.

11.6 Zagrożenia dla klimatu.

Pokrycie terenu, sposób użytkowania i uwilgocenie podłoża mają charakter czynników klimatu kształtujących jego charakter w mikroskali i w skali lokalnej, głównie poprzez wpływ na zmianę bilansu cieplnego podłoża. Lokalne czynniki rzutują na stan atmosfery bezpośrednio nad określonym rodzajem podłoża, rzadko tylko ich skutki są przenoszone na dalsze okolice. Roślinność oddziałuje bezpośrednio na klimat w mikroskali. Jednak lokalne oddziaływanie powoduje tylko niewielką modyfikację rezultatów działania czynników geograficznych i cyrkulacyjnych.

Zagrożenia dla lokalnego klimatu są związane wyłącznie z globalnymi tendencjami zmian klimatycznych. Brak lokalnych czynników wpływających w sposób negatywnych na klimat.

11.7 Hałas.

Wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł hałasu dotyczy przede wszystkim rejonów występowania działalności produkcyjnej i usługowej, dróg o dużym nasileniu ruchu i terenów kolejowych.

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych z prowadzoną działalnością przemysłową. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Obiekty przemysłowe lub usługowe mogą stanowić źródła hałasu powodującego przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej. Na terenie gminy Szczekociny występuje niewielka liczba zakładów przemysłowych. Hałas generowany w zakresie przemysłu ma na terenie gminy Szczekociny charakter lokalny.

Największym problemem związanym z hałasem przemysłowym jest emisja z przedsiębiorstw

nieposiadających żadnych zabezpieczeń akustycznych. Szczególnie uciążliwe i konfliktogenne jest funkcjonowanie zakładów przemysłowych położonych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej – wśród mieszkańców często pojawia się dyskomfort akustyczny. Poziom emisji hałasu przemysłowego w dużej mierze zależy od stosowanego procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń. Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, kabiny dźwiękoszczelne, obudowy akustyczne, tłumiki, ekrany akustyczne.

W zakresie hałasu kolejowego poprawa dotychczasowych warunków akustycznych jest możliwa poprzez modernizacje i właściwe utrzymanie torowisk oraz taboru kolejowego. Rozwiązaniem byłoby zastosowanie nowoczesnych zestawów kołowych i hamulcowych, jak też nowe rozwiązania torowiska ograniczające hałas i drgania.

12. Ustalenia projektu planu ogólnego.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w planie ogólnym gminy Szczekociny określono:

- strefy planistyczne,
- gminne standardy urbanistyczne,
- obszary uzupełnienia zabudowy.

Zamknięty katalog stref planistycznych określony został w art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.). Gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog stref planistycznych, w którym określono:

- profil funkcjonalny stref planistycznych podstawowy i dodatkowy,
- wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–7 ustawy;
- wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–10, nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2 ustawy.

W ramach gminnych standardów urbanistycznych w projekcie planu ogólnego gminy Szczekociny nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Wraz z projektem planu ogólnego sporządzone zostało uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej.

W tym miejscu należy zauważyć, że w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref, jako zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie. Przeznaczenia terenów określone w profilu podstawowym są obowiązkowo przypisane do każdej strefy planistycznej, a przeznaczenia z profilu dodatkowego mogą być traktowane wybiórczo.

Rozwiązania planistyczne zastosowane w planie ogólnym są wyrażone poprzez dobór rodzaju strefy planistycznej (z czym wiąże się katalog przeznaczeń terenu zawarty w profilu podstawowym strefy), odpowiednie ukształtowanie granic tej strefy, określenie zakresu funkcji w profilu funkcjonalnym dodatkowym, określenie standardów urbanistycznych, a także ukształtowanie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Spośród rodzajów stref planistycznych określonych w art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w projekcie planu ogólnego gminy Szczekociny wyznaczone zostały:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową
- SU - strefa usługowa
- SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego
- SP - strefa gospodarcza
- SR - strefa produkcji rolniczej
- SI - strefa infrastrukturalna
- SN - strefa zieleni i rekreacji
- SC - strefa cmentarzy
- SG - strefa górnictwa
- SO - strefa otwarta
- SK - strefa komunikacyjna.

Ze względu na fakt, że tylko 3,6% powierzchni obszaru gminy Szczekociny jest objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w projekcie planu ogólnego

wyznaczone zostały obszary uzupełnienia zabudowy. Obszary te zostały wyznaczone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729).

Ustalenia planu ogólnego, w tym podział obszaru gminy na ww. strefy planistyczne zostały określone na podstawie:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Szczekociny,
- planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- analizy uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, wynikających ze znajdujących się na obszarze gminy:
  - form ochrony przyrody oraz ich otuliny,
  - obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
  - obszarów gruntów zmeliorowanych,
  - stref ochronnych ujęć wody,
  - obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
  - terenów górniczych i obszarów górniczych,
  - udokumentowanych złóż kopalin,
  - zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
  - obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
  - gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III oraz gruntów leśnych,
- z uwzględnieniem:
  - rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
  - rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz krajobrazów

priorytetowych,

- opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Przeprowadzony bilans terenów zabudowy nie wykazał możliwości lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej) poza obszarami uzupełnienia zabudowy wyznaczonymi w planie ogólnym oraz poza terenami, dla których w obowiązujących planach miejscowych określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej.

Z tego względu w planie ogólnym strefy planistyczne takie jak:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,

wyznaczone zostały wyłącznie w obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, w obszarach uzupełnienia zabudowy oraz w obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.

Z punktu widzenia przedmiotowego opracowania prognozy oddziaływania na środowisko istotnym jest fakt, że w stosunku do dotychczasowych ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczekociny w projekcie planu ogólnego nastąpiło bardzo duże ograniczenie zasięgu obszarów dla lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Plan ogólny uwzględnia też istniejącą zabudowę, która nie jest uwzględniona w studium.

Określone zasady wyznaczania obszarów uzupełnienia zabudowy spowodowały, że w projekcie planu ogólnego nie było możliwości wyznaczania nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oderwaniu od obszarów uzupełnienia zabudowy.

Wyznaczone w planie ogólnym obszary uzupełnienia zabudowy z racji swojego specyficznego ukształtowania wynikającego z układu sieci osadniczej pozwolą wyłącznie na bardzo niewielkie w skali gminy uzupełnienia zabudowy w stosunku do istniejącego sposobu użytkowania terenu.

W ocenie skutków dla środowiska takie rozwiązanie należy ocenić pozytywnie, ponieważ przyczyni się do rozwoju gminy w sposób zrównoważony, dostosowany do potrzeb i możliwości rozwoju.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ oraz strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ zostały wyznaczone na terenie gminy w terenach, dla których w

obowiązujących planach miejscowych określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz w obszarach uzupełnienia zabudowy.

Do stref wielofunkcyjnych SJ i SZ zostały również włączone obszary z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, które znajdują się poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz poza terenami, dla których w obowiązujących planach miejscowych określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej.

Ze względu na fakt, że bardzo niewielka część gminy jest objęta obowiązującymi planami miejscowymi, dlatego wyjściowy obszar uzupełnienia zabudowy został powiększony nie przekraczając dopuszczalnego limitu w celu objęcia jak największej powierzchni terenów zabudowanych istniejącego osadnictwa, w tym głównie o funkcji zabudowy zagrodowej.

Sieć osadnicza gminy jest zasadniczo skupiona wzdłuż istniejących dróg i tylko niewielka część stref SJ i SZ obejmuje wyłącznie obszary istniejącej zabudowy o funkcji mieszkaniowej, znajdujące się poza wyznaczonymi obszarami uzupełnienia zabudowy.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW są wyznaczone przede wszystkim na obszarze miasta Szczekociny, a także w obszarach uzupełnienia zabudowy, w miejscu, gdzie są zlokalizowane istniejące budynki mieszkalne wielorodzinne. W projekcie planu ogólnego wyznacza się na obszarze miasta strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW, w której w poszerzonym obszarze uzupełnienia zabudowy możliwa będzie lokalizacja nowej zabudowy. W profilu dodatkowym stref SW została określona również funkcja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W obszarze miasta Szczekociny oprócz stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW oraz stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, została wyznaczona strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ, która stanowi kontynuację ustaleń obowiązujących planów miejscowych.

W obszarze wiejskiej części gminy z uwagi na rolniczy charakter istniejącej zabudowy zostały wyznaczone przede wszystkim strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ. Wyjątkiem są miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłek, w których dominują strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, w których w profilu dodatkowym określono funkcję zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej.

Do stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową włączono wyznaczone w planach miejscowych tereny dróg klasy niższej niż zbiorcza.

Strefy usługowe SU i strefy gospodarcze SP zostały wyznaczone na terenie miasta i w wiejskiej części gminy w miejscach istniejącej zabudowy o tej funkcji, w obszarach wskazanych w ustaleniach obowiązujących planów miejscowych, w studium, a także w nowych lokalizacjach. Strefy usługowe SU

dla projektowanej zabudowy zostały wyznaczone głównie w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, a strefy gospodarcze SP dla projektowanej zabudowy zostały wyznaczone głównie w rejonie projektowanych węzłów komunikacyjnych.

W profilu dodatkowym wszystkich stref gospodarczych SP określono funkcję terenów usług.

Strefa handlu wielkopowierzchniowego SH została wyznaczona na terenie miasta w sąsiedztwie intensywnie zabudowanych terenów mieszkaniowych.

Strefy produkcji rolniczej SR zostały wyznaczone głównie w miejscach istniejącej zabudowy o funkcji rolniczej oraz w obszarach położonych w jej sąsiedztwie.

Strefy produkcji rolniczej SR zostały również wyznaczone dla lokalizacji nowej zabudowy rolniczej, w tym w południowej i północnej części miasta Szczekociny w oddaleniu od istniejącej zabudowy o funkcji mieszkaniowej.

Strefy SR zostały wyznaczone także w miejscach istniejących stawów hodowlanych.

Funkcja elektrowni wiatrowych została określona w miejscu możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych, w 7 strefach otwartych SO znajdujących się w miejscowości Ołudza, Wólka Starzyńska, Starzyny (w 4 strefach otwartych SO) oraz w strefie SO na granicy miejscowości Starzyny i Drużykowa.

Funkcja elektrowni słonecznych została określona:

- w wybranych strefach otwartych SO,
- w wybranych strefach usługowych SU,
- w strefie handlu wielkopowierzchniowego SH,
- w wybranych strefach produkcji rolniczej SR.

Funkcja elektrowni wodnych została określona w miejscach 3 istniejących elektrowni wodnych na rzece Pilicy:

- na granicy miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłęk w strefie otwartej SO i w strefie produkcji rolniczej SR,
- na terenie miasta Szczekociny w strefie otwartej SO i w strefie produkcji rolniczej SR,
- na terenie miasta Szczekociny w rejonie parku przy pałacu w strefie otwartej SO.

Funkcja biogazowni została określona w strefie produkcji rolniczej SR w południowej części miasta Szczekociny.

W każdej strefie gospodarczej SP możliwe będzie wyznaczenie terenów produkcji energii, zgodnie z przepisami odrębnymi, ponieważ tereny produkcji są zawarte w profilu podstawowym stref SP.

Funkcje terenów produkcji zostały również określone w profilu dodatkowym stref infrastrukturalnych SI, dlatego więc w strefach tych również możliwe będzie wyznaczenie terenów produkcji energii.

Strefy infrastrukturalne SI zostały wyznaczone w miejscach istniejącej infrastruktury technicznej, w tym zabudowy oczyszczalni ścieków, ujęć wód, GPZ i innych obiektów infrastruktury technicznej. Strefa infrastrukturalna SI została wyznaczona również w rejonie projektowanej oczyszczalni ścieków w Szczekocinach.

Strefa górnictwa SG została wyznaczona w granicach istniejącego terenu górniczego oraz udokumentowanych złóż kopalin.

Strefy zieleni i rekreacji SN zostały wyznaczone głównie w rejonie zabytkowych założeń pałacowo-parkowych, a także w obszarach istniejącej zieleni o funkcji rekreacyjnej i sportowej (parki, boiska), w terenach nadrzecznych oraz jako kontynuacja obowiązujących planów miejscowych.

Strefy cmentarzy SC zostały wyznaczone w miejscu istniejących cmentarzy. W mieście Szczekociny strefa cmentarza SC przy ul. Przemysłowej obejmuje istniejący cmentarz komunalny wraz z jego planowanym powiększeniem. Dwie strefy cmentarzy SC w Szczekocinach obejmują zabytkowe cmentarze zamknięte.

Strefa komunikacyjna SK została wyznaczona w obrębie obszaru linii kolejowych, dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych - głównych ruchu przyśpieszonego, głównych i zbiorczych. Strefa komunikacyjna SK obejmuje również tereny projektowanej obwodnicy Szczekocin i Goleniowy w ciągu drogi krajowej DK78.

Na pozostałym obszarze gminy zostały ustalone strefy otwarte SO.

Z uwagi na charakter zabudowy znajdującej się w wiejskiej części gminy w wyznaczonych strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ i w strefach wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową SZ nie różnicuje się wskaźnika nadziemnej intensywności zabudowy w zależności od rodzaju zabudowy - we przeważającej części tych stref przyjęto wskaźnik maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy o wartości 1, a także określono maksymalną wysokość zabudowy 12 m w strefach SJ i 15 m w strefach SZ.

We wszystkich strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ i w strefach wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową SZ przyjęto minimalny udział powierzchni biologicznej czynnej zgodnie z udziałem wskazanym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.).

Gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym gminy Szczekociny nie obejmują gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

13. Identyfikacja oddziaływań związanych z planowanymi funkcjami obszaru.

Czynnik	Tereny, których dot. oddziaływanie	Technologia, możliwość wystąpienia oddziaływania	Prognozowane oddziaływanie i jego natężenie
Emisja zanieczyszczeń powietrza z systemów grzewczych	Tereny zabudowy	Wystąpi w stopniu słabym. Zaopatrzenie w energię cieplną w oparciu o indywidualne lub grupowe źródła ciepła.	Nie wystąpią istotne zmiany. W dłuższej perspektywie możliwe ograniczenie niskiej emisji, poprzez dopuszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii
Emisja zanieczyszczeń powietrza z pojazdów samochodowych	Tereny komunikacji i ich otoczenia	Wystąpi głównie w otoczeniu istniejących dróg.	oddziaływanie wystąpi wzdłuż istniejących dróg krajowych, wojewódzkiej i powiatowej
Emisja hałasu komunikacyjnego	Tereny komunikacji i tereny sąsiadujące	Wystąpi hałas komunikacyjny.	oddziaływanie wystąpi wzdłuż istniejących dróg krajowych, wojewódzkiej i powiatowej
Hałas związany z lokowanymi funkcjami	W szczególności tereny usług i zabudowy techniczno-produkcyjnej	Wystąpi	Oddziaływanie w stopniu słabym
Przekształcenie krajobrazu	Obszary zainwestowania	Wystąpi	Oddziaływanie w stopniu słabym
Przekształcenie walorów widokowych	Tereny zabudowy	Wystąpi	Oddziaływanie w stopniu słabym. W niewielkim zakresie ograniczenie pola widoku zabudową.
Przekształcenie stosunków wodno gruntowych	Obszary zainwestowania	Wystąpi wskutek wzrostu współczynnika odpływu (utwardzenie powierzchni)	Oddziaływanie umiarkowane, lecz ograniczone niewielkim przyrostem terenów przeznaczanych pod zabudowę w stosunku do terenów już zainwestowanych.
Zanieczyszczenia wód na skutek zrzutu ścieków	Obszary zainwestowania	Nie wystąpi. Ścieki odprowadzane do kanalizacji gminnej lub tymczasowo do	Zależnie od sprawności kanalizacji gminnej i urządzeń do oczyszczania ścieków

		szczelnych bezodpływowych zbiorników z nakazem ich opróżniania i transportu ścieków taborem asenizacyjnym do stacji zlewnych lub do lokalnych oczyszczalni ścieków.	
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	Dachy, powierzchnie utwardzone	Wystąpi	Oddziaływanie umiarkowane, lecz ograniczone niewielkim przyrostem terenów przeznaczanych pod zabudowę w stosunku do terenów już zainwestowanych.
Likwidacja powierzchni biologiczne czynnej	Nowe tereny inwestycyjne	Wystąpi	W granicach określonych ustaleniami planu ogólnego
Powstawanie odpadów komunalnych	Tereny zainwestowane	Wystąpi	Zależnie od sprawności gminnego systemu gospodarki odpadami
Powstawanie odpadów niebezpiecznych	Obiekty usługowe i zabudowa produkcyjna	Nie wystąpi	W założeniu odpady niebezpieczne podlegają utylizacji wg przepisów odrębnych.

Plan ogólny generuje oddziaływania niemal na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to związane z rodzajem wprowadzanych nowych funkcji oraz lokalizacji tych funkcji zarówno względem terenów cennych przyrodniczo, jak i terenów już zainwestowanych.

Większość oddziaływań na środowisko przyrodnicze i kulturowe (tj. powierzchnię ziemi, rośliny, zwierzęta, zabytki i dobra kultury) będzie miała charakter bezpośredni, ale ich natężenie będzie bardzo zróżnicowane. Oddziaływanie pośrednie będzie dotyczyło wód (powierzchniowych i podziemnych), lecz będzie to oddziaływanie umiarkowane.

Słabym oddziaływaniom skumulowanym będą poddawani ludzie (w wyniku niewielkiego pogorszenia klimatu akustycznego), różnorodność biologiczna i powietrze. Oddziaływanie na krajobraz i powierzchnię ziemi będzie umiarkowane.

Przewidywane oddziaływania na środowisko planowanego zagospodarowania przedstawia poniższa tabela:

	rodzaj oddziaływania				czas			Trwałość	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	Chwilowe
obszary Natura 2000				- / s			- / s	- / s	
różnorodność biologiczna				- / s			- / s	- / s	
ludzie				- / s	- / s				- / s
zwierzęta	- / s						- / s	- / s	
rośliny	- / s						- / s	- / s	
woda		- / u					- / u	- / u	
powietrze				- / s		- / s		- / s	
powierzchnia ziemi	- / u						- / u	- / u	
krajobraz				- / u			- / u	- / u	
klimat	o	o	o	o	o	o	o	o	o
zasoby naturalne /zasoby kopalin/	+ / u					+ / u		+ / u	
zabytki	+ / u					+ / u		+ / u	
dobra materialne	+ / u					+ / u		+ / u	

Objaśnienia:
o brak oddziaływań
+ pozytywne oddziaływania
– negatywne oddziaływania:
/s słabe
/u umiarkowane
/z znaczące – nie występuje

14. Ocena zagrożeń dla środowiska, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń.

14.1 Zanieczyszczenie powietrza.

Wielkość emisji niezorganizowanej ze źródeł motoryzacyjnych zależna jest w głównej mierze od natężenia ruchu, jego struktury oraz czasu emisji.

Projekt planu ogólnego wyznacza strefy komunikacyjne wyłącznie dla dróg głównych i zbiorczych oraz terenów kolei. Przebieg projektowanej obwodnicy ujęto w strefie komunikacyjnej SK. Na terenie gminy planowana jest:

- budowa obwodnicy Szczekocin, która stanowić będzie północną nitkę drogi krajowej nr 78 od miejscowości Grabiec do okolic wsi Goleniowy,
- budowa drogi zbiorczej stanowiącej połączenie ul. Leśnej, ul. Dębowej i ul. Żarnowieckiej w mieście Szczekociny.

Oprócz ww. inwestycji nie wprowadza nowego zagospodarowania związanego z infrastrukturą drogową dróg klasy zbiorczej i klas wyższych niż zbiorcza.

W profilu funkcjonalnym podstawowym każdej strefy wyznaczonej w planie ogólnym znajdują się tereny komunikacji, które umożliwiają realizację dróg, z uwagi jednak na fakt, że obszary uzupełnienia zabudowy są niewielkie powierzchniowo i skupione wzdłuż istniejących dróg można przewidywać, że w obszarach tych będą powstawały nowe drogi o charakterze lokalnym, których użytkowanie nie będzie się przyczyniać w istotny sposób do pogorszenia jakości powietrza.

Zakładany w projekcie planu ogólnego nieznaczny wzrost terenów zabudowy w stosunku do stanu obecnego użytkowania terenów spowoduje, że natężenie ruchu w związku z obsługą komunikacyjną terenów istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy będzie niewielkie, a jego wpływ na stan sanitarny powietrza pomijalnie mały.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego będą natomiast tereny przewidziane dla zabudowy usługowej i produkcyjnej, z uwagi na większą, aniżeli w przypadku zabudowy mieszkaniowej, potrzebę obsługi komunikacyjnej. Tereny te są głównie zlokalizowane w rejonie istniejących dróg.

Zagrożenie dla jakości powietrza atmosferycznego jest związane z ruchem kołowym o coraz większym natężeniu i uciążliwości na drogach krajowych i drodze wojewódzkiej, pełniących zarówno funkcję obsługi ruchu lokalnego, jak i tranzytowego.

Modernizacja istniejących dróg (np. poszerzenia pasów ruchu, wprowadzenie nawierzchni asfaltowych, zieleni izolacyjnej, ekranów) może ograniczyć niekorzystny wpływ ruchu kołowego na

środowisko.

Działalność usługowa i produkcyjna może być związana z powstawaniem różnorodnych zanieczyszczeń i ich emisją do powietrza atmosferycznego.

Ewentualna budowa lokalnych kotłowni wiąże się z powstawaniem zanieczyszczeń. Podstawowymi zanieczyszczeniami powstającymi w wyniku spalania paliw do celów grzewczych są:

- dwutlenek siarki,
- tlenek węgla,
- dwutlenek azotu
- pyły.

Stężenia tych substancji w powietrzu wykazują zmienność w ciągu roku – rosną w sezonie grzewczym i maleją latem. Wpływ źródeł grzewczych na stan sanitarny powietrza zależny jest przede wszystkim od technicznych parametrów zastosowanych urządzeń grzewczych (sprawność energetyczna, warunki spalania oraz warunki wprowadzania emisji zanieczyszczeń – parametry emitora) oraz zastosowanego rodzaju paliwa.

W obszarach objętych opracowaniem działalność produkcyjna i usługowa będzie prowadzona przede wszystkim w strefach SU, SH i SP.

Wyznaczone w planie ogólnym obszary zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej są niewielkie powierzchniowo, obejmują głównie obszary już funkcjonującej zabudowy, obszary wyznaczone w dotychczasowych ustaleniach studium, a także w nowych lokalizacjach. Skutkiem funkcjonowania nowych obiektów usługowych i produkcyjnych nie będzie więc istotny wzrost natężenia ruchu samochodowego w stosunku do stanu obecnego, z tego też względu nie prognozuje się zauważalnego pogorszenia stanu zanieczyszczenia powietrza.

W chwili obecnej istniejące obiekty produkcyjne nie stanowią źródła ponadnormatywnych emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Istotne znaczenie w zakresie ochrony powietrza będą miały działania takie jak:

- dążenie do ograniczenia niskiej emisji powstającej w wyniku pozyskiwania energii cieplnej w oparciu o indywidualne paleniska m.in. poprzez:
    - wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych,
    - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło (np. energia słoneczna, biomasa);
- zmniejszenie zużycia energii poprzez termomodernizację budynków;

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego m.in. poprzez:
    - poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego,
    - tworzenie ułatwień dla ruchu pieszego i rowerowego (budowa chodników i ścieżek rowerowych w obszarach o zwartej zabudowie),
    - powiększanie, gdy to możliwe, zasięgu terenów zielonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego m.in. poprzez: obowiązek instalowania urządzeń na emitorach w zakładach przemysłowych, tworzenie pasów zieleni otaczającej zakłady przemysłowe;
- zwiększanie ekologicznej świadomości społeczeństwa.

Dodatkowo należy wskazać, że Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/36/1/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. wprowadził na obszarze województwa śląskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Uchwała ta określa m.in. rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na obszarze określonym w tej uchwale.

Należy przy tym wskazać również na ustalenia planu ogólnego, które dotyczą dopuszczenia lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w tym elektrowni wiatrowych i elektrowni słonecznych wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, a także magazynami energii.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń, które towarzyszą produkcji energii przez źródła konwencjonalne.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego może wiązać się z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza. Dotyczy to spalin oraz różnorodnych zanieczyszczeń, jakie mogą powstać w wyniku świadczenia usług i produkcji. W przypadku przestrzegania przepisów odrębnych, zmiany te nie spowodują znaczącego wzrostu stężeń zanieczyszczeń zarówno na obszarze objętym opracowaniem, jak i poza nim.

Pogorszenie się standardów powietrza atmosferycznego w wyniku przeznaczenia terenów pod nową zabudowę należy określić jako nieznaczne. Nowe przepisy i standardy z zakresu ochrony środowiska, jak też obecnie stosowane rozwiązania techniczne w zakresie systemów energetycznych i zmniejszająca się energochłonność budynków mają wymierne skutki w zakresie sukcesywnego

ograniczania negatywnego wpływu inwestycji na jakość powietrza atmosferycznego, wynikającego z niskiej emisji.

W efekcie można się spodziewać utrzymania sumarycznego zapotrzebowania na energię i związanej z tym emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w wyniku równoważenia wzrostu zapotrzebowania na energię w wyniku zabudowy nowych terenów inwestycyjnych, poprzez termomodernizację istniejącej zabudowy i modernizację istniejących instalacji.

14.2 Wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, wytwarzanie odpadów, zanieczyszczenie gleby lub ziemi.

Gmina Szczekociny leży w całości w obszarze trzech udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych. Przeważająca część obszaru gminy leży w obszarze GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW). Południowa część gminy znajduje się w granicach GZWP nr 326 Zbiornik Częstochowa (E). Północno-wschodnie fragmenty gminy znajdują się w obrębie GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE).

Na terenie gminy nie ma ustanowionych ani projektowanych obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych. Brak również ustanowionych stref ochrony obejmującej teren ochrony pośredniej.

Realizacja ustaleń planu ogólnego wywierać będzie wpływ na środowisko wodne przede wszystkim w zakresie:

- lokalnych zmian stosunków wodnych – zmniejszenia retencji gruntowej na skutek wprowadzenia zabudowy i utwardzonych nawierzchni z jednoczesnym wzrostem wód odprowadzanych kanalizacją oraz obniżenia zwierciadła wód gruntowych na skutek prowadzenia koniecznych prac ziemnych i budowlanych,
- możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku wprowadzonych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń.

W wyniku zabudowy części terenów oraz rozbudowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych wzrasta poziom drenażu, jak również dochodzi do uszczelnienia powierzchni, które powoduje zmniejszenie infiltracji i retencji gruntowej oraz zasilania wód podziemnych w stosunku do stanu obecnego.

Obecnie trudno jest jednak określić, jak intensywne będzie docelowe zagospodarowanie i ile powierzchni zostanie uszczelnione, trudno jest więc prognozować skalę oddziaływań. Należy jednak w tym miejscu wskazać, że plan ogólny w istotny sposób ogranicza przyrost powierzchni nowych terenów zabudowy w stosunku do ustaleń obowiązującego dotychczas studium.

Określony w ustaleniach planu ogólnego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach, duże ograniczenia dla lokalizacji nowej zabudowy, a także pozostawienie strefy otwartej wolnej od zabudowy na przeważającej części obszaru gminy pozwolą na zachowanie lokalnej retencji oraz ciągłości korytarzy ekologicznych.

Ustalenia planu ogólnego nie mogą określać zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref uwzględniając istniejące uwarunkowania hydrograficzne w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jak i podziemny zasób wodny gminy. Doprecyzowanie zasad odprowadzenia ścieków oraz wód opadowych i roztopowych nastąpi na etapie opracowania planu miejscowego lub w decyzjach o warunkach zabudowy, w taki sposób, aby zagwarantować ochronę gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.

Wody deszczowe z połaci dachowych traktowane są jako wody czyste, niewymagające stosowania jakichkolwiek urządzeń podczyszczających. Natomiast charakterystycznymi wskaźnikami zanieczyszczenia ścieków deszczowych z terenów komunikacji jest zawiesina i substancje ropopochodne; stężenie zanieczyszczeń jest w głównej mierze uzależnione od natężenia ruchu.

Wody opadowe z terenów zabudowy mieszkaniowej z uwagi na niewielkie natężenie ruchu i jego strukturę (wyłącznie pojazdy klasy lekkiej) nie będą stanowić zagrożenia dla jakości środowiska gruntowo – wodnego. Korzystnym rozwiązaniem w aspekcie bilansu wodnego terenu oraz reżimu odbiorników jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych i odprowadzanie wód opadowych na tereny zielone lub ich czasowe magazynowanie, a następnie wykorzystanie dla pielęgnacji terenów zieleni.

W przypadku obszarów, na których prowadzona będzie działalność usługowa i produkcyjna, odprowadzanie wód deszczowych zależne będzie od specyfiki przedsięwzięcia i natężenia koniecznej obsługi komunikacyjnej. Zagrożenie dla jakości wód związane z odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych nie będzie więc większe od tego, które wynika z kierunków zagospodarowania terenu ustalonego w dotychczas obowiązującym studium i planach miejscowych.

Ścieki wprowadzane do wód lub ziemi muszą spełniać wymagania określone przepisami ustawy Prawo wodne, w tym Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311). Obiekty budowlane oraz instalacje, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi muszą odpowiadać wymogom, o których mowa w art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Szczególne znaczenie dla ochrony stosunków wodnych terenu ma zapewnienie efektywnie funkcjonujących terenów zieleni, regulujących obieg wody poprzez retencję gruntową i utrzymujących równowagę wodną w glebie oraz pełniących funkcję ochronną (filtr biologiczny) jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Przeznaczenie terenów pod zabudowę usługową i produkcyjną wiąże się z powstawaniem

odpadów, głównie komunalnych, powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej. Nie wyklucza się również powstawania odpadów niebezpiecznych, związanych z prowadzoną działalnością. Firmy, które będą wytwarzać odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne w znacznych ilościach, określonych w ustawie o odpadach, zobowiązane są do uzyskania stosownych pozwoleń właściwych organów administracji. Unieszkodliwienie odpadów poprodukcyjnych, w tym odpadów niebezpiecznych, winno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z obowiązującym systemem gospodarki odpadami komunalnymi nastąpi wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania. Proces ten przyczyni się znacząco do ograniczenia zagrożeń dla środowiska.

Zastosowanie w pierwszej kolejności systemu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła" oraz odzysku, a następnie unieszkodliwianie odpadów, przyczyni się w znacznym stopniu do ograniczenia ujemnych skutków realizacji ustaleń planu ogólnego na środowisko.

Można założyć, że przyjęty w gminie system zbierania, gromadzenia, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zgodny z zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 733) spowoduje zauważalną poprawę ekologicznych warunków życia jego mieszkańców i wpłynie korzystnie na stan środowiska.

Rozwiązaniami mającymi na celu ochronę gleb i wód przed zanieczyszczeniem jest np. selektywne magazynowanie odpadów w sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczaniem tj. np. w przystosowanych do tego celu kontenerach z zamykanymi otworami wrzutowymi lub w sposób zabezpieczający przed pyleniem, rozwiewaniem lub w inny sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczeniem, szczególnie w przypadku odpadów niebezpiecznych.

Biorąc pod uwagę zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania, przy zachowaniu wymagań zawartych w przepisach odrębnych, nie przewiduje się istotnych zagrożeń dla środowiska wodno-gruntowego w wyniku realizacji jego ustaleń.

14.3 Ochrona powierzchni ziemi.

W obszarze opracowaniem nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, stąd nie występują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w tym zakresie, które należałoby wprowadzić do projektu planu ogólnego.

Zbadanie geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych zgodnie z przepisami odrębnymi nastąpi na etapie sporządzania projektów budowlanych.

14.4 Udokumentowane złoża kopalin.

Na terenie Gminy Szczekociny znajduje się obszar górniczy Brzostek i teren górniczy Brzostek w

obrębie złoża piasków i żwirów Brzostek KN 13155. W wyżej wymienionym obszarze górniczym nie został ustanowiony filar ochronny.

W ustaleniach projektu planu ogólnego w granicach występowania terenu i obszaru górniczego wyznaczono strefę górnictwa SG. W profilu dodatkowym tej strefy dopuszczono również funkcje takie jak:

- teren produkcji z uwagi na prawdopodobną potrzebę lokalizacji ewentualnych składów i magazynów,
- teren zieleni urządzonej,
- teren zieleni naturalnej,
- teren lasu,
- teren wód.

W ustaleniach projektu planu ogólnego na obszarach występowania udokumentowanych złóż kopalin wyznaczono strefy górnictwa SG. W profilu dodatkowym tych stref dopuszczono również funkcje takie jak:

- teren produkcji – w miejscowościach Brzostek, Bógdał, Szczekociny,
- teren zieleni urządzonej,
- teren zieleni naturalnej,
- teren lasu,
- teren wód.

Złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie ustawy prawo geologiczne i górnicze. Poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin oraz ich eksploatacja na terenie gminy może się odbywać na podstawie stosownych koncesji, po spełnieniu wymogów określonych przepisami odrębnymi.

Strefy SG wyznaczone w planie ogólnym znajdują się poza obszarami uzupełnienia zabudowy, doprecyzowanie funkcji określonych w profilu dodatkowym nastąpi więc na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia projektu planu ogólnego nie wprowadzają ograniczeń w zakresie możliwości wykorzystania ww. kopalin.

14.5 Hałas i wibracje.

Realizacja ustaleń planu ogólnego może się wiązać z powstaniem nowych źródeł emisji hałasu.

Największym źródłem hałasu w rejonie obszaru objętego opracowaniem jest ruch samochodów na istniejących drogach krajowych i drodze wojewódzkiej. Źródłem hałasu są również linie kolejowe.

Ograniczenie emisji hałasu w istniejących układach komunikacyjnych i zabudowy jest trudne do osiągnięcia, gdyż lokalizacja terenów zabudowy chronionej w bezpośrednim otoczeniu tras komunikacyjnych w znacznym stopniu ogranicza możliwości ich ochrony akustycznej. Uwarunkowania

lokalizacyjne na badanych terenach w szczególności bliskość zabudowań często utrudnia wykonanie ekranów akustycznych, czy też izolacyjnych pasów zieleni. Istotny wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego ma także nawierzchnia drogi. Z pewnością do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnej przyczyni się również modernizacja dróg i ulic oraz budowa nowych tras komunikacyjnych, przy stosowaniu nawierzchni właściwych dla rzeczywistej prędkości pojazdów.

Do największego ograniczenia uciążliwości akustycznych przyczyni się budowa obwodnicy Szczekocin, która stanowić będzie północną nitkę drogi krajowej nr 78 od miejscowości Grabiec do okolic wsi Goleniowy. Przebieg projektowanej obwodnicy ujęto w strefie komunikacyjnej SK.

Ważne jest również powiększanie terenów zielonych wzdłuż dróg. Do zmniejszenia uciążliwości akustycznych związanych z komunikacją może przyczynić się rozwój komunikacji publicznej oraz ekologicznych form transportu, w tym także budowa ścieżek rowerowych.

Minimalizacji emisji hałasu komunikacyjnego służyć może także budowa ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych, gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych, obsad zielenią izolacyjną i towarzyszącą w postaci dekoracyjnych drzew i krzewów, odpornych na zanieczyszczenia komunikacyjne.

Potencjalnym źródłem hałasu będą natomiast wyznaczone w planie ogólnym obszary usługowe oraz produkcyjne w strefach SU, SH i SP, z uwagi na większą, aniżeli w przypadku zabudowy mieszkaniowej, potrzebę obsługi komunikacyjnej.

Największe powierzchniowo strefy SP zostały wyznaczone w północnej części miasta Szczekociny w sąsiedztwie linii kolejowej, projektowanej obwodnicy i drogi wojewódzkiej. Strefy te zostały wyznaczone jako powiększenie terenów przemysłowych wyznaczonych w obowiązującym planie miejscowym, w oddaleniu od istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej.

Lokalizacja instalacji fotowoltaicznych może być związana z emisją hałasu, jednak nie przewiduje się, żeby hałas ten był ponadnormatywny. Same panele fotowoltaiczne nie powodują żadnego hałasu. Źródłem hałasu może być natomiast infrastruktura towarzysząca, transformatory, inwertery i ewentualne linie elektroenergetyczne. Inwerter wytwarza dźwięk o głośności ok. 18-25 dB. To znaczy, że bezpośrednio przy inwerterze słychać szum o natężeniu zbliżonym do ludzkiego szeptu. Inwertery dużych farm fotowoltaicznych są znacznie głośniejsze i dlatego montowane są w oddzielnych pomieszczeniach, które stanowią osłonę akustyczną, zmniejszającą poziom emitowanego hałasu. Rejony wskazane w planie ogólnym dla lokalizacji instalacji fotowoltaicznych w większości znajdują się w sąsiedztwie istniejących sieci elektroenergetycznych, w związku z tym nie przewiduje się, że zaistnieje konieczność budowy znaczącej ilości dodatkowej infrastruktury energetycznej.

Projektowane elektrownie wiatrowe będą źródłem hałasu akustycznego, emitowanego przez przekładnię i generator (hałas mechaniczny) oraz szum aerodynamiczny (hałas emitowany

przez obracające się łopaty wirnika). Wymaga to zachowania odpowiedniej odległości od zabudowań mieszkalnych. Strefy otwarte, na których zakładana jest możliwość lokalizacji funkcji elektrowni wiatrowych wyznaczone są w planie ogólnym w odległości minimum 700 m od stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową SW, SJ, SZ.

Ewentualna uciążliwość związana z emisją hałasu przez zakłady przemysłowe, a także urządzenia towarzyszące instalacjom fotowoltaicznym może być ograniczona lub wyeliminowana przez:

- realizację nasadzeń zielenią izolacyjną,
- kontynuację stosowania w procesach produkcyjnych i eksploatacyjnych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu,
- odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich stosunkowo niewielkie wymiary, istnieje wiele prostych możliwości ograniczenia emisji do środowiska przez zastosowanie skutecznych rozwiązań technicznych takich jak: tłumiki, obudowy dźwiękochłonne, zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian czy stolarki okiennej pomieszczeń, w których pracują hałasujące maszyny.

Przy zastosowaniu ww. sposobów ograniczenia lub eliminacji uciążliwości hałasu związanego z działalnością usługową i produkcyjną, mając przy tym na uwadze prognozowane nieznaczne pogorszenie się standardów powietrza atmosferycznego w wyniku przeznaczenia terenów pod nową zabudowę można prognozować, że w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego nie pojawi się możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych w zakresie hałasu i zanieczyszczeń.

14.6 Emitowanie pól elektromagnetycznych.

Źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego mogą być naturalne lub antropogeniczne. Naturalne środowisko elektromagnetyczne jest skutkiem procesów zachodzących na Ziemi (wyładowania elektromagnetyczne w atmosferze ziemskiej) lub na Słońcu (promieniowanie elektromagnetyczne Słońca), a także w kosmosie (promieniowanie kosmiczne). Sztuczne środowisko elektromagnetyczne składa się z pól wytwarzanych celowo lub jako produkt uboczny wynikający ze stosowania niektórych urządzeń. Sztuczne źródła promieniowania wysokiej częstotliwości stosowane są m.in. w telekomunikacji, radiolokacji, lecznictwie, diagnostyce i wytwarzają źródła lokalne o wartościach znacznie przewyższających tło naturalne. Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami pól elektromagnetycznych, które mogą mieć istotny wpływ na środowisko są instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje radiowe i telewizyjne.

Realizacja ustaleń planu ogólnego może być źródłem promieniowania elektromagnetycznego, uwarunkowanego dalszym rozwojem infrastruktury technicznej w zakresie napowietrznych linii i

urządzeń elektroenergetycznych oraz dopuszczalną lokalizacją urządzeń radiokomunikacyjnych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej.

Ustawa Prawo ochrony środowiska zawiera podstawowe regulacje prawne, dotyczące ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z art. 121 tej ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska przez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do wartości dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Projektant i użytkownik urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne ma obowiązek stosowania technicznych i organizacyjnych środków eliminujących zagrożenia środowiska i zdrowia ludzi. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448) określa dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Są one zależne od częstotliwości i rodzaju pracy źródeł. Przez tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową rozumie się tereny, dla których taką funkcję przewidziano w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenach, które zostaną przeznaczone w planie na cele zabudowy mieszkniowej będzie mogła powstawać infrastruktura telekomunikacyjna o nieznacznym oddziaływaniu, w rozumieniu art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2010 roku o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 311).

Na pozostałych terenach będą mogły powstawać instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia określonego rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.) na etapie lokalizacji oraz budowy tego rodzaju obiektów inwestor jest lub może być zobowiązany przez odpowiedni organ ochrony środowiska do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Oddanie do użytkowania stacji bazowej wymaga uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych do środowiska, na podstawie przeprowadzonych wstępnych pomiarów wielkości emisji z instalacji. Poziom pól elektromagnetycznych nie może przekraczać wartości dopuszczalnych określonych w obowiązujących przepisach szczególnych, przy czym inne poziomy pól elektromagnetycznych obowiązują dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, a inne dla pozostałych terenów - jak dla miejsc dostępnych dla ludzi.

W obszarze objętym opracowaniem będą mogły powstawać urządzenia wytwarzające energię z

odnawialnych źródeł energii.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla instalacji fotowoltaicznej będą: stacje transformatorowe, linie średniego napięcia oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych.

Instalacja fotowoltaiczna wytwarza stałe pole magnetyczne, ponieważ w wyniku przepływu prądu w przewodniku, tworzy się wokół niego pole magnetyczne. Wartość natężenia pola magnetycznego w powietrzu dla instalacji modułów fotowoltaicznych, to zgodnie z dostępnymi opracowaniami zaledwie ułamek naturalnego promieniowania magnetycznego ziemi oraz jeszcze mniejszy ułamek dopuszczalnego poziomu wg Rozporządzenia Ministra Środowiska. Pole modułów fotowoltaicznych nie ma najmniejszego wpływu elektromagnetycznego na otaczające środowisko oraz ludzi.

Rejony wskazane w planie ogólnym dla lokalizacji elektrowni słonecznych w większości znajdują się w sąsiedztwie istniejących sieci elektroenergetycznych średnich lub wysokich napięć i istniejącego głównego punktu zasilania miasta Szczekociny, w związku z tym nie przewiduje się, że zaistnieje konieczność budowy znaczącej ilości dodatkowej infrastruktury energetycznej.

Przebieg linii elektroenergetycznej 220 kV relacji: Kielce-Łośnice przez obszar miejscowości Goleniowy w gminie Szczekociny uwzględniono poprzez wyznaczenie w pasie technologicznym o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii 220kV w obu kierunkach):

- strefy otwartej SO,
- strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ i strefy produkcji rolniczej SR w miejscach istniejącej zabudowy znajdującej się w sąsiedztwie linii.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Mając na względzie istniejące regulacje prawne, wymagające zachowania odpowiednich stref bezpieczeństwa dla stałego pobytu ludzi, można przewidywać, że promieniowanie elektromagnetyczne pochodzące od sieci i urządzeń dopuszczonych planem nie będzie w istotny sposób oddziaływać na środowisko naturalne oraz zdrowie ludzi.

14.7 **Ryzyko wystąpienia poważnej awarii.**

Ustawa Prawo ochrony środowiska definiuje pojęcie poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zagrożenia środowiska albo prowadzące do powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 138) określa rodzaje i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Gminy Szczekociny nie znajdują się zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W obszarze objętym opracowaniem ewentualnym zagrożeniem dla środowiska mogą być również wypadki komunikacyjne i awarie pojazdów przewożących tranzytem materiały niebezpieczne.

Nie można również wykluczyć awarii związanej z wypadkami komunikacyjnymi pojazdów ciężarowych, transportujących materiały niebezpieczne. Zarządcy drogi są zobowiązani do stałego monitorowania i kontroli tras przejazdu samochodów przewożących substancje niebezpieczne, tak by nie przebiegały one przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i obszary cenne przyrodniczo.

W wyniku różnych czynników występuje także możliwość uszkodzenia instalacji energetycznych, ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych. Awarie tych urządzeń mogą utrudnić funkcjonowanie gospodarstw domowych i zakładów pracy, mogą sparaliżować komunikację, czy też prowadzenie działań ratowniczych.

W obszarze gminy nie występuje obecnie sieć gazowa.

14.8 Klimat.

Realizacja ustaleń planu ogólnego wydaje się mieć niewielki wpływ na klimat obszaru opracowania, jak również na lokalne warunki klimatyczne. Z uwagi na istniejące zainwestowanie terenu, nieznaczny wpływ o miejscowym zasięgu wystąpi w nowych obszarach wskazanych pod zainwestowanie, a zwłaszcza pod tereny nowej zabudowy. W najbliższym sąsiedztwie zabudowy i dużych powierzchni o utwardzonej nawierzchni (drogi, parkingi) należy oczekiwać wzrostu średnich temperatur i spadku wilgotności powietrza.

Kształtowaniu właściwych warunków przewietrzania terenu, szczególnie w związku z wprowadzeniem źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych służyć będą tereny zieleni towarzyszącej zabudowie, poprzez dynamizowanie ruchów pionowych powietrza. Efektywnie funkcjonujące tereny zieleni pozwolą również na regenerację powietrza, pełniąc funkcję biologicznego filtru. Podsumowując, nie należy oczekiwać niekorzystnych zmian mikro- i mezoklimatu analizowanego obszaru.

14.9 Przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie, przekształcenia środowiska kulturowego.

Na obszarze opracowania nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, w związku z ich posadowieniem i fundamentowaniem. W ten sposób powstają nowe, antropogeniczne formy terenu, takie jak zwałowiska,

nasypy, powierzchnie niwelowane.

Zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego w obszarze gminy zostały wyznaczone strefy planistyczne umożliwiające lokalizację nowej zabudowy na zasadzie uzupełnienia istniejącego układu osadniczego. Strefy planistyczne wyznaczone w planie ogólnym wprowadzają również ograniczenia dopuszczonych zabudowań w planie ogólnym. Takimi strefami są strefy otwarte SO, w których nie ustalono dodatkowych funkcji związanych z zabudową w profilu dodatkowym.

Wyznaczone w planie ogólnym obszary uzupełnienia zabudowy obejmują część zabudowy istniejącej, która spełniała warunki określone przepisami i jej najbliższe sąsiedztwo. Wyznaczenie tych obszarów przyczyni się do ograniczenia niekontrolowanego rozlewania się zabudowy na tereny otwarte cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, a także w znacznym stopniu ograniczyć nieracjonalne przekształcenia powierzchni ziemi.

Ustalenia planu ogólnego dla poszczególnych stref planistycznych zawierają określenie parametrów i wskaźników kształtowania poszczególnych rodzajów zabudowy oraz zagospodarowania terenu, aby zapewnić właściwe „wkomponowanie" nowych inwestycji w przestrzeń wsi. Przyjęte parametry minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej wynika z analiz istniejącego zagospodarowania terenu.

Nowo projektowane obszary zabudowy stanowią kontynuację lub uzupełnienie istniejącej zabudowy, co w efekcie pozwoli na racjonalne zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni.

Należy w tym miejscu podkreślić, że doprecyzowanie ustaleń planu ogólnego nastąpi na etapie planu miejscowego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy, gdzie zawarte będą ustalenia dotyczące rozplanowania nowych obiektów, linii zabudowy, skali i bryły i użytych materiałów.

Obiekty usługowe i produkcyjne, adaptowane i noworealizowane dla zminimalizowania negatywnych skutków, winny się charakteryzować dbałością o estetykę zagospodarowania terenu (rozwiązania w zakresie brył obiektów i detalu architektonicznego, materiały wykończeniowe, kolorystyka, zagospodarowanie otoczenia).

W ustaleniach planu ogólnego wskazano możliwość lokalizacji funkcji elektrowni wiatrowych w 7 strefach otwartych SO znajdujących się w miejscowości Ołudza, Wólka Starzyńska, Starzyny (w 4 strefach otwartych SO) oraz w strefie SO na granicy miejscowości Starzyny i Drużykowa.

Plan ogólny w tym zakresie określa tylko potencjalną możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowej, ponieważ zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 317) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Wyznaczone strefy zachowują wymagane odległości od istniejących budynków mieszkalnych, a także zostały wyznaczone poza:

- wszelkimi obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13),
- krajobrazami priorytetowymi,
- korytarzami ekologicznymi ssaków drapieżnych, kopytnych, ptaków, nietoperzy oraz poza korytarzem spójności obszarów chronionych.

Projektowane elektrownie wiatrowe mogą wpłynąć na krajobraz obszaru, choć na samym terenie inwestycji nie znajdują się ustawowe formy ochrony krajobrazu. Wpływ planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych na naturalne ukształtowanie terenu, krajobraz oraz środowisko kulturowe gminy Szczekociny jest zróżnicowany i dotyczy głównie bezpośredniej ingerencji w miejscu posadowienia turbin oraz wizualnej zmiany estetyki terenu.

Obszary planowanych inwestycji związanych z elektrowniami wiatrowymi cechują się równinnym ukształtowaniem terenu. Realizacja zespołu elektrowni wiatrowych spowoduje konieczność wykonania robót ziemnych (wykopy), co wynika z konieczności budowy odpowiednich fundamentów. Budowa elektrowni wymagać będzie również przygotowania drogi dojazdowej i tymczasowego placu manewrowego dla ciężkich dźwigów. Planowane zmiany ukształtowania terenu będą dotyczyły głównie robót związanych z fundamentami, drogami i infrastrukturą techniczną. Na pozostałych terenach przekształcenia ziemi zostaną zachowane i niezmienione.

Lokalizacja zespołu elektrowni wiatrowych spowoduje zmianę krajobrazu poprzez wprowadzenie dużych przekształceń. Elektrownie wiatrowe ze względu na swoją wysokość i formę stanowią bardzo silną i sztuczną dominantę w krajobrazie. Zmiany będą miały charakter wizualno-estetyczny. Na terenie przeznaczonym pod budowę elektrowni wiatrowych nie znajdują się obszary i obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków. W obszarach planowanych inwestycji i w ich sąsiedztwie nie zidentyfikowano również innych istniejących obiektów o wartości historycznej i kulturowej, wymagających ochrony. Ze względu na uwarunkowania krajobrazowe przy realizacji inwestycji należy uwzględnić fakt, aby elektrownie wiatrowe zajmowały jak najmniejszą powierzchnię i nie przesłaniały innych elementów krajobrazowych.

W profilu dodatkowym strefy SR w południowej części miasta Szczekociny określono funkcję biogazowni. Strefa ta jest położona w oddaleniu od terenów zabudowy mieszkaniowej, w związku z tym nie prognozuje się, aby była źródłem uciążliwości dla mieszkańców gminy. Jej lokalizacja nie jest eksponowana w krajobrazie.

Funkcja elektrowni wodnych została określona w miejscach 3 istniejących elektrowni wodnych na rzece Pilicy. Nie wyznaczano w planie ogólnym stref dla lokalizacji nowych funkcji z zakresu energetyki wodnej. Z tego względu nie prognozuje się zagrożeń związanych z przekształceniem naturalnej rzeźby koryt rzecznych, w tym regulowaniem, prostowaniem, zmianami przebiegu koryta, umacnianiem brzegów lub z koniecznością wycinania drzew porastających brzegi.

Ewentualna lokalizacja systemów fotowoltaicznych nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska naturalnego. Systemy te nie stanowią źródła zanieczyszczeń emitowanych do środowiska.

Działanie systemów fotowoltaicznych nie powoduje emisji gazów, produkcji odpadów i nie powoduje bezpośredniego zagrożenia zdrowia ludzi. Przedsięwzięcia tego rodzaju nie będą stanowiły uciążliwości zarówno w fazie realizacji, jak też w fazie eksploatacji. Bezpośrednie oddziaływania będą miały zasięg lokalny i ograniczą się do terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. Inwestycja w zakresie lokalizacji instalacji fotowoltaicznej nie będzie wymagała prac gruntowych odbiegających od standardowych prac wykonywanych dotychczas w ramach prac rolnych. Nie przewiduje się też budowy dróg dojazdowych i placów, niwelacji terenu oraz przemieszczania mas ziemnych. Instalacje fotowoltaiczne nie będą stanowić dominanty wysokościowej ani krajobrazowej. Wysokość instalacji fotowoltaicznej przeważnie nie przekracza wysokości budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Analizując wpływ planowanych inwestycji na walory krajobrazowe należy zwrócić uwagę na fakt, że zabudowa systemami fotowoltaicznymi może stanowić ingerencję w krajobraz na określony okres czasu np. na około 25 lat. Po demontażu urządzeń i rekultywacji terenu krajobraz powróciłby do stanu pierwotnego i byłby w takim samym stanie dostępny dla kolejnych pokoleń.

W audycie krajobrazowym dla województwa śląskiego przyjętym uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. na terenie Gminy Szczekociny zostały wyznaczone następujące krajobrazy priorytetowe, oznaczonych kodami: 24-342.13-016, 24-342.14-002, 24-342.14-033.

Krajobraz priorytetowy 24-342.13-016 „Irządze" obejmuje na terenie gminy Szczekociny miejscowość Siedliska i części miejscowości Tęgobórz, Grabiec, Bonowice. W obszarach tych miejscowości wyznaczone zostały:

- strefy otwarte SO,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW,
- strefy komunikacyjne SK,
- strefa usługowa SU,
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefy produkcji rolniczej SR.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają rekomendacje określone w audycie dla ww. krajobrazu, w

tym w szczególności poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz nie wyznaczanie stref otwartych z możliwością lokalizacji elektrowni słonecznych lub wiatrowych. Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, z zabudową wielorodzinną SW oraz z zabudową zagrodową SZ zostały wyznaczone w obszarach uzupełnienia zabudowy, z uwzględnieniem zlokalizowanej tam istniejącej zabudowy. Wyznaczone zostały również strefy produkcji rolniczej SR, które obejmują istniejącą zabudowę rolniczą o funkcji innej niż mieszkaniowa. W obszarze krajobrazu priorytetowego nie występują obszary korytarzy ekologicznych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych, ani korytarze spójności obszarów chronionych.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają również rekomendacje dla krajobrazu priorytetowego kod: 24-342.14-002 „Koniecpol", w tym w szczególności poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz nie wyznaczanie stref otwartych z możliwością lokalizacji elektrowni słonecznych lub wiatrowych. Strefy z funkcją elektrowni wodnej zostały wyznaczone wyłącznie w miejscu, gdzie znajdują się istniejące elektrownie wodne.

W obszarze krajobrazu priorytetowego zostały zachowane połączenia ekologiczne w ramach korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych. W obrębie tych korytarzy nie zostały wyznaczone nowe tereny zabudowy za wyjątkiem obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w oparciu o istniejącą zabudowę, a także stref zieleni i rekreacji SN, które z założenia będą terenami o zwiększonym udziale powierzchni biologicznie czynnej (minimum 50%).

W obszarze krajobrazu priorytetowego zostały zachowane połączenia ekologiczne w ramach korytarza spójności obszarów chronionych. W obrębie tego korytarza wyznaczone zostały strefy dla nowej zabudowy na zasadzie jej uzupełnienia w obszarach uzupełnienia zabudowy, które nie wpłyną w znaczący sposób na zachowanie połączeń ekologicznych.

W obszarze korytarza spójności obszarów chronionych w planie ogólnym wyznaczono również strefy dla projektowanej zabudowy - strefy gospodarcze 8SP, 17SP, strefę usługową 69SU i strefę infrastrukturalną 8SI. Strefa infrastrukturalna 8SI obejmuje obszar planowanej oczyszczalni ścieków dla miasta Szczekociny, dla której została już wydana decyzja o warunkach zabudowy. Strefy 8SP, 17SP i 69SU zostały wyznaczone w obszarze sąsiadującym z projektowanym węzłem komunikacyjnym skrzyżowania projektowanej obwodnicy w ciągu drogi krajowej 78 z drogą krajową DK46. Realizacja planowanej obwodnicy wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie korytarza spójności obszarów chronionych, tzn. część obszaru odcięta przez obwodnicę utraci możliwość pełnienia funkcji korytarza ekologicznego. Strefy 8SP, 17SP i 69SU wyznaczone zostały właśnie w tych obszarach, które nie będą mogły już pełnić funkcji korytarza. Powierzchnia stref 8SP i 17SP została zmniejszona i odsunięta od koryta Krztyni o odległość od 35 m do 75 m. Utworzona została w ten sposób strefa buforowa od cieku, która w dalszym ciągu będzie pełniła funkcję korytarza. W strefach 8SP i 17SP zwiększony został także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - w strefie 8SP do 30%.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają również rekomendacje dla krajobrazu priorytetowego 24-342.14-033 „Szczekociny", poprzez wyznaczenie odpowiednich stref planistycznych na obszarze miasta Szczekociny i ograniczenie rozpraszania zabudowy.

Biorąc pod uwagę rozwiązania planu ogólnego oraz po przeanalizowaniu istotnych cech krajobrazu na analizowanym terenie można wnioskować o braku negatywnego oddziaływania na ten element środowiska przyrodniczego.

14.10 Ocena wpływu ustaleń planu ogólnego na świat roślin i zwierząt oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Ochrona środowiska na obszarze objętym opracowaniem wynika z ustaleń planu ogólnego dotyczących udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego w poszczególnych strefach planistycznych oraz na wyznaczeniu stref otwartych, dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej.

Plan ogólny zachowując istniejące skupiska leśne, tereny wód oraz znaczne powierzchnie terenów otwartych w strefach SO, pozwoli na utrzymanie ciągłości biologicznej w gminie (w tym zachowanie korytarzy ekologicznych i terenów objętych ochroną przyrody).

Przez obszar gminy Szczekociny biegną korytarze ekologiczne wyznaczone w „Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego" (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015):

- korytarze ekologiczne ssaków drapieżnych – korytarz D/JURA-PILICA biegnący na południe od miasta Szczekociny i korytarz D/JURA-N biegnący na północ od miasta, obszar newralgiczny tych korytarzy znajduje się na wschód od miasta. Przebiegi tych korytarzy pokrywają się z przebiegiem korytarzy ssaków kopytnych,
- korytarze ekologiczne ssaków kopytnych – korytarz K/JURA-PILICA biegnący na południe od miasta Szczekociny i korytarz K/PILICA-N biegnący na północ od miasta, obszar newralgiczny tych korytarzy znajduje się na wschód od miasta,
- korytarze spójności obszarów chronionych – M6 „Pilica" oraz M7 „Kępina-Suchy Młyn",
- korytarz ekologiczny dla ryb – „Korytarz rzeki Pilica", wraz z obszarami rdzeniowymi w obrębie dopływów rzeki Pilicy, np. w ciągu rzeki Krztyni, Żebrówki,
- korytarz ekologiczny ptaków Dolina górnego biegu Pilicy (od Szczekocin po Okołowice) – obejmujący prawie cały obszar gminy, za wyjątkiem północno-wschodnich i południowo-zachodnich fragmentów jej obszaru. Na terenie gminy znajduje się też obszar przystankowy Kompleks stawów w Szczekocinach,
- korytarze chiropterologiczne (korytarze łączące) wzdłuż dolin rzeki Pilica oraz Krztynia.

Wg etapu I (2005 r.) projektu realizowanego przez Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk (IBS PAN), na terenie gminy znajdują się również korytarze ekologiczne Dolina Nidy oraz Częstochowa wschód. W ramach etapu II nn. Projektu (2012 r.) przeprowadzono aktualizację występowania korytarzy ekologicznych - aktualnie w obrębie gminy wyznaczono korytarz ekologiczny GKPdC-10A „Bory Stobrawskie – Lasy Przedborskie".

Określone w projekcie planu ogólnego zagospodarowanie terenów w obrębie korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych, ssaków kopytnych i korytarza spójności obszarów chronionych nie wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie tych korytarzy.

Strefy planistyczne wyznaczone w planie ogólnym zachowują połączenia ekologiczne w obrębie korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych. W obrębie tych korytarzy ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych, których obszar pokrywa się prawie w całości na terenie gminy Szczekociny, w planie ogólnym zostały wyznaczone strefy planistyczne umożliwiające lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej wyłącznie na zasadzie uzupełnienia zabudowy w obszarach uzupełnienia zabudowy. Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone w oparciu o istniejącą zabudowę, przez co ich wpływ na zachowanie połączeń ekologicznych w ramach korytarza nie będzie istotny. W obrębie korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych wyznaczone zostały również strefy zieleni i rekreacji SN, które z założenia będą terenami o zwiększonym udziale powierzchni biologicznie czynnej (minimum 50%), a także strefy produkcji rolniczej SR. W obrębie ww. korytarzy ekologicznych wyznaczona została również strefa gospodarcza 15SP, która obejmuje obszar położony w granicach miasta Szczekociny, pomiędzy projektowaną obwodnicą, istniejącą drogą wojewódzką i linią kolejową. Z racji położenia w newralgicznym miejscu skrzyżowania szlaków komunikacyjnych w obszarze tym już w chwili obecnej możliwości zachowania połączeń ekologicznych są ograniczone, a w wyniku realizacji planowanej obwodnicy stan ten jeszcze bardziej się pogorszy. Projektowana obwodnica praktycznie odcina w rejonie strefy 15SP fragment korytarza, uniemożliwiając jego funkcjonowanie.

W obszarze korytarza spójności obszarów chronionych M6 „Pilica" oraz M7 „Kępina-Suchy Młyn" również zostały zachowane połączenia ekologiczne w ramach stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym. W obrębie korytarza wyznaczone zostały przede wszystkim strefy dla nowej zabudowy na zasadzie jej uzupełnienia w obszarach uzupełnienia zabudowy, które nie wpłyną w znaczący sposób na zachowanie połączeń ekologicznych. Strefy gospodarcze SP wyznaczone są w północnej części miasta Szczekociny, w sąsiedztwie linii kolejowej, projektowanej obwodnicy i drogi wojewódzkiej, a także w części północno-zachodniej, w obszarze sąsiadującym z projektowanym węzłem komunikacyjnym w rejonie projektowanej obwodnicy. Realizowana obwodnica również w tym miejscu zmienia warunki funkcjonowania korytarzy ekologicznych, przez co niektóre fragmenty korytarza zostaną odcięte i utracą możliwość pełnienia funkcji szlaku migracyjnego dla zwierząt. W tym rejonie w planie ogólnym wyznaczono strefy dla projektowanej zabudowy - strefy gospodarcze 8SP, 17SP, strefę usługową 69SU i strefę infrastrukturalną 8SI.

Strefa infrastrukturalna 8SI obejmuje obszar planowanej oczyszczalni ścieków dla miasta Szczekociny, dla której została już wydana decyzja o warunkach zabudowy. Strefy 8SP, 17SP i 69SU zostały wyznaczone w obszarze bezpośrednio sąsiadującym z projektowanym węzłem komunikacyjnym skrzyżowania projektowanej obwodnicy w ciągu drogi krajowej 78 z drogą krajową DK46. Realizacja planowanej obwodnicy wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie korytarza spójności obszarów chronionych w tym miejscu. Budowane nasypy dla przeprowadzenia obwodnicy spowodują, że funkcjonowanie korytarza będzie ograniczone do obszaru, w którym biegną cieki Krztynia i Pilica. Część obszaru odcięta przez obwodnicę utraci możliwość pełnienia funkcji korytarza ekologicznego. Strefy 8SP, 17SP i 69SU wyznaczone zostały właśnie w tych obszarach, które nie będą mogły już pełnić funkcji korytarza. Powierzchnia stref 8SP i 17SP została zmniejszona i odsunięta od koryta Krztyni o odległość od 35 m do 75 m. Utworzona została w ten sposób strefa buforowa od cieku, który w dalszym ciągu będzie pełniła funkcję korytarza.

W strefach 8SP i 17SP zwiększony został także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w strefie 8SP do 30%. Zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego węzła drogowego pod funkcje związane z zabudową w projektowanych w planie ogólnym strefach SP, pomimo położenia w obrębie korytarza ekologicznego, nie będzie stanowiła przyczyny pogorszenia drożności struktur migracyjnych dla zwierząt.

Oprócz ujęcia w planie ogólnym strefy dla projektowanego przebiegu obwodnicy, nie projektuje się żadnych dróg, które mogłyby stanowić nowe bariery dla przyrody ożywionej.

Na etapie planu miejscowego opracowywanego zgodnie z ustaleniami przedmiotowego planu ogólnego może nastąpić konkretyzacja przeznaczenia danego terenu poprzez taki wybór funkcji z katalogu ustalonego w profilu strefy planistycznej wyznaczonej w planie ogólnym, aby nie ingerować w obszary cenne przyrodniczo i zachować drożność korytarzy ekologicznych.

Z punktu widzenia potrzeb ochrony korytarzy migracyjnych istotny jest fakt, że w każdej strefie planu ogólnego znajduje się funkcja terenu lasu i terenu zieleni naturalnej, co pozwoli na etapie opracowywanych planów miejscowych ustalić takie przeznaczenie terenu, które będzie uwzględniało zachowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, niezbędnych dla utrzymania ciągłości przestrzennej obszarów biologicznie czynnych, a także zachowanie naturalnego zróżnicowania występujących ekosystemów: łąkowych, przywodnych i leśnych.

Określone w projekcie planu ogólnego zagospodarowanie terenów w obrębie korytarza ekologicznego ryb wraz z obszarami rdzeniowymi nie wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie tego korytarza.

W obrębie korytarza ekologicznego ryb plan ogólny nie wprowadza nowego zagospodarowania, które mogłoby spowodować pogorszenie warunków funkcjonowania korytarza. Z uwagi na występujące wzdłuż rzek obszary szczególnego zagrożenia powodzią w obszarach sąsiadujących z

ciekiem zasadniczo wyznaczone zostały strefy otwarte SO. Wyznaczone zostały też strefy zieleni i rekreacji SN, przy czym z uwagi na położenie tych stref w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w strefach tych nie jest przewidziana możliwość lokalizacji budynków. W miejscach, w których znajduje się istniejąca zabudowa zostały wyznaczone strefy SJ z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ i strefy produkcji rolniczej SR. Strefy te obejmują istniejącą zabudowę i nie umożliwiają lokalizacji nowych budynków. Granice tych stref określone w planie ogólnym umożliwią jedynie przekształcenia istniejącej zabudowy, nie przewiduje się więc zmiany warunków funkcjonowania korytarza ekologicznego ryb w odniesieniu do tej strefy.

W planie ogólnym wyznacza się strefy dla funkcji elektrowni wodnych. Strefy te zostały określone w miejscach 3 istniejących elektrowni wodnych na rzece Pilicy:

- na granicy miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłęk w strefie otwartej SO i w strefie produkcji rolniczej SR,
- na terenie miasta Szczekociny w strefie otwartej SO i w strefie produkcji rolniczej SR,
- na terenie miasta Szczekociny w rejonie parku przy pałacu w strefie otwartej SO.

Strefy planistyczne wyznaczone w planie ogólnym nie przewidują zagospodarowania terenu, które mogłoby być związane z przekształceniem naturalnej rzeźby koryt rzecznych. Poza już funkcjonującymi elektrowniami wodnymi nie wyznacza się nowych stref umożliwiających lokalizację takich funkcji, które mogłyby wpływać negatywnie na funkcjonowanie korytarza ekologicznego ryb.

Przeważająca część obszaru gminy znajduje się w obrębie korytarza ekologicznego ptaków Dolina górnego biegu Pilicy (od Szczekocin po Okołowice).

Na terenie gminy znajduje się też obszar przystankowy Kompleks stawów w Szczekocinach, w obrębie którego w planie ogólnym wyznaczono strefy produkcji rolniczej SR, które obejmują istniejące stawy hodowlane. W strefach tych określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 95% i maksymalny udział powierzchni zabudowy 0%. Analizując położenie nowych obszarów zabudowy projektowanych w planie ogólnym na tle korytarza ornitologicznego można stwierdzić, że zabudowa ta nie będzie na tyle intensywna, aby spowodować powstanie barier ekologicznych i w jakikolwiek sposób ograniczyć możliwości migracyjne ptaków.

W obrębie korytarza ekologicznego ptaków Dolina górnego biegu Pilicy (od Szczekocin po Okołowice) nie wyznaczono stref umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych.

Funkcja elektrowni wiatrowych została określona w miejscu możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych, w 7 strefach otwartych SO znajdujących się w miejscowości Ołudza, Wólka Starzyńska, Starzyny (w 4 strefach otwartych SO) oraz w strefie SO na granicy miejscowości Starzyny i Drużykowa. Strefy otwarte, w których w profilu dodatkowym określono funkcję elektrowni wiatrowych zostały wyznaczone:

- z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych,
- poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- poza obszarem strefy ochronnej radaru meteorologicznego Brzuchania, obejmującej tereny położone w promieniu 30 km od radaru,
- poza obszarem przestrzeni powietrznej wykorzystywanej przez lotnictwo wojskowe tj. — Trasa Lotnictwa Wojskowego: MRT 156 (MRT — Military Route),
- poza obszarami gruntów rolnych klasy I-III,
- poza obszarami gruntów leśnych,
- poza granicami krajobrazów priorytetowych wyznaczonych w audycie krajobrazowym dla województwa śląskiego,
- poza obszarami korytarzy ekologicznych dla ptaków i nietoperzy.

Problemy istotne z punktu widzenia realizacji przedsięwzięcia to te dotyczące ornitofauny i chiropterofauny. W przypadku ptaków i nietoperzy istnieje ryzyko śmiertelnych zderzeń z elementami wiatraków, fragmentacji i przekształceń siedlisk, zmiany wzorców wykorzystania terenu przez ptaki oraz tworzenia efektu bariery.

W pobliżu obszaru planowanej inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych (około 0,5 km na zachód) znajduje się obszar Natura 2000 „Dolina Górnej Pilicy", który jest ważnym miejscem rozrodu dla kluczowych gatunków ptaków (m.in. łabędź krzykliwy, bielik, błotniak stawowy, bąk, bocian czarny, rycyk, derkacz, rybitwa białoczelna). Należy również wziąć pod uwagę bliskie sąsiedztwo proponowanego obszaru specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 „Niecka Włoszczowska", która znajduje się w rejonie doliny Pilicy, 1 km na zachód od obszaru planowanych inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych. W ostoi obserwowano 49 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 32 lęgowe. 39 gatunków wymienionych jest w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt", 7 z nich gnieździ się na terenie ostoi. Niecka Włoszczowska stanowi ważne miejsce rozrodu bąka, bociana czarnego, łabędzia krzykliwego, błotniaka stawowego i derkacza. Liczebność łabędzia krzykliwego przekracza 1% populacji krajowej, jest to jednocześnie jedno z najbardziej na południe wysuniętych miejsc lęgowych tego gatunku w Polsce. Obfitość zbiorników wodnych w ostoi sprzyja migracji wielu gatunków ptaków wodno-błotnych. Podczas wędrówki wiosennej duże koncentracje wykazują tu m.in. batalion (do 1 500 os.) i łęczak (do 1 000 os.), jesienią licznie pojawia się czapla biała (do 180 os.). W skali regionalnej ostoja stanowi ważne miejsce lęgowe żurawia i błotniaka stawowego. Doliny rzek Pilicy i Białej Nidy stanowią miejsce zimowania błotniaka zbożowego i bielika.

Kluczowymi zagrożeniami w ostoi są:

- zbyt wczesne koszenie, jeszcze przed wyprowadzeniem młodych przez rycyka, kulika wielkiego, czajkę i derkacza;
- zaniechanie użytkowania, przez co następuje sukcesja w kierunku wierzbowych zakrzewień; bądź zbiorowisk leśnych, w konsekwencji czego duże połacie łąk ulegają rozdrobnieniu;

- przekształcanie części kompleksów stawowych w zbiorniki pozbawione trzcinowisk i szuwarów, co powoduje zanik miejsc lęgowych dla ptaków wodnych.

Innymi ważnymi zagrożeniami w ostoi są:

- czyszczenie sieci kanałów i rowów melioracyjnych, obniżanie poziomu wód;
- nasadzenia gatunków niezgodne z typem siedliska; zalesianie łąk i muraw;
- przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne, chemizacja rolnictwa;
- całkowite zaprzestanie użytkowania niektórych kompleksów stawowych powodujące zarośnięcie, a w konsekwencji zubożenie liczby siedlisk wodnych na terenie ostoi;
- presja urbanizacyjna w dolinach rzek.

Lokalizacja planowanych inwestycji związanych z elektrowniami wiatrowymi nie będzie stanowiła źródła wyżej wymienionych zagrożeń dla Ostoi. Obszary planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych znajdują się poza obszarem projektowanej ostoi i mimo bliskości tego obszaru, nie przewiduje się negatywnego wpływu lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych na populacje ptaków migrujących, w rejonie doliny Pilicy.

Na przeważającej części obszaru gminy, przez który przebiega korytarz chiropterologiczny (korytarz łączący) wzdłuż dolin rzeki Pilica oraz Krztynia wyznaczone zostały strefy otwarte SO. Wyznaczenie strefy otwartej zapobiega rozpraszaniu się zabudowy i ingerencji w obszary objęte ochroną. Takie podejście chroni naturalny charakter terenów leśnych, dolin rzecznych i zadrzewień śródpolnych, które stanowią kluczowe korytarze ekologiczne oraz tereny żerowania dla nietoperzy.

W Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd, który znajduje się w odległości ok. 11 km na zachód od planowanej inwestycji występuje bogata pod względem jakościowym i ilościowym fauna nietoperzy, wśród których znajduje się wiele rzadkich gatunków. W obszarze objętym planowaną lokalizacją elektrowni nie występują tereny leśne i zadrzewienia śródpolne, które stanowią kluczowe korytarze ekologiczne oraz tereny żerowania dla nietoperzy. Z tego względu, a także z uwagi na znaczną odległość planowanych inwestycji od obszaru potwierdzonego występowania nietoperzy nie przewiduje się, aby projektowana inwestycja zespołu elektrowni wiatrowych mogła wywołać negatywny wpływ na chiropterofaunę.

Naturalne korytarze ekologiczne, związane z rzekami Pilica i jej dopływami, przebiegają w odległości około 3,5 km od obszarów potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych. W strefach możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych nie znajdują się również stawy rybne lub inne zbiorniki wodne, które mogłyby stanowić potencjalne miejsce gniazdowania kluczowych gatunków ptaków (jak bąk czy błotniak stawowy). Rzeki Pilica wraz z dopływami, będąca korytarzami ekologicznymi, jest siedliskiem gatunków związanych z wodą. Obszar Natura 2000 „Dolina Górnej Pilicy" ma znaczenie dla ochrony

wielu gatunków, w tym ryb i organizmów wodnych, takich jak minóg ukraiński i głowacz białopłetwy.

Inwestycje w zakresie elektrowni wiatrowych są zlokalizowane poza terenem wód powierzchniowych. Nie prognozuje się bezpośredniego negatywnego wpływu farm wiatrowych na migrację ryb w obrębie korytarza ekologicznego rzeki Pilica, wraz z obszarami rdzeniowymi.

W rejonie analizowanych miejsc lokalizacji elektrowni nie występują również obszary leśne. Teren inwestycji obejmują głównie pola uprawne, z dominującymi glebami IV i V klasy bonitacyjnej, co jest uznawane za predyspozycję do rozwoju tej funkcji terenu. Planowana lokalizacja skutkować będzie zmianami w szacie roślinnej spowodowanymi likwidacją zbiorowisk segetalnych, które towarzyszą uprawom na tym terenie.

Lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. W celu ograniczenia negatywnego wpływu na nietoperze, na etapie przedrealizacyjnym planowanej inwestycji proponuje się przeprowadzenie monitoringu chiropterologicznego. Zakres badań powinien obejmować co najmniej 31 kontroli w okresie od końca marca do połowy listopada. Monitoring ma być prowadzony zgodnie z najlepszą dostępną techniką badań. Monitoringiem takim należy objąć teren w odległości do 1 km od lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

Dla planowanej inwestycji zespołu elektrowni wiatrowych proponuje się również przeprowadzenie rocznego monitoringu ornitologicznego, opartego na najlepszej dostępnej metodyce badań. Monitoring ten powinien być prowadzony ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich okresów fenologicznych. Przedmiotem obserwacji powinny być przede wszystkim gatunki ptaków i ich liczebność, a także w odniesieniu do ptaków obserwowane w locie również wysokość przelotu w rozbiciu na 3 pułapy (do wysokości dolnego zakresu pracy śmigła, w strefie pracy śmigła, powyżej śmigła w stanie wzniesienia) i kierunek przelotu.

Zakres badań powinien obejmować:

- badania punktowe natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki w celu oszacowania natężenia przelotów (lokalnych i długodystansowych) ptaków w przestrzeni powietrznej, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków o wysokiej kolizyjności.
- badania transektowe liczebności i składu gatunkowego w celu uzyskania podstawowej informacji o składzie gatunkowym awifauny i sposobie wykorzystania terenu przez ptaki oraz zagęszczeniu poszczególnych gatunków.
- cenzus lęgowych gatunków rzadkich i nielicznych w celu oszacowania liczebności i rozmieszczenia lęgowych gatunków rzadkich i gatunków o dużych rozmiarach ciała na terenie planowanej elektrowni i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Analizując położenie nowych obszarów zabudowy projektowanych w planie ogólnym, w tym przede wszystkim stref umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych na tle korytarza ornitologicznego

i chiropterologicznego można stwierdzić, że zabudowa ta nie będzie na tyle intensywna, aby spowodować powstanie barier ekologicznych i w jakikolwiek sposób ograniczyć możliwości migracyjne ptaków i nietoperzy.

Niekorzystny wpływ nowoprojektowanych terenów zabudowy wyznaczonych w planie ogólnym na środowisko będzie polegał na zmniejszeniu powierzchni biologicznie czynnej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie w projekcie planu ogólnego z racji swej niewielkiej w skali gminy powierzchni nie wpłyną w istotny sposób na funkcjonowanie korytarza oraz na spójność obszarów chronionych.

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych na terenie gminy Szczekociny jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

Pozostałe obszary gminy położone poza istniejącymi i projektowanymi formami ochrony przyrody, w rejonach przeznaczonych pod nowe zainwestowanie charakteryzują się większym stopniem przekształcenia antropogenicznego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy wielofunkcyjne w zabudową mieszkaniową SW, SJ i z zabudową zagrodową SZ zostały wyznaczone wyłącznie w obszarach, które były już objęte planami miejscowymi oraz w obszarach uzupełnienia zabudowy, a także w obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej. Obszary uzupełnienia zabudowy obejmują istniejącą zabudowy i jej najbliższe sąsiedztwo. Zabudowa w strefach SW, SJ i SZ będzie obsługiwana przez istniejącą sieć dróg.

Wyznaczone w planie ogólnym obszary, w których nastąpi uzupełnienie zabudowy nie zawierają elementów o nadzwyczajnie wysokich walorach przyrodniczych, stanowią je bowiem w dużej mierze fitocenozy pochodzenia antropogenicznego, to jest agrocenozy i tereny zieleni towarzyszące terenom zainwestowanym. W przypadku kompleksów znajdujących się w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy proces dalszego ich zabudowywania nie wpłynie negatywnie na stan różnorodności biologicznej.

Projekt planu ogólnego zakłada nieznaczny wzrost powierzchni terenów przeznaczonych pod zainwestowanie w stosunku do aktualnego sposobu użytkowania terenów. W stosunku do ustaleń dotychczas obowiązującego studium plan ogólny w wielu miejscach zakłada ograniczenie terenów projektowanej zabudowy, w tym szczególnie zabudowy mieszkaniowej. W planie ogólnym jest również ujęta istniejąca zabudowa, nie wykazana w studium. Projektowane w planie ogólnym nowe obszary zabudowy znajdują się w rejonie istniejącego osadnictwa, stąd też można stwierdzić, że ustalony w planie ogólnym wzrost powierzchni terenów zabudowy nie będzie znacząco oddziaływał na świat roślin i zwierząt.

Nowe obszary zabudowy stanowią kontynuację i uzupełnienie istniejącego układu osadniczego. Projektowane tereny zabudowy nie spowodują powstania kolejnych barier ekologicznych, nie

ograniczą możliwości migracyjnych zwierząt i nie powodują przerwania ciągłości terenów otwartych.

Negatywne oddziaływania elektrowni słonecznych mogłoby występować w przypadku ogrodzenia terenów planowanych farm. Mogłoby to zakłócić przemieszczanie się dużych ssaków z lasu na pola lub w obrębie agrocenoz.

Po zrealizowaniu farm fotowoltaicznych ptaki gniazdujące na ziemi w dalszym ciągu będą mogły wykorzystywać powierzchnię działki. W związku ze spadkiem intensywności użytkowania gruntu, dotychczas użytkowanego rolniczo, może zmniejszyć się śmiertelność płazów, gadów i drobnych ssaków.

Dla zapewnienia odpowiednich warunków migracji zwierząt pomiędzy kompleksami leśnymi stanowiącymi m.in. miejsce żerowania i ostoję zwierzyny mogą zostać zaproponowane działania mające na celu zapobieganie lub ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań na zwierzęta, w tym np. oddalenie ogrodzeń inwestycji od granicy lasu, realizację ogrodzeń, które dzięki przepustom umożliwią migrację drobnych organizmów. Farmy fotowoltaiczne nie zawierają żadnych ruchomych elementów, które mogłyby powodować śmiertelność zwierząt, a pod panelami w dalszym ciągu możliwe będą lęgi ptaków.

Wskazane jest odsunięcie inwestycji w zakresie elektrowni słonecznych od stref wrażliwych. Ogrodzenia inwestycji powinny być oddalone od granic lasów, co zapewni zwierzętom pasy swobodnego przejścia wzdłuż krawędzi ekotonowych, będących naturalnymi szlakami migracji.

Dzięki zastosowaniu nowych technologii, w tym paneli z powłoką antyrefleksyjną, nie wystąpi zjawisko tzw. efektu olśnienia ptaków, które mogłoby wywierać negatywny wpływ na ich szlaki migracji. Powłoki te minimalizują efekt olśnienia i odbicia, co redukuje ryzyko dezorientacji ptaków w obrębie korytarzy migracyjnych. Efekt olśnienia jest ściśle zależne od konkretnej technologii, która zostanie wybrana przez inwestora dopiero na etapie projektu budowlanego. Rygorystyczna weryfikacja tych zjawisk oraz dobór parametrów technicznych (np. kąt nachylenia paneli, rodzaj tekstury szkła) będzie każdorazowo przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnego przedsięwzięcia.

Ze względu na ogólny charakter planu, szczegółowe rozwiązania techniczne (np. typ ogrodzenia, parametry paneli) będą musiały zostać określone i wyegzekwowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w procedurze wydawania decyzji środowiskowych dla konkretnych inwestycji. W każdej strefie planistycznej dopuszczona jest funkcja lasu i zieleni, co daje podstawę do projektowania w planach miejscowych "łączników" ekologicznych i zachowania ciągłości siedlisk wewnątrz terenów inwestycyjnych. Dzięki temu, mimo wyznaczenia strefy umożliwiającą lokalizację elektrowni słonecznych, jej konkretne zagospodarowanie w planie miejscowym może zostać zaprojektowane tak, aby zachować pasy zieleni o wysokiej przepuszczalności dla zwierząt.

Zaleca się, aby na etapie sporządzania planów miejscowych dla obszarów OZE, każdorazowo

przeprowadzać analizę skumulowanego efektu barierowego. Plan miejscowy powinien określać nie tylko granice terenu inwestycji, ale też „okna migracyjne" (wolne od zabudowy i ogrodzeń pasy terenu) o szerokości dostosowanej do potrzeb lokalnych gatunków zwierząt, co pozwoli na zachowanie drożności struktur migracyjnych mimo realizacji instalacji OZE.

Instalacje fotowoltaiczne mają charakter tymczasowy i odwracalny (zakładany czas eksploatacji to ok. 25 lat). W przeciwieństwie do zabudowy kubaturowej, elektrownie słoneczne nie wymagają trwałego uszczelnienia dużych powierzchni gruntu, a po ich demontażu i rekultywacji krajobraz oraz korytarz ekologiczny powracają do stanu pierwotnego. Dodatkowo, teren pod panelami może stać się ostoją dla drobnych kręgowców i owadów dzięki ograniczeniu intensywnych zabiegów rolniczych (np. orki czy nawożenia).

Mając na uwadze możliwość zastosowania ww. rozwiązań można stwierdzić, że lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na zwierzęta, w tym na drożność szlaków ich migracji.

Rozwiązania planistyczne zastosowane w planie ogólnym, takie jak wyznaczenie stref otwartych, bez możliwości lokalizacji zabudowy na przeważającej części obszaru gminy, ograniczenie możliwości lokalizacji zabudowy poprzez wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, które obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniową i jej najbliższe sąsiedztwo oraz określenie standardów urbanistycznych, w tym minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach planistycznych są najistotniejsze z punktu widzenia potrzeb ochrony przyrody i służyć będą realizacji celów środowiskowych takich jak:

- utrzymanie powiązań ekologicznych gminy i stabilności lokalnych ekosystemów,
- zachowanie wolnymi od zabudowy i zainwestowania terenów o wyraźnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych (doliny rzeczne, łąki, lasy),
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- utrzymanie ciągłości i stabilności systemu lokalnych powiązań ekologicznych,
- zachowanie terenów leśnych oraz powiększanie tych zasobów w wyniku wyznaczenia obszarów, dla których przewiduje się możliwość wprowadzenia zalesień,
- ochronę udokumentowanych złóż kopalin,
- prowadzenie racjonalnej działalności związanej z wykorzystaniem złóż kopalin oraz wskazanie na konieczność rekultywacji terenów poeksploatacyjnych,
- ochronę walorów krajobrazowych,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,

- racjonalizację korzystania z zasobów glebowych,
- utrzymanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

14.11 Ocena potencjalnych skutków transgranicznych.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie jest związana ze znaczącymi skutkami transgranicznymi. Nie przewiduje się powstania w tym obszarze źródeł zanieczyszczeń, mogących powodować negatywne oddziaływanie na środowisko poza granicami kraju.

14.12 Wpływ na zdrowie ludzi.

Oddziaływanie na zdrowie ludzi związane jest głównie z narażeniem na:

- promieniowanie elektromagnetyczne sieci energetycznych i instalacji,
- hałas,
- emisję pyłów i gazów do powietrza,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenie powodziowe.

W obszarze objętym opracowaniem nie przewiduje się lokalizacji sieci i obiektów elektroenergetycznych stanowiących istotne źródło promieniowania zagrażającego zdrowiu ludzi.

Narażenie na uciążliwości związane z hałasem zostały opisane w rozdziale 14.5, natomiast kwestie związane z emisją gazów i pyłów do powietrza przedstawiono w rozdziale 14.1 powyżej.

Nie przewiduje się, aby sposób zagospodarowania wynikający z ustaleń planu ogólnego mógłby powodować zwiększenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych lub podziemnych. Więcej informacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 14.2.

Na terenie gminy Szczekociny znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone zostały następujące strefy:

- strefy otwarte SO,
- strefa produkcji rolniczej SR – w miejscu istniejącej zabudowy o tej funkcji,
- strefy komunikacyjne SK,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ i strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ obejmujące istniejącą zabudowę,
- strefy zieleni i rekreacji SN,

- strefa otwarta SO i strefa produkcji rolniczej SR, położone na granicy miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłęk, w których określono funkcję elektrowni wodnej – w miejscu istniejącej elektrowni wodnej,
- strefa otwarta SO i strefa produkcji rolniczej SR, położone na terenie miasta Szczekociny - w których określono funkcję elektrowni wodnej – w miejscu istniejącej elektrowni wodnej,
- strefa otwarta SO, położona na terenie miasta Szczekociny w rejonie parku przy pałacu - w której określono funkcję elektrowni wodnej – w miejscu istniejącej elektrowni wodnej.

Na analizowanym terenie nie ma stref zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się więc negatywnego oddziaływania na bezpieczeństwo i zdrowie ludzi pod tym względem.

Ocenia się, że zmiany proponowane w dokumencie planu ogólnego nie będą miały negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

15. Ocena skutków realizacji ustaleń planu ogólnego dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Na terenie gminy występują następujące obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 13):

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260018 Dolina Górnej Pilicy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH240016 Suchy Młyn,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260033 Źródła Rajecznicy,
- Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- użytek ekologiczny Smuga,
- użytek ekologiczny Białe Błota,
- użytek ekologiczny Jeziorka,
- użytek ekologiczny Kaczeniec,
- użytek ekologiczny Stawki,
- użytek ekologiczny Bagienko,
- użytek ekologiczny Mokradło,
- 11 pomników przyrody.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza zmian, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na funkcjonowanie obszarów objętych ochroną przyrody.

W granicach obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy w projekcie planu ogólnego wyznaczone są:

- strefa otwarta SO,
- strefa produkcji rolniczej SR - w miejscu istniejącej zabudowy o funkcji rolniczej,
- strefa produkcji rolniczej SR – w miejscu istniejących stawów rybnych – w strefach tych ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w wysokości 95% i maksymalny udział powierzchni zabudowy 0%,
- strefa zieleni i rekreacji SN w rejonie istniejącego stanowiska archeologicznego – grodziska,
- strefa komunikacyjną SK, w rejonie przebiegu drogi krajowej DK78 i projektowanej obwodnicy,
- strefa komunikacyjną SK, w rejonie przebiegu linii kolejowej nr 64,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ – w miejscu istniejącej zabudowy,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ – w miejscu istniejącej zabudowy.

Dla Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 PLH260018 Dolina Górnej Pilicy nie został dotychczas opracowany plan ochrony ani plan zadań ochronnych.

Zgodnie z „Opisem założeń do opracowywanych projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Łysogóry, Ostoja Jeleniowska, Góry Pieprzowe, Ostoja Żyznów, Kras Staszowski, Ostoja Brzeźnicka, Ostoja Pomorzany, Przełom Lubrzanki, Dolina Warkocza, Ostoja Barcza, Dolina Czarnej Nidy, Dolina Górnej Mierzawy, Dolina Mierzawy, Uroczysko Pięty, Lasy Skarżyskie, Ostoja Sieradowicka, Ostoja Sobkowsko-Korytnicka, Wzgórza Kunowskie, Dolina Kamiennej, Dolina Białej Nidy i Dolina Górnej Pilicy" opracowaniem projektu planu zadań ochronnych objęte zostaną tereny leżące poza gruntami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe tj. fragmenty obszaru obejmujące w województwie śląskim, m. in. część gminy Szczekociny.

Dla ww. obszaru Natura 2000 przyjęto tymczasowe cele ochrony dla siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy PLH260018, wynikające z warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony.

Cele te są szczegółowe i odnoszą się do konkretnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin występujących na tym obszarze, z podziałem na konkretne wskaźniki stanu ochrony i parametry, takie jak powierzchnia, występowanie gatunków, struktura czy stan zdrowotny.

Ustalenia planu ogólnego Gminy Szczekociny respektują przyjęte tymczasowe cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Pilicy" PLH260018 poprzez wprowadzenie ogólnych, restrykcyjnych ustaleń planistycznych na całym obszarze Natura 2000, co zapewnia pasywną ochronę siedlisk, które są niezbędne do utrzymania poszczególnych gatunków.

Kluczowym sposobem uwzględnienia celów ochronnych jest wyznaczenie na przeważającym terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH260018 stref otwartych SO.

W zakresie stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy (strefy SK, SZ, SJ, SR, SN) ustalenia planu ogólnego mają zasadniczo charakter porządkujący, z uwagi na to, iż w obrębie tych stref występują już formy zainwestowania terenu, w tym zabudowy.

Wyznaczenie stref otwartych SO jest zasadniczym mechanizmem planistycznym, który ma na celu:

- zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy oraz ingerencji w obszary objęte ochroną na podstawie odrębnych przepisów,
- zachowanie równowagi przyrodniczej i minimalizowanie negatywnych skutków urbanizacji,
- utrzymanie naturalnego charakteru obszarów,
- pozostawienie znacznego areału w strefach otwartych, co przyczynia się do ochrony walorów krajobrazowych i warunków klimatycznych.

Takie ustalenie dla całego obszaru Natura 2000 ma pośrednio wspierać cele ochronne ustanowione dla poszczególnych gatunków, takie jak:

- gatunki związane z wodami i terenami podmokłymi (np. Zatoczek łamliwy Anisus vorticulus, Kumak nizinny Bombina bombina, Głowacz białopłetwy Cottus gobio, Piskorz Misgurnus fossilis oraz Traszka grzebieniasta Triturus cristatus) - cele ochrony tych gatunków często wymagają utrzymania odpowiedniej hydrologii, braku fragmentacji siedlisk wodnych, oraz wysokiej jakości wody. Wyznaczenie strefy otwartej SO, która wyklucza nowe zainwestowanie, pomaga chronić tereny podmokłe i źródliskowe oraz zachować naturalne koryta cieków.
- ssaki takie jak Bóbr europejski Castor fiber i Wydra Lutra lutra - ich cele ochronne koncentrują się na utrzymaniu populacji, bazy pokarmowej oraz charakteru stref brzegowych. Strefa SO wyznaczona w planie ogólnym na przeważającej części obszaru Natura 2000 przeciwdziała antropopresji i zabudowie wzdłuż rzek.
- gatunki owadów (np. Pachnica dębowa Osmoderma eremita, Czerwończyk fioletek Lycaena helle, Modraszek nausitous Phengaris nausithous, Modraszek telejus Phengaris teleius i Czerwończyk nieparek Lycaena dispar) - cele dla tych gatunków często obejmują utrzymanie powierzchni siedlisk, kontrolę ekspansji krzewów i drzew, oraz utrzymanie roślin żywicielskich. Choć plan ogólny nie wprowadza szczegółowych zadań, strefa SO utrzymuje duży areał terenów otwartych i zapewnia, że przyszłe działania ochronne (np. mające na celu przeciwdziałanie sukcesji ekologicznej i zarastaniu) nie będą utrudnione przez nowe inwestycje.

- nietoperze - wyznaczenie strefy otwartej zapobiega rozpraszaniu się zabudowy i ingerencji w obszary objęte ochroną. Takie podejście chroni naturalny charakter terenów leśnych, dolin rzecznych i zadrzewień śródpolnych, które stanowią kluczowe korytarze ekologiczne oraz tereny żerowania dla nietoperzy.

Należy podkreślić, że plan ogólny z uwagi na swój ogólny charakter nie zawiera szczegółowych ustaleń z zakresu ochrony środowiska, które będą musiały zostać uwzględnione na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają cele ochrony obszaru Natura 2000 poprzez nadrzędne zabezpieczenie tego obszaru przed rozwojem zagospodarowania, które mogłoby oddziaływać w sposób niekorzystny na gatunki i siedliska objęte ochroną, stanowiąc jednocześnie podstawę do wprowadzenia szczegółowych działań ochronnych w przyszłości, co ma fundamentalne znaczenie dla utrzymania właściwego stanu ochrony wszystkich gatunków objętych tymczasowymi celami.

W granicach obszaru Natura 2000 Suchy Młyn w projekcie planu ogólnego wyznaczone są:

- strefa otwarta SO,
- strefa komunikacyjną SK, w rejonie przebiegu linii kolejowej CMK,
- strefa otwarta SO i strefa produkcji rolniczej SR, położone na granicy miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłęk, w których określono funkcję elektrowni wodnej – w miejscu istniejącej elektrowni wodnej,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ – w obszarach uzupełnienia zabudowy i w miejscu istniejącej zabudowy,
- strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ – w obszarach uzupełnienia zabudowy i w miejscu istniejącej zabudowy,
- strefy zieleni i rekreacji SN.

Proponowane funkcje terenów, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, nie powinny negatywnie oddziaływać na formy ochrony przyrody w tym na obszary Natura 2000 – jednocześnie respektują obostrzenia prawne ustanowione dla wyżej wymienionych form ochrony przyrody, w tym: ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 przyjętego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 lutego 2023 r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2023.1472), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 czerwca 2024 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2024.4696).

Ustalenia planu ogólnego gminy Szczekociny uwzględniają cele działań ochronnych dla obszaru

Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 poprzez wprowadzenie restrykcyjnych ustaleń planistycznych mających na celu pasywną ochronę siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony.

Obszar Natura 2000 Suchy Młyn został wyznaczony dla trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków roślin oraz zwierząt zagrożonych wyginięciem, takich jak:

- 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
- języczka syberyjska (Ligularia sibirica)
- głowacz białopłetwy (Cottus gobio)
- minóg strumieniowy (Lampetra planeri)
- minóg ukraiński (Eudontomyzon mariae)
- wydra (Lutra lutra)

Dla tych przedmiotów ochrony plan zadań ochronnych ustala cele, które polegają na poprawie lub utrzymaniu referencyjnego stanu wskaźników (np. struktury i funkcji siedlisk, względnej liczebności populacji, czy charakteru stref brzegowych).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Suchy Młyn koncentruje się na ochronie siedlisk murawowych i łąkowych (6230, 6410, 6510), łęgów (91E0), a także gatunków wodnych (minogi, głowacz biało-płetwy) oraz wydry i języczki syberyjskiej.

Kluczowym mechanizmem planistycznym, który zapewnia ochronę celów Natura 2000 w planie ogólnym, jest wyznaczenie strefy otwartej SO na przeważającym obszarze Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016.

Wyznaczenie strefy otwartej SO ma fundamentalne znaczenie dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków, ponieważ ma na celu:

- zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy oraz ingerencji w obszary objęte ochroną,
- zachowanie równowagi przyrodniczej i minimalizowanie negatywnych skutków urbanizacji,
- utrzymanie naturalnego charakteru obszarów,
- pozostawienie znacznego areału w strefach otwartych, co przyczynia się do ochrony walorów krajobrazowych i warunków klimatycznych.

Wyznaczone w planie ogólnym strefy otwarte SO będą stanowić ochronę przed urbanizacją i

fragmentacją siedlisk. Wyznaczenie strefy otwartej SO ma na celu zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy i ingerencji w obszary chronione, co jest zgodne z ogólnym celem utrzymania naturalnego charakteru terenu. Plan zadań ochronnych identyfikuje presję urbanizacyjną jako potencjalne zagrożenie dla wydry. Utrzymanie stref otwartych SO chronić będzie korytarze ekologiczne oraz tereny żerowania, co jest kluczowe dla wydry.

Siedliska łąkowe są zagrożone zaniechaniem koszenia/wypasu i sukcesją. Chociaż plan ogólny nie zapewnia czynnej ochrony (np. koszenia), to klasyfikacja większości terenu jako stref otwartych SO (w profilu podstawowym: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej) utrzymuje ten obszar w reżimie ekstensywnego użytkowania lub umożliwia przyszłe wdrożenie działań planu zadań ochronnych (np. usuwanie drzew i krzewów, użytkowanie zgodnie z wymogami rolno-środowiskowo-klimatycznymi).

Mimo dominującej ochrony pasywnej, niektóre planowane funkcje mogą stwarzać potencjalne zagrożenie, zwłaszcza w kontekście szczegółowych celów planu zadań ochronnych dotyczących zagadnień hydromorfologicznych i jakości wody.

Plan ogólny dopuszcza funkcję elektrowni wodnej wyłącznie w miejscu istniejącej elektrowni wodnej, która znajduje się w strefie otwartej SO i strefie produkcji rolniczej SR, położonych na granicy miejscowości Szyszki Łąkietka i Przyłęk.

Plan zadań ochronnych wyraźnie wskazuje, że nowe projekty hydroenergetyczne (MEW), jazy i progi są potencjalnym zagrożeniem dla głowacza białopłetwego (Cottus gobio) i minogów (Lampetra planeri, Eudontomyzon mariae). Zagrożenia te obejmują wahania poziomu wody, redukcję przepływu, zamulenie tarlisk, wzrost temperatury oraz spadek natlenienia.

Plan zadań ochronnych ma na celu poprawę lub utrzymanie właściwego stanu wskaźników populacji minogów i głowacza. Plan ogólny nie jest sprzeczny z celami planu zadań ochronnych dotyczącymi minimalizacji barier dla migracji gatunków, ponieważ nie wyznacza stref dla lokalizacji nowych elektrowni wodnych, które mogłyby powodować tworzenie się nowych przeszkód w ciągłości cieku.

W granicach obszaru Natura 2000 Suchy Młyn wyznaczono również strefy zabudowane (SJ, SZ) obejmujące istniejące osadnictwo, w tym wyłącznie istniejącą zabudowę i jej najbliższe sąsiedztwo.

Plan zadań ochronnych identyfikuje rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych jako potencjalne zagrożenie dla głowacza i minogów, szczególnie w kontekście wzrostu rozproszonej zabudowy bez właściwej sieci sanitarnej. Niewłaściwy spływ ścieków bezpośrednio do rzeki jest także potencjalnym zagrożeniem dla wydry (Lutra lutra), pogarszającym bazę pokarmową.

Chociaż plan ogólny zezwala na minimalne uzupełnienia zabudowy w strefach SJ, SZ wymagane jest równocześnie racjonalne zagospodarowanie i zabudowę, z uwzględnieniem odprowadzania

ścieków do kanalizacji gminnej lub do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Przestrzeganie tych przepisów prawnych jest kluczowe dla uniknięcia negatywnego wpływu na środowisko wodno-gruntowe, ale realizacja uzupełnień zabudowy wymaga bezwzględnego zapewnienia wydolności systemów kanalizacyjnych w tych strefach, aby osiągnąć cele planu zadań ochronnych dotyczące utrzymania czystości wód i uniknięcia chorób lub śmiertelności ryb. Plan ogólny nie zawiera szczegółowych ustaleń w zakresie zasad ochrony środowiska oraz zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej, dlatego ww. ograniczenia będą mogły być wprowadzone dopiero na etapie planu miejscowego.

W obszarze Natura 2000 Suchy Młyn znajduje się strefa komunikacyjna SK, która obejmuje linię kolejową CMK.

Liniowe bariery komunikacyjne (linie kolejowe, drogi) stanowią istniejące zagrożenie, wpływając na fragmentację siedlisk i ograniczając migrację fauny (np. wydry).

Plan ogólny nie tworzy nowych barier komunikacyjnych w obszarze Natura 2000. Wyznaczona strefa SK jedynie odzwierciedla istniejący stan.

Ustalenia planu ogólnego poprzez dominację strefy otwartej SO wspierają cele określone w planie zadań ochronnych dotyczące utrzymania lub poprawy stanu siedlisk. Plan zadań ochronnych zakłada również walkę z gatunkami ekspansywnymi. Chociaż plan ogólny gminy nie jest związany z wykonywaniem określonych działań naprawczych, to utrzymuje grunty rolne i łąki w strefie otwartej SO, zapewniając przestrzeń dla przyszłego wdrażania aktywnych zabiegów ochronnych, takich jak koszenie i usuwanie zakrzaczeń, wymaganych przez plan zadań ochronnych. Brak możliwości realizacji tych działań, np. w wyniku realizacji zabudowy mógłby stanowić potencjalne zagrożenie dla chronionych siedlisk.

Realizacja planu ogólnego nie jest związana ze zniszczeniem obiektów cennych przyrodniczo i nie wpłynie negatywnie na spójność sieci Natura 2000.

Wyznaczone strefy w planie ogólnym są zgodne z zasadą utrzymania lub przywracania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, co ma fundamentalne znaczenie dla utrzymania właściwego stanu ochrony wszystkich gatunków objętych ochroną.

Realizacja planu ogólnego nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000, ponieważ projektowane rozwiązania stanowią podstawę do wprowadzenia szczegółowych działań ochronnych w przyszłości.

W granicach obszaru Natura 2000 PLH240033 Źródła Rajecznicy w projekcie planu ogólnego wyznaczone są wyłącznie strefy otwarte SO.

Proponowane funkcje terenów, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, nie powinny negatywnie oddziaływać na formy ochrony przyrody w tym na obszary Natura 2000 – jednocześnie

respektują obostrzenia prawne ustanowione dla wyżej wymienionych form ochrony przyrody, w tym ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033, przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2018.1142), zmienionego:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2022.8039),
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 stycznia 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2025.382).

Diagnoza potencjalnych oddziaływań ustaleń planu ogólnego gminy Szczekociny na obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy (PLH240033), w kontekście zapisów obowiązującego Planu Zadań Ochronnych, wskazuje na dominujące oddziaływanie neutralne i pasywnie ochronne.

Obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy został wyznaczony w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin oraz w celu odtworzenia ich właściwego stanu ochrony. Obszar ten obejmuje system hydrologiczny strumieni dających początek Rajecznicy, wzdłuż których wykształciły się przede wszystkim lasy łęgowe reprezentujące łęg olszowo-jesionowy. Głównym przedmiotem ochrony siedliskowej jest priorytetowe siedlisko łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0). Kluczowym gatunkiem rośliny objętym ochroną jest warzucha polska (Cochlearia polonica). Obszar ten zasiedla również trwała populacja bobrów.

W granicach tego obszaru Natura 2000 na terenie gminy Szczekociny w projekcie planu ogólnego wyznaczone są wyłącznie strefy otwarte SO. Strefa otwarta charakteryzuje się profilem podstawowym obejmującym między innymi teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej i teren wód.

Wyznaczenie wyłącznie stref otwartych jest głównym mechanizmem planistycznym, który ma na celu zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy i ingerencji w obszary chronione. Plan ogólny nie wprowadza rozwiązań, które mogłyby pogorszyć integralność obszaru ani stan siedlisk/gatunków i respektuje obostrzenia prawne ustanowione dla tej formy ochrony przyrody. W rezultacie, rozwiązania te są zgodne z celami określonymi w planie zadań ochronnych, ponieważ uniemożliwiają realizację inwestycji potencjalnie zagrażających utrzymaniu właściwej hydrologii i integralności terenu.

Ustalenia planu ogólnego gminy eliminują zagrożenie związane z zabudową obszaru siedlisk, ponieważ cała powierzchnia ostoi na terenie gminy Szczekociny jest ujęta w strefie otwartej SO.

Zagrożenia wynikające z prób melioracji rolnych sąsiadujących z lasem lub zasypywania terenu są ograniczone, ponieważ plan ogólny nie dopuszcza w strefie SO inwestycji, które mogłyby zmieniać stosunki wodne. Celem planu zadań ochronnych jest utrzymanie właściwego reżimu wodnego, czyli dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża normalnego dla ekosystemu łęgowego. Działania planu ogólnego nie będą miały w tym zakresie negatywnego wpływu na środowisko wodno-gruntowe.

Plan zadań ochronnych identyfikuje potencjalne negatywne przekształcenie struktury drzewostanów wynikające z wycinki starszych drzew. Plan ogólny nie zmienia przeznaczenia gruntów leśnych i pozostawia je w strefie otwartej, co wspiera długoterminowe cele planu zadań ochronnych dążące do zwiększenia udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat i pozostawiania martwego drewna. Działania w zakresie modyfikacji metod gospodarowania są natomiast zadaniami ochronnymi, na które plan ogólny nie ma wpływu.

Głównym istniejącym zagrożeniem dla warzuchy polskiej jest konkurencja o światło i przestrzeń między warzuchą, a wysokimi bylinami oraz otaczającym drzewostanem. Bardzo duże zacienienie może w dalszej perspektywie skutkować zanikaniem gatunku.

Wszelkie działania w ramach planu zadań ochronnych mające na celu poprawę stanu gatunku, takie jak usuwanie wysokich bylin i wycinka części drzew na obrzeżach źródliska, są formą ochrony czynnej. Plan ogólny, poprzez wyznaczenie strefy otwartej SO w obszarze występowania stanowiska warzuchy nie wprowadza nowych inwestycji ani zabudowy, przez co nie utrudnia wdrożenia tych aktywnych działań ochronnych i pozwala na zachowanie powierzchni siedliska.

Potencjalne oddziaływania planu ogólnego na obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy są neutralne i pasywnie ochronne, ponieważ ograniczenie przeznaczenia terenu do strefy otwartej SO wyklucza nowe zainwestowanie i uniemożliwia powstanie głównych zagrożeń wynikających z antropopresji, takich jak zabudowa czy zmiany stosunków wodnych, które mogłyby kolidować z celami planu zadań ochronnych dotyczącymi utrzymania doskonałego stanu siedlisk leśnych i poprawy warunków występowania warzuchy polskiej,

Zagospodarowanie obszarów objętych opracowaniem planu ogólnego nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony wszystkich obszarów Natura 2000, w tym w szczególności nie będą:

- pogarszać stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogarszać integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wszystkie użytki ekologiczne występujące na terenie gminy zostały utworzone na mocy Rozporządzenia 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek

ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego z 1996 r. Nr 2 poz. 6). Sprawowanie nadzoru nad użytkami ekologicznymi powierzono Nadleśnictwu Koniecpol.

Dla użytków ekologicznych Uchwałami Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r. wprowadzono następujące zakazy:

- niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

W granicach użytków ekologicznych w projekcie planu ogólnego wyznaczone są strefy otwarte SO. Ustalenia planu ogólnego respektują wyżej wymienione zakazy zawarte w Uchwałach Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20 czerwca 2017 r.

Dla terenów położonych w Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu obowiązują ustalenia zawarte w uchwale nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2013 r. poz. 3314), w tym zakaz:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie

wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub
- zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Ww. zakazy nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

W granicach Miechowsko-Działoszyckim Obszarem Chronionego Krajobrazu w projekcie planu ogólnego wyznaczone są strefy otwarte SO. Ustalenia planu ogólnego respektują ustalenia zawarte w uchwale nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2013 r. poz. 3314).

Biorąc pod uwagę wszystkie rozwiązania zapobiegające lub ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko, które zostały przedstawione w rozdziale 14 i omówione w poszczególnych podrozdziałach niniejszej prognozy można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie spowoduje znaczącego oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody, w związku z czym nie ma potrzeby podejmowania działań kompensujących.

16. Ocena określonych w projekcie planu ogólnego warunków zagospodarowania terenów, wynikających z potrzeb ochrony środowiska.

Projekt planu ogólnego w wystarczający sposób uwzględnia wymagania, wynikające z potrzeb ochrony środowiska. Ustalenia projektu planu ogólnego uwzględniają potrzeby środowiska przyrodniczego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i zapewniają właściwą ochronę środowiska i zdrowia ludzi, nie ograniczając możliwości rozwojowych gminy.

17. Ocena ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego.

17.1 Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym.

Projekt planu ogólnego był sporządzany jednocześnie z prognozą jego oddziaływania na środowisko. Obszar objęty opracowaniem posiada aktualne opracowanie ekofizjograficzne, w którym rozpoznano i scharakteryzowano stan i funkcjonowanie środowiska. Na tej podstawie zbadano uwarunkowania, które objęły określenie przydatności terenów dla rozwoju poszczególnych funkcji oraz określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska i wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenu jest zgodne pod tym względem z opracowaniem ekofizjograficznym.

17.2 Proporcje pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania.

W projekcie planu ogólnego uwzględnione zostały ustalenia obowiązujących obecnie planów miejscowych. Dla przeważającego obszaru gminy, gdzie plany miejscowe nie obowiązują, granice stref, w których możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, zostały ograniczone w stosunku do dotychczasowych ustaleń studium. Z tego względu można stwierdzić, że w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego nie nastąpi zachwianie właściwych proporcji pomiędzy ilością terenów zabudowy do terenów otwartych, pełniących funkcje przyrodnicze.

18. Uwzględnienie wniosków wynikających z dokumentów powiązanych z projektem planu ogólnego.

Ustalenia projektu planu ogólnego uwzględniają cele ochrony środowiska określone w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, a także regionalnym, wymienione w rozdziale 2.4.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z planem ogólnym gminy. Jednocześnie plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie

tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Najważniejszymi dokumentami powiązanymi z projektem planu ogólnego mają dokumenty o zasięgu lokalnym, w tym szczególnie te, które są skoncentrowane na tematyce oddziaływania na środowisko, i zawierają programy związane bezpośrednio z jego ochroną.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022-2025", Terra Legis Katarzyna Helińska, Karolina Witkowska, Aleksandra Kosecka.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022-2025" zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Szczekociny oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem opracowania jest: „Zrównoważony rozwój Gminy Szczekociny dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz rozwoju turystyki".

W programie ochrony środowiska wyznaczono zadania własne gminy oraz zadania monitorowane innych jednostek. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości środowiska. Zadania zostaną sfinansowane z środków własnych gminy oraz uzyskanych dotacji.

Program ochrony środowiska wyznacza następujące cele:

- Poprawa jakości powietrza
- Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy
- Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych
- Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej
- Ochrona złóż kopalin
- Ochrona gleb
- Racjonalna gospodarka odpadami
- Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy
- Ochrona środowiska przed poważnymi awariami
- Działania edukacyjne i zarządzenie ochroną środowiska.

Projekt planu ogólnego uwzględnia cele określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny, w tym w szczególności poprzez:

- uwzględnienie ograniczeń w zagospodarowaniu terenów wynikających z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ochronę terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- ograniczenie przeznaczenia na cele nierolnicze gleb klas II-III,
- uwzględnienie aktualnych wymogów wynikających z przepisów ustawy o ochronie przyrody obowiązujących dla obszarów objętych ochroną przyrody,
- umożliwienie lokalizacji inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii.

W projekcie planu ogólnego gminy Szczekociny realizowana jest zasada zrównoważonego rozwoju. Projektowane kierunki zagospodarowania terenów gminy zapewniają m.in. racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony.

19. Przewidywane metody analizy realizacji ustaleń planu ogólnego.

W celu kontroli skutków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenu niezbędne jest prowadzenie systemu monitoringu planu ogólnego i obowiązujących planów miejscowych.

Realizacja postanowień dokumentów jakimi są plan ogólny i miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, następuje na skutek wykonania projektu budowlanego, stanowiącego podstawę wydania pozwolenia na budowę. Metody i częstotliwości przeprowadzenia analizy realizacji postanowień dokumentu mogą odbywać się wyłącznie w powiązaniu z realizacją zamierzenia inwestycyjnego (w całości lub etapami).

Wpływ ustaleń planu ogólnego i planów miejscowych na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring w zakresie przestrzegania ustaleń dotyczących ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska powinien zawierać kontrolę takich elementów jak m.in.:

- stan wyposażenia obszaru w kluczowe dla jakości środowiska elementy infrastruktury – sieć wodociągowa, sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wielkość rezerw na podstawowych urządzeniach i obiektach inżynierii,
- monitoring udziału powierzchni biologicznie czynnej - zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach danego terenu i działki – na podstawie

dokumentacji technicznej,

- liczby wydawanych pozwoleń na budowę z funkcjonalnym rozróżnieniem przeznaczenia obiektów.

Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń planu ogólnego powinny być przeprowadzane przez organy administracji samorządowej.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu ogólnego winien być dokonywany zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w ramach oceny zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym oraz dokonywania oceny aktualności planu ogólnego.

Oceny te winny być dokonywane przez Burmistrza Miasta i Gminy Szczekociny, co najmniej raz w czasie kadencji Rady Miejskiej. Wyniki tych ocen winny być przedstawione Radzie Miejskiej. Określona ustawowo procedura pozwoli przeanalizować i ocenić środowiskowe skutki realizacji planu ogólnego.

20. Propozycje działań minimalizujących i zapobiegających w odniesieniu do przedstawionych w prognozie potencjalnych zagrożeń środowiska związanych z realizacją planu ogólnego.

Prace nad prognozą oddziaływania na środowisko były prowadzone równolegle z pracami nad projektem planu ogólnego. Wstępna identyfikacja walorów środowiskowych, rozpoznanie potencjalnych problemów środowiskowych w konfrontacji z założeniami koncepcyjnymi projektu planu ogólnego pozwoliły na określenie ogólnych zaleceń mających na celu zapobieganie i ograniczenie potencjalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko. Zalecenia te zostały uwzględnione już w trakcie prac nad projektem planu ogólnego.

W projekcie planu ogólnego, który jest przedmiotem niniejszej prognozy uwzględniono większość zgłoszonych na wcześniejszym etapie postulatów. Wdrożenie tych postulatów nastąpiło poprzez ustalenie określonej strefy planistycznej, określenie przeznaczeń w profilu dodatkowym oraz określenie parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

W prognozie oddziaływania na środowisko nie wskazano więc rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska, które mogą wynikać z realizacji ustaleń planu ogólnego, gdyż zastosowane rozwiązania były na bieżąco konsultowane.

Wszystkie rozwiązania zapobiegające lub ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko zostały przedstawione w rozdziale 14 i omówione w poszczególnych podrozdziałach, które odnoszą się do ocen w ramach poszczególnych kryteriów.

Biorąc pod uwagę zaproponowane ustalenia projektu planu ogólnego, nie przewiduje się możliwości wystąpienia istotnych zagrożeń dla środowiska w wyniku realizacji jego ustaleń, jeżeli zachowane zostaną wymagania zawarte w przepisach odrębnych.

21. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu ogólnego.

Konkretyzacja ustaleń planu ogólnego nastąpi na etapie sporządzania planu miejscowego i w decyzjach o warunkach zabudowy. Oceniając wpływ realizacji ustaleń planu ogólnego na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej miały niewielką skalę oddziaływania. Dlatego też, w tym kontekście, trudno wskazywać rozwiązania alternatywne.
Plan ogólny zawiera spójną koncepcję zagospodarowania przestrzennego całości gminy pozwalającą osiągnąć efekt synergii.

Na etapie opracowywania niniejszego dokumentu rozważane były rozwiązania alternatywne do zawartych w projekcie planu ogólnego, w tym np.:

- dla obszarów, dla których w ustaleniach projektu planu ogólnego wyznaczono strefy umożliwiające lokalizację zabudowy rozwiązaniem alternatywnym może być pozostawienie tych obszarów w strefach otwartych,

- wariantowaniu podlegały parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych stref planistycznych. Przyjęte wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu są wynikiem analiz mających na celu wkomponowanie nowej zabudowy w otoczenie i krajobraz,

- rozważano niedopuszczenie możliwości lokalizacji elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowej. Wariant ten oznaczałby również rezygnację z korzystnych ekonomicznie dostaw energii odnawialnej. Obecne i wzrastające potrzeby energetyczne wymagają zwiększonej produkcji i dostaw energii elektrycznej, w tym głownie „czystej". W przypadku jej braku trzeba będzie ją uzupełnić konwencjonalną energią, wyprodukowaną poprzez spalanie paliw kopalnych w innych elektrowniach cieplnych, co będzie związane z większym obciążeniem środowiska.

Ustalenia projektu planu ogólnego są optymalne z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych oraz funkcjonalno-przestrzennych.

22. Wykorzystane materiały:

- „Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru miasta i gminy Szczekociny", opracowane w 2025 r., IKADO M. Łapeta, P. Łapeta spółka cywilna
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.) wraz z „Opracowaniem Ekofizjograficznym do PZP Woj. Śl.",

- Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego opracowanej w maju 2020 r., przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska,
- uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r. poz. 2624),
- „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego", Uchwała nr VII/3/4/2024 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 czerwca 2024 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031, przyjęty uchwałą nr LXVIII/659/23 Rady Powiatu Zawierciańskiego z dnia 28 grudnia 2023 r.
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031, Rafał Modrzejewski, sierpień 2023 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023 – 2030, przyjęta uchwałą nr 456/LXIII/2023 Rady Miejskiej w Szczekocinach 28 lutego 2023 r.
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022-2025", Terra Legis Katarzyna Helińska, Karolina Witkowska, Aleksandra Kosecka,
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny oraz Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Szczekociny, MGGP S.A. Tarnów, Geoplan Wrocław, mgr Artur Oleszkowicz, mgr Maciej Smyk, mgr inż. Adrian Luszka, mgr inż. Paweł Czuczwara, mgr inż. Katarzyna Matusiak, mgr inż. Maciej Niżborski, marzec 2014 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny, przyjęte uchwałą nr 224/XXXV/2001 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 21 września 2001 r., zmienione uchwałą nr 141/XXI/2016 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 25 lutego 2016 r.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300)
- Raport wojewódzki za rok 2023 pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim", Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach,
- „Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Śląskiego" (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015),

- „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa", Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2007
- Kondracki J., 2001, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa
- Matuszkiewicz J.M., 1993, Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158, 107 s.
- „Raport z rocznego monitoringu chiropterologicznego, ornitologicznego oraz opis botaniczny projektowanej farmy wiatrowej w okolicach miejscowości Szczekociny (powiat zawierciański) w województwie śląskim" Ekolesner
- Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa
- arkusz Szczekociny Mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 (MGP) wraz z objaśnieniami – Państwowy Instytut Geologiczny, Autorzy: Krystyna Bujakowska, Grażyna Hrybowicz, Leonard Jochemczyk, Józef Lis, Katarzyna Olszewska, Anna Pasieczna, Barbara Prażak, Krystyna Wojciechowska, Stanisław Wołkowicz,
- Opis założeń do opracowywanych projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: (…) Dolina Górnej Pilicy", 2018 r.
- Tymczasowe cele ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy PLH260018 – załącznik do obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach WPN-III.6320.21.2017.DB z dnia 6 czerwca 2022 r.
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2023.1472).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 czerwca 2024 r., zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suchy Młyn PLH240016 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2024.4696).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2018.1142)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2022.8039)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 stycznia

2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 (DZ. URZ. WOJ. SLA 2025.382)

- strony www:
- https://geoportal.pgi.gov.pl/
- https://www.szczekociny.pl/
- https://wody.isok.gov.pl/P
- https://natura2000.gdos.gov.pl/
- https://ekoportal.gov.pl/
- https://www.gov.pl/web/gios
- https://www.pgi.gov.pl/
- https://isok.gov.pl/hydroportal.html
- https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy
- https://geoserwis.gdos.gov.pl/
- https://www.slaskie.pl/

OŚWIADCZENIE *

Małgorzata Łapeta Gliwice, 7.08.2025 r.

Oświadczam, jako autorka dokumentu prognozy oddziaływania na środowisko pn.:

„Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szczekociny”

że ukończyłam jednolite studia magisterskie, a także posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Łapeta

PODPIS ZAUFANY
MAŁGORZATA MARIA
ŁAPETA
10.03.2026 13:17:09 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym

.....
podpis oświadczającego

*Oświadczenie opracowane na podstawie art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.).